

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อ
ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

An opinion of fruits exporter on Japan-Thailand Economic
Partnership Agreement

โดย

นางสาวสุภาวีนี สารเจริญ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 102871
วัน,เดือน,ปี 20 ส.ค. 2552

เสนอ

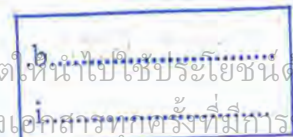
ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนการเกษตร)

พ.ศ.2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบรับรองปัญหาพิเศษ

ภาควิชาเทคนิคเกษตร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กทม.

เรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อ

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

An opinion of fruits exporter on Japan-Thailand Economic Partnership Agreement

โดย

นางสาวสุภาวินี สารเจริญ

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

วท.บ (พัฒนาการเกษตร)

เมื่อวันที่ 4 เดือน เมษายน พ.ศ.2551

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ

(ผศ.ดร.กนก เลิศพานิช)

กรรมการปัญหาพิเศษ

(ผศ.สุชมาภรณ์ ชันธุ์ศรี)

หัวหน้าภาควิชา

(ผศ.ดร.สมศักดิ์ คุณหาสวรรค์เวช)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง : การศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

: An opinion of fruits exporter on Japan-Thailand Economic Partnership Agreement

โดย : นางสาวสุภาวีนี สารเจริญ

ชื่อปริญญา : วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนากาเกษตร)

สาขาวิชาเอก : พัฒนาการเกษตร

ประธานกรรมการปัญหาพิเศษ :

(ผศ.ดร.กนก เลิศพานิช)

41/101/2557

การศึกษาเรื่องความคิดเห็นผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น มีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบกิจการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น จำนวน 7 บริษัทที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานมากกว่า 5 ปี

การศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นเห็นด้วยกับการทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นที่เรียกว่า ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น โดยการส่งออกผลไม้สด แปรรูป แช่เย็นและแช่แข็ง บริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นได้รับประโยชน์โดยตรงส่งผลให้การค้าขายเป็นไปอย่างสะดวก อย่างไรก็ตามระดับคุณภาพสินค้าจำเป็นต้องพัฒนาอยู่เสมอ การร่วมมือทางด้านเกษตรระหว่างประเทศจะช่วยแก้ไขการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่กำแพงภาษี โดยเฉพาะเรื่องสุขอนามัยและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและปริมาณของเอกสารเกี่ยวกับข้อตกลงมีน้อย และในทางปฏิบัติมีความล่าช้าของกระบวนการเกี่ยวกับเอกสารส่งออกของเจ้าหน้าที่รัฐ ดังนั้น จึงควรมีการอบรมชี้แจงรายละเอียดของข้อตกลงให้กับบริษัทผู้นำเข้าและผู้ส่งออก และลดขั้นตอนในการดำเนินการเกี่ยวกับเอกสารของหน่วยงานรัฐ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ปัญหาพิเศษเล่มนี้เกิดจากคำแนะนำเกี่ยวกับความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ของ ศศ.ดร.กนก เลิศพานิช ประกอบกับความอยากรู้อย่างแท้จริงของผู้วิจัย เกี่ยวกับความคิดเห็นของบริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อข้อตกลงดังกล่าว การวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงด้วยการสนับสนุนและผลักดันของ ศศ.ดร.กนก เลิศพานิช ที่ชี้แนะและคอยให้คำปรึกษาเพื่อสิ่งที่ดีที่สุด ร่วมด้วย ศศ.สุชมาภรณ์ ชันธิศรี ที่ช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลของ กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ เกี่ยวกับรายละเอียดของบริษัทที่ส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย และที่สำคัญ คือตัวแทนบริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นทั้ง 7 ราย ตลอดจนคณะอาจารย์ภาควิชาเทคนิคเกษตร ที่ช่วยอบรมสั่งสอนและบ่มเพาะประสบการณ์ชีวิตให้ข้าพเจ้าเดินทางผ่านปัญหาและอุปสรรคได้อย่างราบรื่น และเจ้าหน้าที่ภาควิชาเทคนิคเกษตรที่คอยอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ

ขอขอบคุณความรักและความหวังใจจากครอบครัวของข้าพเจ้า แม่ที่น่ารัก ที่คอยสนับสนุนด้านกำลังใจและกำลังใจ น้องชายและน้องสาวกับการสอบถามความคืบหน้าของงานวิจัย พี่สาวที่แสนดีที่คอยช่วยในการพิมพ์งานจนเกือบจะลงมือทำเอง ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่หอผู้แสนน่ารัก ตาล ปุ๊ก โจ้โจ้ ที่คอยช่วยเหลือด้านต่าง ๆ อาทิเช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องบันทึกเสียง คำแนะนำและคำปรึกษา รวมทั้งขอขอบคุณคุณนิว คุณตึก คุณบีมและเพื่อน ๆ ชั้นปีที่ 4 ที่คอยถามความคืบหน้าในการทำงานและเป็นดังแรงผลักดันในการทำวิจัยครั้งนี้ สิ่งเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่าการที่จะประสบความสำเร็จจะต้องมีแรงสนับสนุนและคอยช่วยเหลือที่ดี รวมทั้งทำให้ทราบว่าเรามีเพื่อนและคนที่รักเราอยู่บนโลกใบนี้ ทำให้ข้าพเจ้าพร้อมที่จะเผชิญหน้า ปัญหาและอุปสรรคอย่างเข้มแข็ง

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่สนใจในงานวิจัยเล่มนี้ และข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ

สุภาวีนี สารเจริญ

ผู้ทำวิจัย

เมษายน 2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(ก)
สารบัญภาพ	(ข)
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา	2
ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา	2
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	3
บทที่ 2 การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง	
ความคิดเห็น	4
ความหมายความคิดเห็น	4
มูลเหตุของความคิดเห็น	6
ความสำคัญของความคิดเห็น	7
ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)	7
ความเป็นมาของการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)	7
การประชุมเร่งรัดการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA Task Force)	8
องค์ประกอบหลักของความตกลงในหลักการของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)	9
ความร่วมมือสาขาเกษตร ป่าไม้และประมง	14
รายการสินค้าเกษตรสำคัญๆ ที่ไทยได้จากญี่ปุ่น	15
สินค้าเกษตรสำคัญๆ ที่ไทยให้ประเทศญี่ปุ่น	17
ข้อดี-ข้อเสียของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)	17

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผลประโยชน์จากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)	18
โอกาสภาคเกษตรไทยภายหลังจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น	19
ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อภาคเกษตร	20
ลักษณะตลาดและความต้องการของตลาดญี่ปุ่น	21
ลักษณะพื้นฐานของประเทศญี่ปุ่น	21
ข้อมูลทางเศรษฐกิจ	21
ความสัมพันธ์ทั่วไปกับประเทศไทย	22
สินค้าไทยที่มีศักยภาพในการส่งออก	23
ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-ญี่ปุ่น	23
โครงสร้างทางเศรษฐกิจการค้าของไทยเทียบกับญี่ปุ่น	23
ปัญหาและอุปสรรคทางการค้า	24
ผลกระทบในการจัดทำเขตการค้าเสรีของไทย-ญี่ปุ่น	25
ประโยชน์ที่ไทยและญี่ปุ่นจะได้รับจากการทำเขตการค้าเสรี	25
ภาพการณ์การค้าประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น	26
การค้าไทย-ญี่ปุ่นปี พ.ศ.2548	26
การค้าไทย-ญี่ปุ่นปี พ.ศ.2549	26
รายการสินค้าเกษตรส่งออกของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น	27
รายการสินค้าเกษตรที่ประเทศไทยส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น	27
แนวโน้มปี พ.ศ. 2550	28
รายงานสถานการณ์ผลไม้ไทยในตลาดญี่ปุ่น	28
ผลไม้ไทยที่มีศักยภาพ	29
ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลไม้ไทยในตลาดญี่ปุ่น	30
ปัจจัยที่จะมีผลต่อการขยายปริมาณผลไม้ไทยในตลาดญี่ปุ่น	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
ระยะเวลาที่ทำการวิจัย	36
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล	36
บทที่ 4 ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล	
บริษัท ยูทิด พุดส์ (ประเทศไทย) จำกัด	37
บริษัท ไรซิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด	41
บริษัท สยามอิเล็กทรอนิกส์มาร์เก็ต จำกัด	44
บริษัท ไชนีไฟร์ จำกัด	49
บริษัท แอฟฟินิตี้ อินเทอร์เน็ต กรุ๊ป จำกัด	53
บริษัท อิมมาเทล จำกัด	55
บริษัท เชียงใหม่ไฟรเซนพุดส์ จำกัด (มหาชน)	58
วิจารณ์ผลการวิจัย	69
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	73
ข้อเสนอแนะ	75
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงข้อมูลทางเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่น	22
2 แสดงราคาข้าวหอมมะม่วงในแต่ละเดือน	46
3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)	64
4 แสดงปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอันเกิดจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ต้องการ ให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ	66
5 แสดงข้อเสนอแนะจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)	68

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 คุณไสว จำรอด	37
2 คุณทองจุล นาคุดม	41
3 คุณวิรังรอง สงสังข์	44
4 คุณชฎิล นิมนวล	49
5 คุณสุรัช สุกิจธานี	53
6 คุณทรงวุฒิ ตันติพรสิน	55

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำ (Introduction)

ความสำคัญของปัญหา

“เอฟทีเอ” ย่อมาจากภาษาอังกฤษว่า Free Trade Area หรือเขตการค้าเสรี เป็น ยุทธศาสตร์ซึ่งชิงความได้เปรียบหรือป้องกันการเสียเปรียบในเชิงการค้า โดยมีประเทศที่ทำ เอฟทีเอระหว่างกันถึง 178 ความตกลง หากประเทศไทยไม่ทำความตกลงดังกล่าวผู้ส่งออกไทย ก็จะได้รับเปรียบและได้ประโยชน์น้อยกว่าประเทศที่เป็นคู่แข่ง ดังนั้นเมื่อมีข้อตกลงเอฟทีเอ ประเทศไทย จะได้รับประโยชน์ทางการค้าจากประเทศที่เราทำการค้าด้วยมากกว่าสิ่งที่ประเทศนั้นให้กับ ประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะการลดภาษีหรือลดระดับการกีดกันการค้าโดยมาตรการอื่น ๆ ให้ต่ำลง ซึ่งจะทำให้สินค้าและบริการของไทยขายได้มากขึ้นและยังได้เปรียบในการแข่งขัน ขณะเดียวกัน สินค้าและบริการที่นำเข้าจากประเทศคู่เจรจาจะมีราคาถูกเป็นผลดีกับผู้นำเข้าวัตถุดิบและผู้บริโภค ไทยและจะยังเป็นการเร่งรัดให้ไทยปรับตัวเข้ากับระบบเศรษฐกิจโลก

การทำเอฟทีเอก็เปรียบเสมือนกับการกำหนดเวลาปรับเปลี่ยนตัวเองให้ปรับตัวและ กระตือรือร้นมากขึ้น ดังนั้นการเปิดเสรีทางการค้าจึงเป็นสิ่งที่ประเทศไทยคำนึงและเล็งเห็น ความสำคัญ ในที่สุดจึงได้มีการเปิดเสรีทางการค้ากับประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากประเทศไทยเรามี ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับประเทศญี่ปุ่นและมีการค้าขายกันมากเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งข้อตกลงเขต การค้าเสรีระหว่างไทยและญี่ปุ่นดังกล่าวมีชื่ออย่างเป็นทางการว่า ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) ข้อตกลงดังกล่าวจึง เปรียบเสมือนการขยายเลนวงบนทางด่วนที่จะช่วยเพิ่มโอกาส ทั้งทางการค้าสินค้า บริการ การ ลงทุนและการท่องเที่ยว การไปมาหาสู่ระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็น อันดับสองของโลก โดยประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการขยายการค้า เพิ่มการลงทุนและการ เคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาไปทำงานในประเทศญี่ปุ่น การอำนวยความสะดวกทางการค้า การ ลงทุน และความร่วมมือในด้านอื่นๆ ได้แก่ ความร่วมมือทางด้านการบริการทางการเงิน เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม การศึกษาและ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การท่องเที่ยว วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การส่งเสริมการค้าและ การลงทุน ความร่วมมือด้านเกษตร ป่าไม้และประมง การสร้างเสริมสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ตลอดจน การค้าไร้กระดาษ ทรัพย์สินทางปัญญา การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ การแข่งขันทางการค้า การยอมรับมาตรฐานร่วมกันและพิธีการศุลกากร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้วยเหตุนี้การศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกสินค้าเกษตร โดยเฉพาะการส่งออกผลไม้ อาทิ มังคุด ทุเรียน มะม่วง จึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการส่งออกที่ได้ประโยชน์อย่างแท้จริง โดยการศึกษาถึงความคิดเห็นนั้นจะรวมถึงปัญหา อุปสรรคและแนวทางการแก้ไข โดยการศึกษานี้จะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องในการขยายและเพิ่มผลประโยชน์ของประเทศไทยต่อการทำธุรกิจกับประเทศญี่ปุ่นต่อไป และยังคงเป็นประโยชน์ในด้านการเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการทำข้อตกลงเสรีทางการค้ากับประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ได้

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น
2. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรครวมถึงแนวทางการแก้ไขของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นอันเนื่องมาจากผลของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น
3. ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นฐานข้อมูลเสริมในการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าอื่น ๆ

ขอบเขตและข้อจำกัดของการศึกษา

การทำการศึกษานี้จะทำการศึกษาเฉพาะผู้ประกอบการที่ส่งออกผลไม้ที่มีชื่อจดทะเบียนกับกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ ในเรื่องความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ.2550 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2550 เป็นระยะเวลา 9 เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกซึ่งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดด้วยการพูด การเขียน โดยมีความรู้ประสบการณ์ที่ได้มาจากการเรียนรู้ เป็นพื้นฐานที่มาของการแสดงออกนั้น โดยมีอารมณ์กับความเป็นไปตามสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นแรงเสริม ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการยอมรับหรือสามารถเปลี่ยนแปลงไปได้ตามกาลเวลา

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ หมายถึง การแสดงออกซึ่งความเชื่อของผู้ประกอบการผู้ส่งออกผลไม้ที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ที่จดทะเบียนเป็นผู้ส่งออกผลไม้ไปยังตลาดต่างประเทศกับกรมส่งเสริมการค้าส่งออกและกรมวิชาการเกษตร

การส่งออก หมายถึง การขายผลผลิตผลไม้โดยมีตลาดประเทศญี่ปุ่นเป็นตลาดเป้าหมายที่สำคัญ

ผลไม้ หมายถึง ผลไม้เมืองร้อนสด ผลไม้แช่เย็นแช่แข็ง หรือแช่ในน้ำตาลหรือผ่านกระบวนการแปรรูป

ผลไม้แปรรูป หมายถึง การนำผลไม้ไปเปลี่ยนสภาพด้วยวิธีการต่าง ๆ ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีรูปร่างลักษณะเปลี่ยนแปลงไปก่อนนำไปใช้โดยผลิตภัณฑ์ยังคงมีคุณค่าของวัตถุดิบที่นำมาใช้ หรืออาจจะให้คุณค่าที่มากกว่าเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

การตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Review of Related Literature)

การศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan -Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ งานวิจัยและเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการนำข้อมูลมาใช้ประกอบการศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ลักษณะความคิดเห็น
2. ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น
3. ลักษณะตลาดและความต้องการของตลาดประเทศญี่ปุ่น
4. สภาพการณ์การค้าประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น
5. รายการสินค้าเกษตรส่งออกของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น
6. รายงานสถานการณ์ผลไม้ไทยในตลาดญี่ปุ่น
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ลักษณะความคิดเห็น

1.1 ความหมายความคิดเห็น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525: 294)

“ความ “หมายถึง เรื่อง เช่น เนื้อความ เกิดความ อากา

“คิด” หมายถึง ทำให้ปรากฏเป็นรูปหรือเป็นเรื่องขึ้นในใจ ใคร่ครวญไตร่ตรอง คาคคเน

ค่านวน มุ่ง จงใจ ตั้งใจ และนึก

“คิดเห็น” หมายถึง เข้าใจ

ความคิดเห็นเป็นเรื่องของส่วนบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีขอบเขตตามประสบการณ์ของบุคคลต่อสิ่งนั้น ๆ ซึ่งมีข้อแตกต่าง คล้ายคลึงหรือความหลากหลายของแต่ละบุคคล ทำให้เกิดความขัดแย้ง เห็นด้วย คล้อยตาม ซึ่งเป็นพฤติกรรมของสังคมด้วยเหตุนี้นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาหลายท่านได้กำหนดความหมายของคำว่า ความคิดเห็น ไว้หลายทัศนะดังนี้

Good (1959: 376) ได้กล่าวถึงความคิดเห็น (Opinion) ไว้หลายความหมาย ได้แก่

(1) ความหมายทั่วไป หมายถึง ความเชื่อ ความเห็น ข้อพิจารณา ความรู้สึก หรือ ทัศนะที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์อย่างแน่นอน และยังขาดน้ำหนักทางเหตุผลหรือการวิเคราะห์หรือ

กล่าวกว้าง ๆ ได้ว่าเป็นไปได้อีกมากกว่าความรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) ความหมายเฉพาะ หมายถึง การพิจารณาหรือการวินิจฉัยอย่างมีแบบแผน จากแหล่งข้อมูลหรือบุคคลที่เชื่อถือได้

(3) ความคิดเห็นสาธารณะ (Public Opinion) หมายถึง การพิจารณาหรือข้อวินิจฉัยรวม ๆ ของกลุ่มคนในสังคมที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อหรือข้อเท็จจริง

Gagne and Fleishman (1959: 334) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นเรื่องที่เฉพาะมากกว่า เจตคติ ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเราถามคนงานว่า เขาคิดอย่างไรต่อการจ่ายผลตอบแทนของบริษัท คำตอบที่ได้รับคือ ความคิดเห็นของคนงานคนนั้น ส่วนเจตคติจะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไป

Maier (1965: 54) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการประเมินค่า (ไม่ใช่การพรรณนา) ของเหตุการณ์จริงเกี่ยวกับเหตุการณ์หรือพฤติกรรม หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งการประเมินค่าหรือการแปลความหมายออกมานั้น จะได้รับอิทธิพลจากเจตคติ และความคิดเห็นเป็นการสะท้อนหรือการแสดงออกของเจตคติ

Isaak (1981: 203) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบที่บุคคลแสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยเฉพาะจากคำถามที่ได้รับโดยทั่วไปปกติ แล้วความคิดเห็นจะแตกต่างจากเจตคติ หรือความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ ขณะที่เจตคติจะเป็นเรื่องทั่ว ๆ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2525: 246) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นซึ่งตรงกับคำว่า Opinion ในภาษาอังกฤษ หมายถึง

(1) ข้อพิจารณาเห็นว่าเป็นจริงจากการใช้ปัญญาความคิดประกอบถึงแม้จะไม่ได้อาศัยหลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไปก็ตาม

(2) ทักษะหรือประมาณการเกี่ยวกับปัญหาหรือประเด็นใดประเด็นหนึ่ง

(3) ความคิดเห็นมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่าทัศนคติ ซึ่งมีคำอธิบายไว้ว่า แนวโน้มที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างในการแสดงปฏิกิริยาสันับสนุนหรือเป็นปฏิปักษ์ต่อบางสิ่งบางอย่างหรือต่อบุคคล

รัชนี เศรษฐโสภา (2528: 59) ความคิดเห็นเป็นความรู้สึกนึกคิดที่ประเมินออกมาเป็นทัศนคติของความพอใจหรือไม่พอใจของบุคคล หรือกลุ่มคนต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

กันยา สุวรรณแสง (2532: 107) ได้ระบุความคิดเห็นเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งเป็นการใช้สัญลักษณ์แทนสิ่งหรือเหตุการณ์ต่างๆเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในรูปของความเห็น

นิคม วิชัยดิษฐ์ (2534: 107) ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งการตัดสินใจจากการประเมินค่าหรือทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สงวน สุทธิเลิศอรุณและคณะ (2522: 94) ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นการ แสดงออกซึ่งวิจาร์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไป ตามข้อเท็จจริง (Fact) ทักษะคติ (Attitude) ของบุคคลในขณะที่ทักษะคติแสดงความรู้สึกทั่ว ๆ ไป เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะเพื่อให้ง่ายต่อความเข้าใจ

ศักดิ์ สุนทรเสถณี (2531: 19) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออก ทางด้านวาจาของเจตคติ ซึ่งมาจากเจตคตินั้น เป็นเพียงความคิดเห็นซึ่งสรุปได้ว่า ความคิดเห็นคือ สัญลักษณ์ของเจตคติ และจะใช้ความคิดเห็นนี้เป็นตัวกลางในการวัดเจตคติต่อไป

ทัศนากุณ สงขลา (2538: 9) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็น หมายถึงความเชื่อหรือ ความรู้สึกเฉพาะตัวที่แสดงออกต่อคำถามซึ่งไม่เป็นการผิดการถูกแต่เป็นไปในแนวทางเห็นไม่ เป็นไปในแนวทางเห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย

ถนัด สุวรรณภฎ (2549: 34) ความคิดเห็นของบุคคลเกิดจากประสบการณ์ การติดต่อ สัมพันธ์กับผู้อื่น การเลียนแบบและองค์ประกอบทางสถาบันของสังคม โดยมีรายละเอียดดังนี้

(1) ประสบการณ์ บุคคลจะมีความคิดเห็นที่ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่มีต่อ สิ่งนั้น ๆ ในลักษณะใด หากบุคคลนั้นมีประสบการณ์ที่ดีก็จะทำให้มีความคิดเห็นที่ดี และบุคคล นั้นมีประสบการณ์ที่ไม่ดีก็จะมีความคิดเห็นที่ไม่ดีเช่นกัน

(2) การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ความคิดเห็นของคนบางคนอาจเกิดจาก ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้อื่น โดยได้รับข้อมูลเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้ที่สัมพันธ์ด้วยแล้วถ่ายทอด ความคิดเห็นนั้นมาเป็นของตน

(3) การเลียนแบบพฤติกรรมบางอย่างจากพ่อแม่ บุคคลใกล้ชิด หัวหน้างาน หรือ แม้กระทั่งสื่อต่าง ๆ ผู้เลียนแบบก็จะรับเอาข้อมูลไว้ในจิตใจและมีความคิดเห็นเหมือนตัวแบบ

(4) องค์ประกอบทางสถาบันสังคม อาทิเช่น โรงเรียน วัด ที่ทำงาน โดยบุคคลจะ ค่อย ๆ รับรู้จากชีวิตประจำวันและสั่งสมจนเป็นความคิดเห็นและมีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ต่อไป

1.2 มूलเหตุของความคิดเห็น

วิรัตน์ ชันพันธ์ (2544: 13-15) กล่าวว่าความคิดเห็นที่อาจเกิดจากมูลเหตุ 2 ประการคือ

1.2.1 ประสบการณ์ (Experiences) ที่มีต่อสิ่งของ บุคคล หรือหมู่คณะเรื่องราว ต่างๆหรือสถานการณ์ความคิดเห็น ค่อยเคย อาจถือได้ว่าเป็นประสบการณ์ตรง และจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นรูปถ่าย หรืออ่านจากหนังสือ โดยไม่เห็นจากของจริง ถือว่าเป็นประสบการณ์ทางอ้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2.2 ระบบค่านิยมและการตัดสินค่านิยม เนื่องจากกลุ่มชนแต่ละกลุ่ม มีค่านิยม และการตัดสินค่านิยมไม่เหมือนกัน แต่ละคนจึงมีความคิดเห็นต่อสิ่งเกี่ยวข้องแตกต่างกัน

จากการให้ความหมายของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหลาย ๆ ท่าน สรุปความหมายของความคิดเห็นได้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งความเชื่อ ทศนะ การวินิจฉัย การพิจารณาหรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบ โดยได้รับอิทธิพลมาจากเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ การแสดงความคิดเห็นอาจจะแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนก็ได้ และยังเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบาย การเปลี่ยนแปลงนโยบาย และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยถ่ายทอดออกเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษร

1.3 ความสำคัญของความคิดเห็น

สัตยา กระแสรชล (2538) กล่าวเกี่ยวกับความสำคัญของความคิดเห็นไว้ดังนี้

1.3.1 การสำรวจความคิดเห็นเป็นการศึกษาความรู้สึกของบุคคล กลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใดๆออกมาโดยการพูด การเขียน เป็นต้น การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบาย การเปลี่ยนแปลงนโยบาย การเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งในการฝึกหัดการทำงานด้วย เพราะจะทำให้การดำเนินการต่าง ๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และเป็นไปตามความพอใจของผู้ร่วมงาน

1.3.2 การศึกษาถึงความคิดเห็นต่าง ๆ สวมมากจะใช้วิธีแบบวิจัยตลาด ได้แก่ การซักถาม สอบถาม บันทึกไว้เป็นข้อมูล

2.ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

2.1 ความเป็นมาของการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA)

กระทรวงการต่างประเทศ (2549) ได้กล่าวถึงภูมิหลังของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่นว่ามีการพัฒนาเป็นขั้นตอนโดยมีรายละเอียดดังนี้

วันที่ 18-21 พฤศจิกายน พ.ศ.2544 ในระหว่างการเยือนญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี ได้มีข้อเสนอต่อนายจุนอิจิโร โอคิตซึมิ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ให้มีการจัดทำความร่วมมือหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิด (Closer Economic Partnership: CEP) ไทย-ญี่ปุ่น ซึ่งรวมเรื่องการจัดทำเขตการค้าเสรีด้วย และต่อมา วันที่ 11-12 มกราคม พ.ศ.2545 นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ได้เยือนไทยอย่างเป็นทางการและ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เสนอต่อไทยให้จัดทำความร่วมมือหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ครอบคลุมไทย-ญี่ปุ่น (Comprehensive Economic Partnership)

วันที่ 12 เมษายน พ.ศ.2545 อดีตนายกรัฐมนตรี ไทยกับนายกรัฐมนตรี ญี่ปุ่นได้หารือกัน ในระหว่างการเข้าร่วมการประชุม Boao Forum for Asia ที่มณฑลไหหลำของจีน ซึ่งสองฝ่าย ย้ำความเห็นชอบให้จัดตั้งคณะทำงานร่วมเพื่อศึกษาการเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย-ญี่ปุ่น (Comprehensive Economic Partnership) เพื่อผลักดันความร่วมมือที่ครอบคลุมรอบด้าน ทั้งด้านการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนจัดทำ ความตกลงการค้าเสรี (FTA) โดยขอให้ยึดรูปแบบความตกลง Japan - Singapore for a New - age Economic Partnership Agreement (JSEPA) เป็นตัวอย่างในการทำ ความตกลง ไทย-ญี่ปุ่นโดยพิจารณาเรื่องที่เป็นปัญหาน้อยที่สุดก่อน

2.2 การประชุมเร่งรัดการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA Task Force)

วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ.2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหารือกับ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ญี่ปุ่น ที่กรุงเทพมหานคร เห็นชอบกับร่างขอบเขตหน้าที่ (TOR) ของ JTEPA Task Force มีลักษณะขยายวงโดยรวมผู้แทนภาคเอกชนและนักวิชาการ ไปด้วย (สำนักงานเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น, 2548)

วันที่ 4-6 พฤศจิกายน พ.ศ.2546 นายพิศาล มาณวพัฒน์ อธิบดีกรมเศรษฐกิจระหว่าง ประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ หัวหน้าคณะผู้แทนไทยและเป็นประธานร่วมกับ นายมะดิโอะ มียากาวา ผู้อำนวยการกองนโยบายภูมิภาคกระทรวงการต่างประเทศญี่ปุ่น หัวหน้า คณะผู้แทนญี่ปุ่น และผู้แทนจากภาคเอกชนและวิชาการเข้าร่วมด้วยผลการประชุมมีความคืบหน้า มากขึ้น ทั้งสองฝ่ายประสบผลสำเร็จในการหารือเกี่ยวกับความร่วมมือด้านการเกษตรและระหว่าง สหกรณ์การเกษตรไทย-ญี่ปุ่น และมีความคืบหน้าได้ข้อสรุปในร่างข้อบทยุทธศาสตร์ความร่วมมือสาขาต่าง ๆ อาทิเช่น การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิสาหกิจขนาดกลางและย่อม และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร นักวิชาการญี่ปุ่นได้เสนอผลการศึกษาวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจ เชิงมหภาคที่แสดงให้เห็นประโยชน์ที่จะเกิดจากการจัดทำความตกลงการค้าเสรี (FTA) ไทย-ญี่ปุ่น ทั้งสองฝ่ายยังต้องหารือต่อไปประเด็นการเปิดการค้าเสรีต่าง ๆ อาทิเช่น การเปิดเสรีด้านการค้า สินค้า การค้าบริการ การลงทุน แหล่งกำเนิดสินค้าและมาตรฐานการยอมรับร่วมกัน นอกจากนี้มี การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญของทั้งสองฝ่ายในหัวข้อต่าง ๆ เช่น การค้าบริการ สิทธิทรัพย์สินทาง ปัญญา การเคลื่อนย้ายของบุคคลธรรมดา และการค้าไร้กระดาษ เพื่อชี้แจงทำที่และความต้องการ ของทั้งสองฝ่าย ในการประชุม Task Force ทั้งสองฝ่ายหารือและแลกเปลี่ยนความเห็นในการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอญูญาติเห็นาไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่งเสริมความร่วมมือหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ ครอบคลุม รวม 21 สาขา ได้แก่ การค้าสินค้า การค้าบริการ การลงทุน การเคลื่อนย้ายของบุคคลธรรมดา แหล่งกำเนิดสินค้า ระเบียบพิธีการศุลกากรความร่วมมือด้านการเกษตร ป่าไม้และประมงมาตรฐานการยอมรับร่วมกัน นโยบายการแข่งขัน การท่องเที่ยว การส่งเสริมการค้าและการลงทุนความร่วมมือด้านการบริการการเงิน การศึกษาและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา การค้าไร้กระดาษ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พลังงานและสิ่งแวดล้อม การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การปรับปรุงบรรยากาศทางธุรกิจ และการยุติข้อพิพาท (สำนักงานเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น, 2548)

เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2546 พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีของไทย และ นายจุนอิจิโร โอคิตซึมิ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ได้ประชุมทวิภาคีและเห็นชอบให้เริ่มการเจรจาอย่างเป็นทางการเพื่อจัดทำความตกลงความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ให้มีเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับญี่ปุ่น และเริ่มการประชุมเจรจาครั้งแรกที่ประเทศไทยในต้นปี พ.ศ. 2547 (สำนักงานเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น, 2548)

วันที่ 3 เมษายน 2550 พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรีและคณะได้เดินทางเยือนประเทศญี่ปุ่น และได้ลงนามความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) และวันเดียวกันนั้น ศ.ดร.ธีระ สูตะบุตร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนายโทชิคัตสึ มัสซุโอะกะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงของญี่ปุ่น ได้ลงนามในแถลงการณ์ร่วม เพื่อยืนยันเจตนารมณ์ในการร่วมมือระหว่างกระทรวงเกษตรสหกรณ์ไทย และกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่น

2.3 องค์ประกอบหลักของความตกลงในหลักการของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)

กระทรวงการต่างประเทศ (2549) สรุปองค์ประกอบหลักของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ว่ามีองค์ประกอบหลักที่สำคัญดังนี้

2.3.1 สินค้าอุตสาหกรรม

สองฝ่ายยกเลิกหรือลดภาษีของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอย่างกว้างขวาง สำหรับเรื่องเหล็กและยานยนต์นั้น ทั้งสองฝ่ายจะดำเนินความร่วมมือเพื่อส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วนยานยนต์และการพัฒนาอุตสาหกรรมเหล็กในประเทศไทย ทั้งสองฝ่ายจะยกเลิกภาษีสินค้าอุตสาหกรรมเกือบทั้งหมดภายในระยะเวลา 10 ปี หลังความตกลงมีผลบังคับใช้เฉพาะเรื่อง โดยญี่ปุ่นยกเลิกภาษีทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนรายการที่เหลือ ยกเลิกภาษีในระยะเวลา 5 ปีหลังความตกลงมีผลบังคับใช้ โดยลดเป็นขั้นที่เท่ากันทุกปี

2.3.2 สินค้าเกษตร ป่าไม้และประมง

สองฝ่ายจะยกเลิกหรือลดภาษีของผลิตภัณฑ์เกษตร ป่าไม้และประมงอย่างกว้างขวางและจะร่วมมือกันในสาขาเกษตร ป่าไม้และประมง กล่าวคือ ในเรื่องความปลอดภัยอาหาร และการเชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่นด้วย

2.3.2.1 ทั่วไป

สองฝ่ายจะยกเลิกภาษีนำเข้าของรายการสินค้าเกษตร ป่าไม้ และประมงส่วนใหญ่ภายในระยะเวลา 10 ปีหลังความตกลงมีผลบังคับใช้

2.3.2.2 การปรับปรุงการเข้าสู่ตลาดของญี่ปุ่น

(1) สินค้าเกษตร

(1.1) มะม่วง มังคุด ทุเรียน มะละกอ เงาะ กระเจี๊ยบเขียว มะพร้าว ยกเลิกภาษีทันทีที่ความตกลงมีผลบังคับใช้

(1.2) ถั่วลิสง กำหนดโควตาปลอดภาษีให้ถั่วลิสง 4,000 ตันในปีที่ 1 แล้วเพิ่มเป็น 8,000 ตัน ในปีที่ 5

(1.3) สับปะรดสดขนาดเล็ก กำหนดโควตาปลอดภาษี 100 ตัน ในปีที่ 1 แล้วเพิ่มเป็น 300 ตัน ในปีที่ 5

(1.4) ผักสดและผักแช่แข็ง ยกเลิกภาษีภายในระยะเวลา 5-10 ปี

(1.5) ผลไม้รวม สลัดผลไม้ และค็อกเทลผลไม้ ที่ผ่านกรรมวิธีถนอมอาหารหรือแปรรูปจะยกเลิกภาษีทันที

(1.6) เนื้อไก่แปรรูปหรือผ่านกรรมวิธีถนอมอาหารมีอัตราลดภาษีจากร้อยละ 6 เหลือร้อยละ 3 ในระยะเวลา 5 ปี

(1.7) เนื้อหมูและแฮม ที่ผ่านกรรมวิธีถนอมอาหารหรือแปรรูป กำหนดโควตาภาษี 1,200 ตันตั้งแต่ปีแรก อัตราภาษีในโควตาคือ อัตราที่ลดลงร้อยละ 20 ในวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้

(1.8) น้ำมันรำข้าว ลดอัตราภาษีลงร้อยละ 55.5 ในระยะเวลา 5 ปี

(1.9) อาหารสัตว์เลี้ยง ยกเลิกภาษีใน 10 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1.10) กากน้ำตาล กำหนดโควตาภาษี 4,000 ตัน ในปี
ที่ 3 หลังความตกลงมีผลบังคับใช้แล้วเพิ่มเป็น 5,000 ตันในปีที่ 4 โดยอัตราภาษีในโควตา คือ
อัตราที่ลดลงร้อยละ 50 ของอัตราภาษีนอกโควตา

(1.11) แป้งมันสำปะหลังแปรรูป (etherified starch)
กำหนดโควตาปลอดภาษี 200,000 ตันตั้งแต่ปีแรกที่ความตกลงมีผลบังคับใช้

(2) สินค้าประมง

(2.1) กุ้งแช่เย็น แช่แข็ง กุ้งที่ผ่านกรรมวิธีถนอมอาหาร
หรือแปรรูปหรือต้ม ยกเลิกภาษีวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้

(2.2) เนื้อปลาฟิลเลตต์และแมงกะพรุน ปลาหมึกกล้วย
สดและแช่แข็ง ยกเลิกภาษีในระยะเวลา 5 ปี

(2.3) ปลาทูน่า สลิกปีแจ๊ค ปลาโบนิโตและปูที่ผ่านกรรม
วิธีถนอมอาหารหรือแปรรูปกำหนดให้ ลดภาษีภายในระยะเวลา 5 ปี

(3) สินค้าป่าไม้

(3.1) สินค้าป่าไม้ ยกเว้นไม้อัด แผ่นชิ้นไม้อัดและไฟ
เบอร์บอร์ดยกเลิกภาษีทันที

(3.2) แผ่นชิ้นไม้อัดและไฟเบอร์บอร์ด ยกเลิกภาษีใน
ระยะเวลา 10 ปี

(4) สินค้าที่ไม่อยู่ในความตกลงหรือที่จะเจรจาใหม่

(4.1) ข้าว ข้าวสาลี เนื้อวัวและหมูสดแช่แข็งและแช่เย็น
น้ำตาลทรายดิบที่ผลิตจากอ้อยหรือหัวบีท น้ำตาลทราย แป้งมันสำปะหลัง สับปะรดกระป๋อง ไม้
อัด ผลิตภัณฑ์ปลาในโควตานำเข้า ปลาทูน่าและสลิกปีแจ๊ค รายการเนื้อวัวหรือหมูที่ผ่านการแปรรูป
ส่วนใหญ่และผลิตภัณฑ์นม

2.3.2.3 การปรับปรุงการเข้าสู่ตลาดของไทยรวมถึง

(1) แอปเปิ้ล แพร์ และพีช ยกเลิกภาษีวันที่ความตกลงมีผล
บังคับใช้

(2) ปลาที่ไทยนำเข้าเพื่อเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมปลา

(3) ปลาทูน่าครีบล้าง ปลาทูน่าสลิกปีแจ๊ค ปลาซาร์ดีน ยกเลิก
ภาษีภายในระยะเวลา 5 ปี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) ปลาแฮ้วรีง ปลาคอด ยกเลิกภาษีวันที่มีความตกลงมีผลบังคับใช้

(5) สินค้าที่ไม่อยู่ในความตกลง หรือที่จะเจรจาใหม่ อาทิเช่น ปลาแม็คเคอเรล ยาสูบ ไหมดิบ ไชนก ไชผง

2.3.2.4 ความร่วมมือด้านเกษตร

ไทยและญี่ปุ่นร่วมมืออย่างใกล้ชิดและจัดตั้งคณะอนุกรรมการพิเศษว่าด้วยความปลอดภัยด้านอาหาร ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกความร่วมมือด้านต่างๆ รวมถึงการหารือบนพื้นฐานวิทยาศาสตร์เพื่อระบุและพิจารณาปัญหาที่เกิดขึ้นในการใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) เพื่อหาข้อยุติที่รับได้ร่วมกัน และเสริมสร้างการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ ระบบการรับรอง และการวิเคราะห์ความเสี่ยง ทั้งสองฝ่ายจะจัดตั้งคณะอนุกรรมการพิเศษว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่น เพื่อระบุสาขาและรูปแบบความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งสองประเทศ และเพื่อปฏิบัติกิจกรรมความร่วมมือ อาทิเช่นการส่งเสริมการตลาดและการจัดซื้อและการพัฒนาโครงการ OTOP

2.3.3 พิธีการทางศุลกากร

สองฝ่ายจะส่งเสริมการแลกเปลี่ยนข้อมูลและร่วมมือกันเพื่ออำนวยความสะดวกการค้าระหว่างกัน โดยการปรับปรุงระเบียบพิธีการทางศุลกากรให้ง่ายและสอดคล้องกันมากขึ้น รวมทั้งจะดำเนินการให้มีการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3.4 การค้าไร้กระดาษ

สองฝ่ายจะร่วมมือกันเพื่อให้มีการส่งเสริมและการค้าไร้กระดาษ รวมถึงการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างเอกชนของทั้งสองประเทศด้วย

2.3.5 การค้าบริการ

สองฝ่ายยืนยันกรอบสำหรับการเปิดเสรีการค้าบริการ และมีข้อเสนอการเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างกันโดยยึดถือกรอบดังนี้

2.3.5.1 ความโปร่งใสโดยให้รายชื่อกฎหมายและข้อบังคับทั้งหมดที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลแก่สาธารณชน

2.3.5.2 วิธีการผูกพันจะมีพันธกรณี เช่น การเปิดตลาด การให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ

2.3.5.3 ขอบเขตและข่ายครอบคลุมของการค้าบริการเหมือนกับความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) โดยครอบคลุมการเปิดเสรีทุกหมวดของการให้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.5.4 กลไกการทบทวนข้อผูกพันสำหรับทุกสาขาบริการจะเริ่มภายในระยะเวลา 5 ปีหลังจากความตกลงมีผลใช้บังคับ โดยมีการทบทวนต่างหากสำหรับบริการซ่อมบำรุง บริการค้าส่งและค้าปลีก และบริการเช่า ซึ่งจะเริ่มภายในระยะเวลา 3 ปีหลังจากความตกลงมีผลใช้บังคับ

2.3.6 การลงทุน

สองฝ่ายยืนยันกรอบสำหรับการเปิดเสรีการลงทุนในสาขาที่ไม่ใช่บริการ และการคุ้มครองการลงทุน

2.3.6.1 กรอบ

(1) รูปแบบการเปิดเสรี การเปิดเสรีภาคที่ไม่ใช่บริการ จะกระทำโดยใช้ positive list (เปิดเสรีเฉพาะสาขาที่ระบุไว้ในรายการ)

(2) มีการเสนอต่อรัฐบาลไทยให้ยกเว้นนักลงทุนญี่ปุ่นจากการขอใบรับรองการให้ความคุ้มครอง (Certificate of Approval for Protection: C.A.P.)

2.3.6.2 ข้อผูกพันการเปิดเสรี

ข้อเสนอของญี่ปุ่น ครอบคลุมทุกสาขาที่ไม่ใช่บริการ มีข้อยกเว้นบางสาขา อาทิเช่น อุตสาหกรรมการอากาศยานและยานอวกาศ อากาศและวัตถุระเบิด พลังงาน น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ป่าไม้ ประมง และเหมืองแร่ ข้อเสนอของไทย อนุญาตให้ผู้ลงทุนญี่ปุ่นถือหุ้นในกิจการผลิตรถยนต์ ได้ต่ำกว่าร้อยละ 50 โดยไม่ต้องขอใบอนุญาติ

2.3.7 ความร่วมมือ

สองฝ่ายจะส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคี เพื่อเสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างกัน

2.3.8 การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

สองฝ่ายจะแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและจัดตั้งกลไกเพื่อหารือประเด็นและแนวทางกระชับความร่วมมือที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน

2.3.9 การแข่งขัน

สองฝ่ายจะส่งเสริมให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรมและเสรี โดยขจัดพฤติกรรมที่ต่อต้านการแข่งขันในประเทศของตน และร่วมมือกันในสาขาการแข่งขันโดยเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของแต่ละฝ่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.10 ทรัพย์สินทางปัญญา

สองฝ่ายจะดำเนินการเพื่อให้มีการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่เพียงพอและมีประสิทธิผล จัดหามาตรการบังคับใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อต่อต้านการละเมิดสิทธิการปลอมและการลอกเลียนแบบ รวมทั้งช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดเล็กและขนาดกลางในการที่จะได้มาซึ่งสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และจะมีการจัดตั้งกลไกขึ้นเพื่อปรึกษาหารือกันต่อไปด้วย

2.3.11 การรับรองมาตรฐานร่วมกัน

สองฝ่ายยืนยันการรับรองมาตรฐานร่วมกันสำหรับผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้า

2.3.12 การส่งเสริมบรรยากาศทางธุรกิจ

สองฝ่ายจะสร้างบรรยากาศทางธุรกิจภายในประเทศให้เอื้อประโยชน์แก่กิจกรรมทางธุรกิจของอีกฝ่ายหนึ่ง โดยอาศัยกลไกความร่วมมือ ได้แก่ คณะอนุกรรมการเสริมสร้างบรรยากาศการลงทุนที่จัดตั้งในแต่ละประเทศ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐ ภาคเอกชน

2.3.13 การเคลื่อนที่ของบุคคลธรรมดา

ข้อเสนอของญี่ปุ่น ครอบคลุมสาขาหรือเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.3.13.1 การลดหย่อนข้อกำหนดในการอนุญาตให้เข้าเมืองและพำนักในประเทศเป็นการชั่วคราวสำหรับพ่อครัวแม่ครัวไทย ต้องมีประสบการณ์ทำงานในอาชีพพ่อครัวแม่ครัวไทยอย่างน้อยเป็นระยะเวลา 5 ปี และได้รับใบรับรองฝีมือแรงงานของรัฐบาลไทย (ระยะเวลาที่เข้าเรียนในสถานศึกษาเพื่อให้ได้ใบรับรองดังกล่าวจะนับรวมให้เป็นประสบการณ์ทำงานด้วย)

2.3.13.2 การให้ความกระจ่างเกี่ยวกับข้อกำหนดเรื่องวุฒิการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย สำหรับการอนุญาตให้เข้าเมืองและพำนักในสถานะต่าง ๆ ภายใต้กฎหมายเข้าเมืองของญี่ปุ่น วุฒิการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยจากประเทศไทยอาจได้รับพิจารณาให้เท่าเทียมกับวุฒิการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยในประเทศญี่ปุ่น ซึ่งจะมีการประเมินโดยหน่วยงานผู้รับผิดชอบของญี่ปุ่น โดยเป็นไปตามกฎหมายและข้อบังคับของญี่ปุ่น

2.4 ความร่วมมือสาขาเกษตร ป่าไม้และประมง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2550) สรุปความร่วมมือสาขาเกษตร ป่าไม้และประมง ไว้ว่าฝ่ายไทยกับฝ่ายญี่ปุ่นตกลงสาระของบทเรื่องความร่วมมือสาขาเกษตร ป่าไม้และประมง ซึ่งเป็นสาขาหนึ่งที่มีความสำคัญของความร่วมมือภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ประกอบด้วย 2 ด้านหลักได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.1 ความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหาร (Food Safety) ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อยกระดับมาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Standards: SPS) นับเป็นความตกลงฉบับแรกที่ญี่ปุ่นทำกับประเทศที่ส่งออกสินค้าเกษตรสาธารณะ ความร่วมมือครอบคลุมการพัฒนาอุตสาหกรรมอาหารของไทยอย่างครบวงจร การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาและส่งเสริมเทคโนโลยีใหม่ ๆ ระบบการควบคุม ตรวจสอบและรับรองคุณภาพ โดยมีรูปแบบของความร่วมมือ อาทิเช่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็นทางเทคนิค การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ การจัดสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการและฝึกอบรม การหารือร่วมกันบนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์เพื่อหาทางออกที่ทั้งสองฝ่ายรับได้ การเสริมสร้างระบบควบคุม

2.4.2 ความร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Local-to-Local linkage) มีสาระครอบคลุมความร่วมมือด้านการพัฒนาพื้นที่ รวมถึงการเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรและสหกรณ์ของสองประเทศ การปรับปรุงคุณภาพและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์เกษตร การส่งเสริมการตลาดและการซื้อขายระหว่างสหกรณ์ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาและส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้ และการส่งเสริมการลงทุนร่วม มีรูปแบบความร่วมมือ อาทิเช่น การแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อมูล การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ การสัมมนา ประชุมปฏิบัติการ และฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาสหกรณ์การเชื่อมโยงศูนย์ข้อมูลเพื่อรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสหกรณ์ การส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์และ OTOP ในศูนย์แสดงสินค้า

2.5 รายการสินค้าเกษตรสำคัญๆ ที่ไทยได้รับการยกเว้นภาษีจากญี่ปุ่น

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2550) ได้สรุปรายการสินค้าเกษตรที่ประเทศไทยได้รับยกเว้นภาษีจากประเทศญี่ปุ่นและรายการสินค้าเกษตรที่ประเทศไทยให้แก่ประเทศญี่ปุ่นไว้ดังนี้
ข้อเสนอของฝ่ายญี่ปุ่นในการลดและเลิกภาษีให้สินค้าเกษตรของไทยดังนี้

2.5.1 กลุ่มที่ญี่ปุ่นยกเลิกภาษีให้ไทยทันที

2.5.1.1 กุ้งสด กุ้งต้ม กุ้งแช่เย็น แช่แข็งและกุ้งแปรรูป (ลดจากประมาณร้อยละ 5) มูลค่าการส่งออกปัจจุบัน ประมาณ 13,000 ล้านบาท

2.5.1.2 ผลไม้เมืองร้อนสด เช่น ทุเรียน มะละกอ มะม่วง มังคุด มะพร้าว ผลไม้แช่เย็นแช่แข็ง หรือแช่ในน้ำตาล (ลดจากประมาณร้อยละ 10 -12) มูลค่าส่งออกปัจจุบัน ประมาณ 370 ล้านบาท

2.5.1.3 ผักและผลไม้แปรรูป ผลไม้กระป๋อง (ลดจากประมาณร้อยละ15) มูลค่าส่งออกปัจจุบันประมาณ 5,000 ล้านบาท

2.5.1.4 ผักสดแช่เย็น แช่แข็ง ประเภทพื้กทอง ถั่ว เห็ด มะกอก กระเจี๊ยบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.2 กลุ่มที่ญี่ปุ่นยอมลดภาษีให้แต่ไม่เป็นศูนย์หรือไม่ได้เป็นศูนย์ทันที

2.5.2.1 ไข่ปรุงสุก ลดภาษีจากร้อยละ 6 เป็นร้อยละ 3 ในระยะเวลา 5 ปี
มูลค่าส่งออกปัจจุบัน ประมาณ 10,000 ล้านบาท

2.5.2.2 ไข่สดแช่เย็น แช่แข็งลดภาษีจากร้อยละ 11.9 เป็นร้อยละ 8.5 ใน
ระยะเวลา 5 ปี ปัจจุบันยังติดปัญหาใช้หัตถนง

2.5.2.3 อาหารทะเลล่ำเร็วรูป ลดภาษีจากร้อยละ 9.6 เป็นร้อยละ 0 ใน
ระยะเวลา 5 ปี มูลค่าส่งออกปัจจุบัน ประมาณ 8,000 ล้านบาท

2.5.2.4 ปลาหมึกกล้วยแช่เย็น แช่แข็ง ลดภาษีจากร้อยละ 3.5 เป็น 0 ใน
ระยะเวลา 5 ปี มูลค่าส่งออกปัจจุบันประมาณ 8,000 ล้านบาท

2.5.2.5 อาหารสุนัขและแมวลดภาษีจากประมาณ 36-60 เยนต่อ
กิโลกรัม เหลือ 0 ในระยะเวลา 10 ปีมูลค่าส่งออกปัจจุบัน ประมาณ 7,600 ล้านบาท

2.5.2.6 ปลาแช่เย็นแช่แข็ง เนื้อปลาฟิลเล ปลากระป๋อง ปู หอยส่วนใหญ่
ยกเลิกภาษีในระยะเวลา 5 ปี

2.5.2.7 ปลาปรุงแต่ง (รวมปลาแชลมอน) ลดภาษีใน 7 ปี

2.5.2.8 ผักสด แช่เย็น แช่แข็ง (นอกเหนือจากรายการที่กล่าวถึงข้างต้น)
ปรุงแต่งและทำไว้ไม่ให้เสีย (Preserved vegetables) ส่วนใหญ่ ยกเลิกภาษีในระยะเวลา 7-15 ปี

2.5.2.9 ผลไม้สด (นอกเหนือจากรายการที่กล่าวถึงข้างต้น) ส่วนใหญ่
ยกเลิกภาษีในระยะเวลา 7-10 ปี

2.5.2.10 ชอส ยกเลิกภาษีในระยะเวลา 5-7 ปี

2.5.2.11 เครื่องปรุงและซูปต่างๆ ยกเลิกภาษีในระยะเวลา 5 ปี

2.5.2.12 น้ำสลัด ยกเลิกภาษีในระยะเวลา 7 ปี

2.5.2.13 ซอสถั่วเหลือง ยกเลิกภาษีในระยะเวลา 7 ปี

2.5.2.14 น้ำมันรำข้าว ลดภาษีจาก 8.5 เยนต่อกิโลกรัม เหลือประมาณ
4 เยนต่อกิโลกรัม ในระยะเวลา 5 ปี

2.5.3 กลุ่มที่ญี่ปุ่นให้โควตา

2.5.3.1 กัญชง ให้โควตาปลอดภาษี 4,000 ตันในปีแรก และทยอยเพิ่ม
เป็น 8,000 ตันในปีที่ 5

2.5.3.2 แป้งมันสำปะหลังแปรรูปที่ใช้ในอุตสาหกรรม ให้โควตาปลอด
ภาษี 200,000 ตันมูลค่าส่งออกปัจจุบัน ประมาณ 3,600 ล้านบาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.3.3 กากน้ำตาล ให้โควตา 4,000 ตันในปีที่ 3 และเพิ่มเป็น 5,000 ตันในปีที่ 4 (ลดภาษีในโควตาจาก 15.3 เยนต่อกิโลกรัม เหลือ 7.65 เยนต่อกิโลกรัม)

2.5.3.4 สับปะรดสดให้โควตาปลอดภาษี 100 ตันปีแรกและเพิ่มเป็น 300 ตันในปีที่ 5

2.5.4 กลุ่มที่ต้องนำกลับมาเจรจาใหม่ในระยะเวลา 5 ปีหรือน้อยกว่า

2.5.4.1 น้ำตาลทรายดิบ

2.5.4.2 สับปะรดกระป๋อง

2.5.4.3 แป้งมันสำปะหลังดิบ

2.5.5 กลุ่มที่ญี่ปุ่นไม่ยอมเจรจา อาทิเช่น

2.5.5.1 ข้าวและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากข้าว

2.5.5.2 สินค้าที่มีส่วนผสมของแป้งและน้ำตาลในอัตราส่วนที่สูง

2.5.5.3 สินค้าที่กำหนดโดยรัฐบาล เช่น ข้าว ข้าวสาลี และข้าวบาร์เลย์

2.6 สินค้าเกษตรสำคัญๆ ที่ไทยยกเว้นภาษีให้ประเทศญี่ปุ่น

2.6.1 ผลไม้ อาทิเช่น แอปเปิ้ล พีช แพร์ ลูกเบอร์รี่ต่าง ๆ มะละกอ มะนาวฝรั่ง (Lemon) พ룬 ยกเลิกภาษีทันที

2.6.2 สตรอเบอร์รี่ แต่งโมและแต่งอื่น ๆ แครอท ยกเลิกภาษีในระยะเวลา 2 ปี

2.7 ข้อดี-ข้อเสียของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

กิตติ สุขประเสริฐ (2549) กล่าวว่าความหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่นมีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.7.1 ข้อดีของความหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

2.7.1.1 การสร้างความเชื่อมั่นความหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) จะส่งสัญญาณให้นักลงทุนญี่ปุ่นมั่นใจและเพิ่มการลงทุนในประเทศไทยรวมถึงการส่งสัญญาณให้นักลงทุนชาติอื่น ๆ มาลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น

2.7.1.2 สินค้าเกษตร สินค้าอุตสาหกรรมของประเทศไทยที่ญี่ปุ่นมีการยกเลิกภาษีต่าง ๆ

2.7.1.3 การค้าบริการประเทศไทยเปิดเสรีให้ญี่ปุ่นเพิ่มเติมจากองค์การการค้าโลกเพียง 14 สาขาในขณะที่ญี่ปุ่นเปิดเสรีให้ประเทศไทยเพิ่มเติมหรือเปิดกว้างขึ้นจากองค์การการค้าโลกถึงกว่า 135 สาขา

2.7.1.4. การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาสำหรับผู้ที่จะปฏิบัติงาน

โดยทั่วไปญี่ปุ่นยอมรับที่จะเทียบเท่าวุฒิปริญญาที่ได้ในญี่ปุ่นทำให้สามารถเข้าไปตั้งกิจการ
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาติเห็นาเป ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้บริการในญี่ปุ่นได้หลายสาขา และพ่อครัว-แม่ครัวไทยซึ่งไม่ต้องจบปริญญาตรีแต่ต้องมีประสบการณ์ 5 ปีจากเดิมที่ใช้เวลาถึง 10 ปี (รวมเวลาศึกษาด้วย)

2.7.2 ข้อเสียของความหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

2.7.2.1. การเปิดเสรีภาคอุตสาหกรรมหลัก รถยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ ผู้ประกอบการที่ต้องการให้คงภาษีปกป้องอุตสาหกรรมของตนอาจได้รับผลกระทบ แต่ก็มีเวลาปรับตัวระหว่าง 5 -11 ปีและกระทรวงพาณิชย์เตรียมกองทุนเพื่อทำงานร่วมกับสภาหอการค้าและสภาอุตสาหกรรมในการให้คำปรึกษาด้านการเตรียมตัวและการปรับตัว

2.7.2.2. รายได้จากภาษีศุลกากรเป็นปกติที่ลดภาษีแล้วประเทศจะขาดรายได้ภาษีศุลกากรแต่รายได้ภาษีส่วนที่ขาดไปนี้ของรัฐบาลก็คือ รายรับส่วนที่ผู้ผลิตประหยัดได้จากการนำเข้าวัตถุดิบ ซึ่งจะทำให้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันได้ดีขึ้นรัฐบาลจะได้รายได้จากภาษีอื่นเพิ่มขึ้นเช่นภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคลและการลดภาษีทำให้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีทางเลือก สินค้าและบริการราคาถูกลง คุณภาพดีขึ้น

2.7.2.3. การขาดดุลการค้ากับญี่ปุ่นคงมีต่อไปเพราะถ้าประเทศไทยจะขายสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมให้ญี่ปุ่นมากขึ้นก็ยังคงต้องนำเข้าวัตถุดิบและเครื่องจักรมาขยายการผลิตเช่นกันการขาดดุลรวมของภาพรวมเพราะหากขาดดุลกับประเทศหนึ่งเพื่อได้ดุลกับประเทศอื่น ๆ และได้ดุลในภาพรวมก็ไม่เกิดความเสียหายใด ๆ

2.8 ผลประโยชน์จากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

ภาคอุตสาหกรรมของไทยจำเป็นต้องแข่งขันกับญี่ปุ่นมากขึ้นหลังเอฟทีเอมีผลบังคับใช้ อาทิเช่น อุตสาหกรรมเหล็กและชิ้นส่วนยานยนต์ ต้องปรับตัวซึ่งในการเปิดเสรีสินค้าเหล่านี้ ไทยไม่ได้ลดภาษีเหล็กและชิ้นส่วนยานยนต์ทั้งหมดในทันที ส่วนใหญ่ลดภาษีในระยะเวลา 5-10 ปี โดยมีการปรึกษาหารือกับตัวแทนภาคเอกชนมาตลอดแล้วเห็นว่าเอกชนส่วนใหญ่รับได้และเพียงพอที่จะปรับตัวและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ภาคการเกษตรกรรมของไทยได้รับผลประโยชน์จากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่นเนื่องจากสินค้าเกษตรได้รับการลดภาษี การให้โควตา ความร่วมมือในด้านต่าง ๆ

ในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ประเทศไทยเน้นความร่วมมือเรื่องความปลอดภัยอาหารซึ่งเป็นความตกลงที่ญี่ปุ่นยอมทำกับประเทศที่ส่งออกสินค้าเกษตรเป็นครั้งแรกความร่วมมือในด้านนี้จะช่วยยกระดับคุณภาพของสินค้าเกษตรและอาหารของไทยเป็นหลัก ขณะที่ความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นจะช่วยขยายเครือข่ายในระดับท้องถิ่นระหว่างสองประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรโดยตรง ญี่ปุ่นนำเข้าสินค้าอาหารจากทั่วโลกร้อยละ 40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของความต้องการบริโภคทั้งหมดขณะที่ประเทศไทยเป็นประเทศส่งออกสินค้าอาหารอันดับต้น ๆ ของโลก สินค้าส่งออกของไทยไปญี่ปุ่นกว่า 90,000 ล้านบาท เป็นสินค้าเกษตรและอาหารแปรรูป การทำ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) จะช่วยขยายโอกาสให้ประเทศไทย ส่งออกสินค้าเหล่านี้ไปญี่ปุ่นมากขึ้น (กระทรวงการต่างประเทศ, 2549)

ในอดีตนั้นการค้าเสรีมักส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตรเพราะทำให้สินค้าทางการเกษตร ของต่างชาติหลังไหลเข้ามาและจากการที่ราคาของสินค้าต่างชาตินั้นถูกกว่าคนไทยจึงเลือก ที่จะซื้อสินค้าของต่างชาติ แต่ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) กลับตรงกันข้าม เกษตรกรไทยจะเป็นผู้ได้ประโยชน์เมื่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) มีผลบังคับใช้ เนื่องจากญี่ปุ่นไม่ใช่ประเทศส่งออกสินค้าเกษตรเพราะญี่ปุ่นนั้นส่งออกสินค้าเกษตร มาไทยไม่ถึงร้อยละ 1 ของสินค้าส่งออกทั้งหมดและราคาก็แพงเกินกว่าที่คนทั่วไปจะหาซื้อ แทนสินค้าเกษตรไทยจึงทำให้เกษตรกรมีโอกาสขายสินค้าเกษตร อาทิเช่น พริกหวาน กล้วยหอม มะม่วง มังคุด สับปะรด ไข่ กุ้ง อาหารทะเลได้มากยิ่งขึ้น มาตรฐานสินค้าจะดีขึ้น สหกรณ์เกษตรกรไทยจะได้ติดต่อสัมพันธ์กับสหกรณ์เกษตรกรญี่ปุ่นสามารถขายตรงสินค้าไม่ถูกปฏิเสธ (สำนักงานเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น, 2548)

2.9 โอกาสภาคเกษตรไทยภายหลังความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ภาคเกษตรของไทยจะได้ประโยชน์ อย่างมากจากการลดภาษีสินค้าเกษตรเนื่องจากปัจจุบันญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญของไทย ดังนั้นการลดภาษีทำให้ผู้ส่งออกไทยจ่ายภาษีนำเข้าลดลงปีละไม่ต่ำกว่า 2,000 ล้านบาทในปีแรก และยังช่วยเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของไทยในตลาดญี่ปุ่น นอกนั้นมูลค่าการส่งออก สินค้าเกษตรและอาหารจะขยายตัวมากขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะสินค้าที่รัฐบาลญี่ปุ่นลดภาษี ให้ทันที เช่น กุ้ง ผัก ผลไม้ (สภาอุตสาหกรรม, 2550) ขณะเดียวกันผลจากความตกลงหุ้นส่วน เศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ไทยต้องเปิดตลาดสินค้าเกษตรและอาหารให้กับญี่ปุ่นด้วย เช่น แอปเปิ้ล ฝรั่ง แอปเปิ้ลแดง ปลาเค็ม ปลาทูน่า ซึ่งสินค้าผลไม้เหล่านี้ไทยได้เปิดตลาดให้กับ ประเทศอื่นภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีล่วงหน้าแล้วจึงมีผลกระทบไม่มาก ส่วนสินค้าปลานั้น ประเทศไทยนำเข้าเพื่อเป็นวัตถุดิบและใช้ในร้านอาหาร จึงทำให้สินค้าเกษตรมีผลกระทบต่อ เกษตรกรไทยน้อยมาก แต่การลดภาษีเหลือศูนย์อย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะประกันว่าสินค้าเกษตร ไทยจะเข้าสู่ตลาดญี่ปุ่นได้ ความร่วมมือด้านเกษตรจะช่วยแก้ปัญหามาตรการที่ไม่ใช่ภาษี โดยเฉพาะด้านมาตรฐานสุขอนามัยที่สินค้าเกษตรไทยประสบอยู่ ทั้งช่วยยกระดับสินค้าไทยและ ผลประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมต่อเกษตรกรไทยทั่วประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.10 ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อภาคเกษตร

สำนักงานเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น (2548) กล่าวว่า ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่นจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งต่อภาคการเกษตร โดยจะมีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.10.1 ด้านการค้า

2.10.1.1 ไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารเข้าตลาดญี่ปุ่นใหญ่เป็นอันดับที่ 5 และญี่ปุ่นเป็นตลาดสินค้าเกษตรของไทยที่ใหญ่ที่สุด

2.10.1.2 สินค้าเกษตรไทยได้เปรียบประเทศอื่นที่ไม่ได้มีการลงนาม คือ สินค้าเกษตรได้รับการลดภาษีทันที เช่น กุ้ง ผัก ผลไม้ ผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ อาหารสำเร็จรูปบางชนิด รวมถึงสินค้าเกษตรที่ได้รับโควตาเพิ่มและสินค้าเกษตรที่มีการเจรจาใหม่ในระยะเวลา 5 ปี

2.10.1.3 ผู้ลงทุนชาวญี่ปุ่นจะให้ความสนใจต่อการลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการผลิต และอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร

2.10.2 ด้านความร่วมมือ

2.10.2.1 ญี่ปุ่นให้ความสำคัญต่อประเทศไทยในฐานะผู้ผลิตและส่งออกอาหารไปตลาดญี่ปุ่นใหญ่ที่สุดในกลุ่มอาเซียน ดังนั้นสิ่งที่ญี่ปุ่นได้เจรจากับไทยด้านความร่วมมือทางการเกษตรจึงเป็นสิ่งที่ญี่ปุ่นเจรจาเสนอให้กับไทยมากกว่าประเทศอื่น

2.10.2.2 ความร่วมมือด้านความปลอดภัยอาหารกับญี่ปุ่นจะเอื้ออำนวยต่อภาคเกษตรไทย คือ ได้รับการแจ้งปัญหาด้านความปลอดภัยอาหารล่วงหน้าก่อนที่ญี่ปุ่นจะดำเนินมาตรการห้ามนำเข้าสินค้า สำหรับ ผักและผลไม้ มีโอกาสที่จะขยายตลาดได้มากขึ้น ผู้ผลิตของไทยเน้นเรื่องการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

2.10.2.3 ความร่วมมือด้านสหกรณ์ต่อสหกรณ์ เนื่องจากญี่ปุ่นมีระบบสหกรณ์ที่เข้มแข็ง ดังนั้นการเชื่อมโยงระหว่างสหกรณ์ไทยกับสหกรณ์ญี่ปุ่น ทำให้ระบบสหกรณ์ไทยมีความเข้มแข็งขึ้นด้วย จากการถ่ายทอดประสบการณ์ของระบบสหกรณ์ญี่ปุ่น การค้าระหว่างสหกรณ์โดยตรงจะเกิดประโยชน์ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค และมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรที่ผลิตโดยสหกรณ์มีมากขึ้น

2.10.3 ด้านพิธีการศุลกากร

จากการความตกลงหุ้นส่วนนั้นทำให้สินค้าสาขาปศุสัตว์ ประมง และพืชรวมทั้งสินค้า OTOP สามารถแข่งขันได้และส่งออกมากขึ้นเพราะได้เปรียบคู่แข่งทางด้านภาษีนำเข้าที่ลดลงรวมทั้งวัตถุดิบนำเข้ามีราคาถูกลงและการให้โควตากับสินค้าเกษตรมากกว่าประเทศอื่น ๆ ที่ญี่ปุ่นเคยทำความตกลงเขตการค้าเสรีมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ลักษณะตลาดและความต้องการของตลาดญี่ปุ่น

ปัจจุบันสถานะเศรษฐกิจการค้าโลก มีปริมาณการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วทำให้ไทยต้องเผชิญกับการแข่งขันในตลาดโลกที่รุนแรงขึ้น ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค นับว่าเป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในการเพิ่มอำนาจต่อรองและเพิ่มปริมาณการค้าให้สูงขึ้น ด้วยเหตุนี้ไทยจำเป็นต้องแสวงหาพันธมิตรทางการค้าให้มากขึ้น โดยเฉพาะกับญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย ดังนั้นหากมีการจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างไทยกับญี่ปุ่นจะเป็นการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันทางการค้าของไทยในตลาดโลกให้สูงขึ้นอีกทางหนึ่งด้วย เนื่องจากญี่ปุ่นเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีพลังทางเศรษฐกิจและอำนาจซื้อสูง (กระทรวงพาณิชย์, 2548)

3.1 ลักษณะพื้นฐานของประเทศญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่เต็มไปด้วยเกาะ พื้นที่ 377,836 ตารางกิโลเมตร ปี พ.ศ.2548 เมืองหลวงของประเทศญี่ปุ่นคือ กรุงโตเกียว ซึ่งเป็นเมืองที่มีประชากรพำนักอยู่มากที่สุดในประเทศ คือ 8,483,000 คน (วันที่ 1 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2548) ญี่ปุ่นจัดว่าเป็นตลาดนำเข้าสำคัญอันดับ 4 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา จีน และเยอรมัน โดยมีมูลค่าการนำเข้า 247,924,127 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.65 (เดือนมกราคม - เดือนมิถุนายน 2548) นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญเป็นอันดับสองของประเทศไทยและมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง (การตลาดเพื่อการส่งออก, 2548)

3.2 ข้อมูลทางเศรษฐกิจ

ญี่ปุ่นมีประชากรทั้งหมด 127.6 ล้านคน ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสองของโลก รายได้เฉลี่ย 37.655 เหรียญสหรัฐฯ มูลค่าการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 5.1 ของมูลค่าการค้ารวมของโลกในปี พ.ศ. 2545 และร้อยละ 6.5 ของมูลค่าการส่งออกของโลก เนื่องจากระบบการเสรีที่ได้รับแรงขับเคลื่อนจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีในการสร้างนวัตกรรม ปัจจุบันเศรษฐกิจของญี่ปุ่นมีการหดตัวลงเล็กน้อย ขณะที่เศรษฐกิจโลกมีความแข็งตัวมากขึ้น GDP (คิดเป็นเงินเยน) มีความแกว่งตัวมาก เนื่องจากยอดจำหน่ายสินค้าญี่ปุ่นตกลงและมีการปรับเปลี่ยนด้านราคาสินค้าที่ต่ำ ในขณะที่ปริมาณการผลิตกลับมีอัตราสูงขึ้นรวมถึงการจ่ายของผู้บริโภคที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2550) ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าสินค้าจากประเทศไทยกว่า 6,000 รายการ ครอบคลุมสินค้าทางด้านเกษตรและอุตสาหกรรมซึ่งหลังการทำเขตการค้าเสรี ระหว่างไทยกับญี่ปุ่นแล้วทำให้อัตราภาษีที่ญี่ปุ่นจัดเก็บลดลงเหลือศูนย์ สินค้าส่งออกของไทยได้เปรียบทางการค้าในด้านราคาจากประเทศคู่แข่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทางเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่น

ข้อมูลทั่วไปของประเทศญี่ปุ่น	รายละเอียด
รายได้ประชาชาติ	28,000 ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อปี (ปีพ.ศ.2549)
ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP)	4,223 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือ 3,567 ล้าน ดอลลาร์สหรัฐ และ 2,301 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปี พ.ศ.2549)
รายได้ประชาชาติ	32,989 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อคนต่อ ปี (ปี 2549)
อัตราเติบโตของ GDP	ร้อยละ 2.7 (ปี 2549)
อัตราการว่างงาน	ร้อยละ 4.4 (กรกฎาคม 2549)
อัตราแลกเปลี่ยน	ประมาณ 119 เยน ต่อ 1 ดอลลาร์สหรัฐ
เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ	864.88 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (มิถุนายน 2549)
อัตราเงินเฟ้อ	ร้อยละ 0.3 (ปี 2549)
สินค้านำเข้า	ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม ผลิตภัณฑ์อาหาร วัตถุดิบต่าง ๆ สิ่งทอ
ประเทศคู่ค้าที่สำคัญ	สหรัฐ จีน เกาหลี ไต้หวัน ฮองกง เยอรมนี ไทย

ที่มา: สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ (2549)

3.3 ความสัมพันธ์ทั่วไปกับประเทศไทย

ประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและราบรื่น ความร่วมมือระหว่างสองประเทศครอบคลุมทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของประเทศ ประเทศไทยได้มุ่งกระชับความสัมพันธ์และความร่วมมือกับญี่ปุ่น ให้พัฒนาไปสู่ความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์และทางเศรษฐกิจ (Strategic and Economic Partnership) สองประเทศแลกเปลี่ยนการเยือนในทุกระดับอย่างสม่ำเสมอไม่ว่าจะเป็นระดับราชวงศ์ ระดับผู้นำประเทศ คณะรัฐมนตรี (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2550)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 สินค้าไทยที่มีศักยภาพในการส่งออก

สินค้าไทยที่มีศักยภาพในการผลิตและส่งออกประเทศญี่ปุ่นสูง คือ สินค้ากลุ่ม ICT และกลุ่มสินค้าประเภทอาหาร เช่น อาหารทะเลแปรรูป เนื้อปลาสด แขนงแข็ง แขนงเย็นนอกจากนี้ยังมีสินค้าสำคัญเช่น รถยนต์และส่วนประกอบยานยนต์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป อาหารสัตว์ และประเทศไทยยังได้รับสิทธิพิเศษในสินค้าที่มีความอ่อนไหวสูง เช่น สินค้าประมง สินค้าประเภทเครื่องหนังและประเทศไทยยังต้องการขยายฐานการส่งออกสินค้าเกษตรอีกร้อยละ 50 หลังจากประกาศข้อตกลงการเจรจาเขตการค้าเสรี (สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว, 2550)

3.5 ความสัมพันธ์ทางการค้าไทย-ญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกที่สำคัญเป็นอันดับสองของประเทศไทย ในปีและพ.ศ. 2548 การค้า สองฝ่ายมีมูลค่าทั้งสิ้น 41,132 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.9 ซึ่งทางไทยได้ส่งออกไปยังญี่ปุ่นมูลค่า 15,096 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.8 และนำเข้าจากญี่ปุ่นมูลค่า 26,036 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.8 สัดส่วนการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นร้อยละ 14.36 ของมูลค่าการส่งออกโดยรวมในเดือนมกราคมถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2548 หรือมูลค่าการส่งออกทั้งสิ้น 7,440.09 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.90 โดยที่ไทยขาดดุลการค้าจากประเทศญี่ปุ่นถึง 3,463,542 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในการเจรจาเขตการค้าเสรีกับญี่ปุ่นครั้งนี้ คาดว่าการขาดดุลทางการค้าจะมีแนวโน้มลดลง (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2549) ดังนั้นประเทศไทยจะได้รับประโยชน์ทางภาษีในการส่งออกไม่ต่ำกว่า 500 ล้านบาทต่อปี โดยที่ประเทศญี่ปุ่นต้องการให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตและสร้างโอกาสในการขยายการค้าสู่ตลาดโลก เพราะญี่ปุ่นต้องการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียเนื่องจากความกดดันทางการค้าจากประเทศจีน

3.6 โครงสร้างทางเศรษฐกิจการค้าของไทยเทียบกับญี่ปุ่น

จากการศึกษาการเปรียบเทียบโครงสร้างทางเศรษฐกิจศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการส่งออก (2548) รายงานว่า ขนาดของตลาดภาคเกษตรของประเทศไทยมีความสำคัญมากกว่าประเทศญี่ปุ่น โดยภาคเกษตรของไทยคิดเป็นร้อยละ 11.3 ของ GDP รวมของประเทศ แต่ภาคเกษตรของญี่ปุ่นคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 1.7 ของ GDP รวมของประเทศ สำหรับการจ้างงาน แรงงานไทยอยู่ในภาคเกษตรถึงร้อยละ 49.9 ในขณะที่ญี่ปุ่นมีแรงงานอยู่ในภาคเกษตรเพียงร้อยละ 5.1 ในขณะเดียวกันด้านขนาดของตลาด ไทยเป็นประเทศที่มีขนาดของตลาดและอำนาจซื้อน้อยกว่าญี่ปุ่นมาก ทั้งนี้อาจเปรียบเทียบโครงสร้างเศรษฐกิจการค้ารายสาขาที่สำคัญได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.6.1 ด้านการผลิต

โครงสร้างการผลิตสินค้าของไทยจะเน้นการผลิตสินค้าเกษตรเมืองร้อนส่วนสินค้าอุตสาหกรรมจะใช้เทคโนโลยีต่ำหรือเป็นอุตสาหกรรมที่ญี่ปุ่นใช้เป็นฐานการผลิตขณะที่ญี่ปุ่นให้ความสำคัญกับการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีที่ก้าวหน้ากว่าไทยค่อนข้างมาก

3.6.2 ด้านการค้า

ด้านการค้าไทยพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศสูงกว่าญี่ปุ่น กล่าวคือสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศของไทยหรือ GDP สูงถึงร้อยละ 83.7 ในขณะที่ญี่ปุ่นสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศหรือ GDP เพียงร้อยละ 16.5 โดยการส่งออกไทยต้องพึ่งพาการส่งออกญี่ปุ่นถึงร้อยละ 6.4 ของ GDP ในขณะที่ญี่ปุ่นพึ่งพาการส่งออกมาไทยเพียงร้อยละ 0.3 ของ GDP นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังเป็นผู้ค้าที่สำคัญของไทยในลำดับที่ 1 ขณะที่ไทยเป็นเพียงคู่ค้าลำดับที่ 10 ของญี่ปุ่น และไทยเป็นฝ่ายขาดดุลทางการค้ากับญี่ปุ่นในมูลค่าค่อนข้างสูงเฉลี่ยประมาณปีละ 5,700 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ สินค้าที่ไทยส่งออกไปญี่ปุ่นจะเป็นสินค้าอุตสาหกรรมร้อยละ 66 ของการส่งออกรวมไปญี่ปุ่น และสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรร้อยละ 19.1 และร้อยละ 12.3 ขณะที่ไทยนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมจากญี่ปุ่นถึงร้อยละ 96.8 ของการนำเข้ารวมจากญี่ปุ่นนำเข้าสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรและสินค้าเกษตรร้อยละ 1.7 และร้อยละ 0.6

3.7 ปัญหาและอุปสรรคทางการค้า

ปัญหาการค้าและอุปสรรคระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ ปัญหาการกีดกันการค้าทั้งภายในและไม่ใช่ภายในและปัญหาการแข่งขันทางการค้า รวมทั้งปัญหาจากวัฒนธรรมของญี่ปุ่นที่เป็นชาตินิยม ดังนี้

3.7.1 มาตรการภาษี ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ปกป้องสินค้าเกษตร โดยได้ผูกพันภาษีสินค้าเกษตรและประมงในอัตราค่อนข้างสูง ก่อนการเจรจาตามข้อตกลงองค์การการค้าโลก สินค้าเกษตรและประมงผูกพันไว้ร้อยละ 11.9 และร้อยละ 5.7 หลังข้อตกลงผูกพันเฉลี่ยร้อยละ 9.3 และร้อยละ 4.1

3.7.2 มาตรการภาษี ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ปกป้องสินค้าเกษตร โดยได้ผูกพันภาษีสินค้าเกษตรและประมงในอัตราค่อนข้างสูง เช่น กฎระเบียบ Domestic Animal Infectious Disease Control Law ซึ่งเป็นการกีดกันการนำเข้าสัตว์ที่มีกิบ เช่น โค กระบือ สุกร เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคปากและเท้าเปื่อย และโรค African Swine Fever อีกกฎระเบียบหนึ่งคือ Plant Protection Law เป็นการกีดกันการนำเข้าผักและผลไม้ โดยญี่ปุ่นให้นำเข้าผลไม้จากไทยเพียง 5 ชนิด คือ สับปะรด ทุเรียน มะพร้าว กล้วยดิบ และมะม่วง เพราะเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศที่อาจมีการแพร่ระบาดของโรคพืชและแมลงวันผลไม้ นอกจากนี้ยังมีมาตรการกีดกันเกี่ยวกับการบรรจุหีบห่อและฉลากสินค้า การกำหนดมาตรการจำกัดปริมาณนำเข้าประเภทโควตา ได้แก่ Tariff quota และ Import quota

3.8 ผลกระทบในการจัดทำเขตการค้าเสรีของไทย-ญี่ปุ่น

ศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้าส่งออก (2548) กล่าวว่า จากการจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่นมีผลกระทบเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้

3.8.1 ผลทางเศรษฐกิจ

3.8.1.1 การจัดทำเขตการค้าเสรีไทยกับญี่ปุ่น ไทยจะได้ประโยชน์จากการขยายตลาดสินค้าเกษตรไปยังตลาดญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากตลาดของญี่ปุ่นมีขนาดใหญ่และมีอำนาจซื้อมากกว่าไทย แต่ภาคอุตสาหกรรมอาจได้รับผลกระทบจากการแข่งขันกับสินค้าที่นำเข้ามาจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น

3.8.1.2 ช่วยส่งเสริมให้การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมพัฒนาในระดับที่สูงขึ้นช่วยให้ญี่ปุ่นมาลงทุนในประเทศเพิ่มขึ้น

3.8.1.3 การเปิดเสรีจะทำให้ไทยได้ประโยชน์จากการค้ามากกว่าญี่ปุ่น อาจทำให้ญี่ปุ่นไม่มีความสนใจจะทำเขตการค้าเสรีกับไทย เพราะไทยเป็นเพียงประเทศคู่ค้าเล็ก ๆ ของญี่ปุ่น แต่ญี่ปุ่นจะสนใจที่จะทำเขตการค้าเสรีกับอาเซียนมากกว่า

3.8.1.4 การพิจารณาดินค้านำเข้าตามพิกัดอัตราศุลกากร การเปิดเสรีทำให้ญี่ปุ่นได้ประโยชน์จากการขยายการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมมาไทยได้เพิ่มขึ้น เนื่องจากสินค้านำเข้าของไทยจากญี่ปุ่นเป็นสินค้าอุตสาหกรรมถึงร้อยละ 96.4 และบางรายการก่อนเปิดเสรีไทยมีภาษีนำเข้าสูง เช่น กลุ่มยานยนต์ ส่วนไทยได้ประโยชน์จากการขยายการส่งออกสินค้าเกษตรไปญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีสินค้าที่ญี่ปุ่นไม่ได้ผูกพันภายใต้องค์การการค้าโลกซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นสินค้าเกษตรที่ไทยส่งออกมาก โดยสัดส่วนการส่งออกสินค้าเกษตรไทยไปญี่ปุ่นมีร้อยละ 19.1

3.9 ประโยชน์ที่ไทยและญี่ปุ่นจะได้รับจากการทำเขตการค้าเสรี

จากการทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นประโยชน์ที่ประเทศไทยจะได้รับจากข้อตกลงนี้ โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (2549) สรุปไว้ดังนี้

3.9.1 ธุรกิจของไทยจะมีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นในระดับโลก มีการพัฒนาทักษะ ความชำนาญให้แข็งแกร่งขึ้นในกิจการที่มีการรวมตัวกัน มีการแบ่งงานกันทำในเรื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจัยและพัฒนา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีร่วมกัน การพัฒนาฝีมือแรงงานเพิ่มขึ้น ยอดขายเพิ่มขึ้นในการค้าระหว่างประเทศ

3.9.2 การเดินทางระหว่างประเทศของนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจของทั้งสองประเทศมากขึ้น ทำให้เกิดรายได้เงินตราต่างประเทศจากการค้าบริการของไทยจากนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ข้อมูลข่าวสารมากขึ้น

3.9.3 ราคาสินค้าจะลดลง เพราะมีการแข่งขันมากขึ้น มีการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ และเกื้อหนุนให้บางภาคการผลิตมีศักยภาพในตลาด มีการจัดสรรแบ่งงานกันทำเพิ่มขึ้น

4. สภาพการณ์การค้าประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น

4.1 การค้าไทย-ญี่ปุ่นปี พ.ศ.2548

พ.ศ.2548 การส่งออกของไทยชะลอตัวเนื่องจากการฟื้นตัวเศรษฐกิจญี่ปุ่น มหาอำนาจเศรษฐกิจอันดับ 2 ของโลก ด้วยอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.4 และร้อยละ 4 เกิดความคาดหวังว่าเศรษฐกิจจะกลับคืนมาเป็นพลังสำคัญขับเคลื่อนเศรษฐกิจโลกญี่ปุ่นกลับชะลออย่างรวดเร็วช่วงครึ่งหลังปี พ.ศ. 2547 แนวโน้มอาจขยายตัวต่ำลงมาก เหลือเพียงร้อยละ 1.4 การเติบโตที่ลดลงมากของญี่ปุ่น อาจส่งผลกระทบต่อคนข้างมากต่อการส่งออก และการเติบโตเศรษฐกิจไทย เนื่องจากญี่ปุ่นเป็นคู่ค้าอันดับ 1 ของไทย (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2550)

4.2 การค้าไทย-ญี่ปุ่นปี พ.ศ.2549

พ.ศ.2549 ญี่ปุ่นนำเข้าสินค้าเกษตร ป่าไม้ และประมงญี่ปุ่นจากทั่วโลกเป็นมูลค่า 8.1 ล้านล้านเยน และนำเข้า เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2548 ร้อยละ 5.5 และนำเข้าจากไทยมูลค่ารวม 437,271 ล้านเยน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2548 ประมาณร้อยละ 15.1 การนำเข้าสินค้าส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นทั้งปริมาณและมูลค่า สินค้าสำคัญได้แก่ ยางธรรมชาติ ไก่แปรรูปปรุงสุก กุ้งปรุงแต่งและแปรรูป น้ำตาล และ อาหารปรุงแต่งสำหรับสัตว์ การนำเข้าสินค้าเกษตรจากไทยในปี พ.ศ. 2550 มีแนวโน้มที่ดี ทั้งในด้านปริมาณมูลค่า โดยความต้องการของตลาดต่อสินค้าจากประเทศไทย ยังคงสูง โดยเฉพาะสินค้าแปรรูป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.รายการสินค้าเกษตรส่งออกของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว (2549) ให้ข้อมูลว่า พ.ศ.2549 ประเทศญี่ปุ่นนำเข้าสินค้าเกษตร ป่าไม้และประมงจากทั่วโลกเป็นมูลค่า 8.1 ล้านล้านเยน และนำเข้าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2548 ร้อยละ 5.5 และนำเข้าจากประเทศไทยมูลค่ารวม 437,271 ล้านเยน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2548 ประมาณร้อยละ 15.1

5.1 รายการสินค้าเกษตรที่ประเทศไทยส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น

สินค้าเกษตรสำคัญที่นำเข้าจากประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นเรียงตามลำดับมูลค่าได้แก่

- 5.1.1 ยางธรรมชาติ มูลค่า 119,284 ล้านเยน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 44.2)
- 5.1.2 ไก่แปรรูปปรุงสุก มูลค่า 57,347 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.6)
- 5.1.3 กุ้ง หมึก ปรุงแต่ง แปรรูป มูลค่า 31,240 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.4)
- 5.1.4 น้ำตาล มูลค่า 23,541 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 12.4)
- 5.1.5 อาหารปรุงแต่งสำหรับสัตว์ มูลค่า 22,980 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 30.6)
- 5.1.6 เนื้อพลาสติกแช่แข็ง มูลค่า 19,530 ล้านเยน (ลดลง ร้อยละ 7.7)
- 5.1.7 ปลาหมึกแช่แข็ง มูลค่า 19,389 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.6)
- 5.1.8 ปลาปรุงแต่ง ปลากระป๋อง มูลค่า 18,867 ล้านเยน (ลดลง ร้อยละ 10.5)
- 5.1.9 กุ้งสดแช่แข็ง มูลค่า 18,343 ล้านเยน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 13.9)
- 5.1.10 ข้าวมูลค่า 5,469 ล้านเยน (ลดลง ร้อยละ 23.2)
- 5.1.11 ผักแช่แข็ง มูลค่า 4,504 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 16.9)
- 5.1.12 ผักสดแช่เย็น มูลค่า 3,862 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.2)
- 5.1.13 ดอกไม้สดแห้ง มูลค่า 3,563 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 15)
- 5.1.14 เนื้อหมูแปรรูป มูลค่า 3,145 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10.5)
- 5.1.15 สตาร์ชและอินูลิน มูลค่า 3,128 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 29.3)
- 5.1.16 สับปะรดกระป๋อง มูลค่า 2,514 ล้านเยน (ลดลง ร้อยละ 6.4)
- 5.1.17 พลาสติกแช่เย็น มูลค่า 2,090 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.5)
- 5.1.18 ชিংและเครื่องเทศอื่นๆ มูลค่า 1,997 ล้านเยน (ลดลง ร้อยละ 13.8)
- 5.1.19 กากน้ำตาล มูลค่า 1,758 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 25.8)
- 5.1.20 ผลไม้แช่แข็ง มูลค่า 1,113 ล้านเยน (เพิ่มขึ้น ร้อยละ 23.7)

สินค้าส่วนใหญ่ที่มูลค่าเพิ่มขึ้น เพิ่มทั้งปริมาณและมูลค่า นอกจากยางพาราและน้ำตาล ปริมาณนำเข้าลดลง แต่มูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากราคาในตลาดโลกสูงขึ้น รายการสินค้าอื่นที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การส่งเข้าญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นได้แก่ ผลไม้ โดยเฉพาะมะม่วง มูลค่า 490 ล้านดอลลาร์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 40) และกล้วยหอม มูลค่า 237 ล้านดอลลาร์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 36.9) มังคุดสด มูลค่าและปริมาณลดลง 79 ล้านดอลลาร์ โดยลดลง ร้อยละ 60 เนื่องจากการขาดแคลนวัตถุดิบในฤดูกาลปี พ.ศ. 2549

5.2 แนวโน้มปี พ.ศ. 2550

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว (2549) กล่าวว่าการค้าสินค้าเกษตรจากไทยในปี พ.ศ. 2550 มีแนวโน้มที่ดี ทั้งด้านปริมาณมูลค่า โดยความต้องการของตลาดต่อสินค้าจากประเทศไทยยังสูงขึ้นโดยเฉพาะสินค้าแปรรูป สินค้าที่ผู้ผลิตไทยมีศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันในตลาดได้ดี ได้แก่ ยางธรรมชาติ ไก่แปรรูปปลงสุก หมูแปรรูป กุ้งแปรรูป น้ำตาล อาหารสัตว์ปรุงแต่ง สัตว์น้ำสดแช่แข็ง ผักแช่แข็ง ผักสดแช่เย็น ผลไม้สด และผลไม้แปรรูป สำหรับผลไม้สด มะม่วงมีโอกาสที่ดีมากเนื่องจากปริมาณและคุณภาพผลมำเสมอมากขึ้น และเพิ่มการอนุญาตนำเข้ามะม่วงมหาชนก ตลอดจนการเพิ่มช่องทางจำหน่ายกับเครือข่ายซูเปอร์มาร์เก็ตขนาดใหญ่ของญี่ปุ่นและการจำหน่ายทางโทรทัศน์ สำหรับมังคุด คาดว่าผลผลิตในปีนี้อยู่สูง แต่จำเป็นต้องมีการพัฒนาคุณภาพให้ลุ่มำเสมอ เพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่นของตลาดและผู้บริโภค สำหรับกล้วยหอมจะสามารถขยายตลาดได้เพิ่มขึ้น หากปริมาณผลผลิตมีเพียงพอ นอกจากนี้ผู้นำเข้าจะเริ่มนำเข้ามาด้วยน้ำว่าและกล้วยไซ้ ไม้ดอกและไม้ประดับมีโอกาสดีในตลาดโลกต้องรักษามาตรฐานคุณภาพให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ

6. รายงานสถานการณ์ผลไม้ไทยในตลาดญี่ปุ่น

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว (2549) กล่าวว่าไว้ว่า ญี่ปุ่นเป็นตลาดผลไม้ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก มีมูลค่าการค้าส่ง (Wholesales) ประมาณ 182 พันล้านเหรียญสหรัฐ แต่มีกฎหมายควบคุมพืชที่เข้ามางวด ผลไม้จากประเทศที่มีประวัติด้านแมลงผลไม้จะต้องขออนุญาตนำเข้า โดยมีเอกสารทางวิทยาศาสตร์แสดงถึงวิธีการกำจัดแมลงที่มีประสิทธิภาพและต้องมีเจ้าหน้าที่กักกันพืชญี่ปุ่นควบคุมกำกับกับการกำจัดแมลงในการผลิตต่อมาประเทศญี่ปุ่นได้เริ่มยกเลิกมาตรการห้ามนำเข้าผลไม้ เนื่องจากแมลงและศัตรูพืช ตามข้อตกลงด้านสุขอนามัยพืชกับองค์การการค้าโลก (WTO) มีผลทำให้การนำเข้าผลไม้มีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น 1.88 ล้านตันต่อปี มาตรการสุขอนามัยพืชของญี่ปุ่นยังเป็นปัญหาอุปสรรคในการขยายตลาดผลไม้ของไทยและประเทศต่าง ๆ ญี่ปุ่นคงจะนำเข้าผลไม้ในปริมาณสูงต่อไป เนื่องจากการผลิตในประเทศมีต้นทุนสูง และอัตราการบริโภคอย่างเพียงพอ (self sufficiency ratio) ของผลไม้มีอัตราการดต่ำลงเหลือเพียง ร้อยละ 44 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้าผลไม้สด ปี พ.ศ. 2548

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมาณ 1.9 ล้านตัน มูลค่า 180,842 ล้านบาท ประเทศผู้ส่งออกผลไม้สดที่สำคัญเรียงลำดับมูลค่าการนำเข้า ได้แก่ ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศนิวซีแลนด์ และประเทศเม็กซิโก ประเทศไทยส่งออกผลไม้สดมายังประเทศญี่ปุ่นปริมาณ 3,800 ตัน มูลค่า 905 ล้านบาท หากรวมผลไม้แห่งการส่งออกจากประเทศไทยมีปริมาณ 7,013 ตันและมูลค่า 1,737 ล้านบาท ประเทศฟิลิปปินส์และประเทศสหรัฐอเมริกา ครองตลาดนำเข้าผลไม้ของญี่ปุ่น มีสัดส่วนรวมกันมากกว่า ร้อยละ 55 ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นผู้ส่งผลไม้เมืองหนาว ขณะที่ประเทศฟิลิปปินส์เป็นผู้ส่งผลไม้เมืองร้อน สาธารณรัฐประชาชนจีนมีบทบาทมากขึ้นและเป็นคู่แข่งสำคัญของ ประเทศผู้ส่งออกผลไม้สู่ญี่ปุ่นโดยเฉพาะผลไม้เมืองหนาว และผลผลิตมีราคาถูก ขณะนี้หลายประเทศสามารถพัฒนาตลาดผลไม้ได้จากส่งผลไม้ในฤดูกาลที่แตกต่างจากผลไม้ญี่ปุ่นและการส่งผลไม้คุณลักษณะเฉพาะเช่น กีวีฟรุตจากประเทศนิวซีแลนด์

กล้วยหอมเป็นผลไม้ที่ญี่ปุ่นนำเข้ามากที่สุด (ประมาณ 1,026,000 ตัน) หรือประมาณ ร้อยละ 55 ของผลไม้ที่มีการนำเข้า และการนำเข้า เกรฟฟรุต สับปะรด ไม่สามารถรักษาระดับปริมาณที่สูงไว้ได้ในปี พ.ศ.2546 แต่ปริมาณนำเข้าลดลงเพียงเล็กน้อย การนำเข้า อะโวคาโด และ มะม่วงเพิ่มขึ้นเป็นประวัติการณ์ โดยรวมปริมาณความต้องการผลไม้นำเข้าจะยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มูลค่าการนำเข้า 162.6 ล้านบาท ซึ่งมีมูลค่าลดลงเล็กน้อยร้อยละ 3.4 โดยมีสาเหตุที่ราคาการนำเข้าลดลง เนื่องจากค่าของเงินเยนแข็งขึ้น ในขณะที่เงินดอลลาร์สหรัฐฯ อ่อนตัวบวกกับราคานำเข้าที่ต่ำลงของผลไม้หลายรายการปริมาณและมูลค่าการนำเข้าผลไม้เมืองร้อนแต่ละชนิดมีปริมาณและมูลค่าสูงขึ้นเกือบทุกรายการ การนำเข้าผลไม้ในกลุ่มมะม่วง อะโวคาโด สับปะรด โดยรวมสูงขึ้นร้อยละ 48 โดยปริมาณและร้อยละ 72 โดยมูลค่าแสดงให้เห็นถึงความต้องการตลาดที่เพิ่มขึ้น ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ามะม่วงของไทยเพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 300 และ ร้อยละ 400

6.1 ผลไม้ไทยที่มีศักยภาพ

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว (2549) กล่าวเกี่ยวกับผลไม้ที่มีศักยภาพในการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นไว้ดังนี้

6.1.1 ผลไม้ที่ควรสนับสนุนคือผลไม้ที่ได้รับการอนุญาตให้นำเข้า ได้แก่ ทุเรียน มะม่วง มังคุด ทุเรียน และมะพร้าวอ่อน โดยเฉพาะการพัฒนากลยุทธ์การตลาดเพื่อให้การกระจายสินค้าได้แพร่หลายเพิ่มมากขึ้น

6.2.2 ผลไม้ที่สามารถเข้าสู่ตลาดญี่ปุ่นได้ แต่ปริมาณการผลิตของประเทศไทยไม่

เพียงพอ และไม่สม่ำเสมอ ได้แก่ สับปะรด กล้วยหอม กล้วยน้ำว้า และ กล้วยไข่ หากสามารถเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาการผลิตด้านปริมาณและคุณภาพจะสามารถขยายตลาดได้มากขึ้น เนื่องจากเป็นผลไม้ที่ชาวญี่ปุ่นนิยมบริโภค

6.2.3 ผลไม้ที่ต้องเร่งรัดศึกษาการกำจัดแมลงและขอการอนุญาตนำเข้า ได้แก่ ส้มโอ ลิ้นจี่ มะละกอ และมะนาว

6.2.4. ผลไม้แปรรูป อาทิเช่น ผลไม้แช่แข็งและผลไม้กระป๋อง ควรพัฒนารูปแบบเป็นอาหารสุขภาพหรือเครื่องดื่มบำรุงสุขภาพ ขณะนี้เป็นที่นิยมของตลาดสังคมวัยรุ่นและสังคมผู้สูงอายุ

6.2 ข้อสังเกตเกี่ยวกับผลไม้ไทยในตลาดญี่ปุ่น

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว (2549) ได้ทำการวิเคราะห์จุดอ่อนและจุดแข็งเกี่ยวกับผลไม้ไทยในตลาดญี่ปุ่นไว้ดังนี้

6.2.1 จุดแข็ง

6.2.1.1 ผลไม้ไทยมีชนิดและคุณลักษณะเฉพาะแตกต่างจากผลไม้ที่ผลิตในญี่ปุ่น และผลไม้ที่นำเข้าจากประเทศอื่น ๆ

6.2.1.2 ชาวญี่ปุ่นนิยมและมีความต้องการบริโภคผลไม้เมืองร้อนเพิ่มมากขึ้น

6.2.1.3 ศักยภาพในการผลิตผลไม้แปรรูป ได้หลายรูปแบบ โดยเฉพาะการแปรรูปอย่างง่าย เช่น ผลไม้ปอกเปลือกผ่าซีก ซึ่งคงสภาพผลไม้สด และอยู่ในรูปแบบพร้อมบริโภค

6.2.1.4 ญี่ปุ่นมีกำลังซื้อสูง พร้อมจ่ายผลไม้ที่มีคุณลักษณะเฉพาะที่มีคุณภาพสูง

6.2.2 จุดอ่อน

6.2.2.1 ผลไม้ไทยหลายชนิดถูกห้ามนำเข้าสืบเนื่องจากปัญหาแมลงวันผลไม้ ผลไม้ไทยที่ได้รับอนุญาตให้นำเข้าได้แก่ ทูเรียน มะพร้าวอ่อน สับปะรด กัลฉ่าย มะม่วง และมังคุด

6.2.2.2 การนำเข้าลักษณะผลไม้แช่เย็นแปรรูปอย่างง่าย (ปอกเปลือกโดยไม่มีการใส่น้ำเกลือหรือน้ำตาล) ยังต้องได้รับอนุญาตนำเข้าภายใต้กฎหมาย Plant Protection Law ของกระทรวงเกษตรประเทศญี่ปุ่น

6.2.2.3 ปริมาณผลิตผลไม้ที่ตลาดญี่ปุ่นต้องการยังไม่เพียงพอและไม่สม่ำเสมอ เช่น กัลฉ่าย สับปะรด

6.2.2.4 ระบบการตลาดผลไม้ของไทยไม่เข้มแข็ง ไม่มีจำหน่ายอย่างแพร่หลายในตลาดญี่ปุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2.2.5 คู่แข่งที่สำคัญ ได้แก่ฟิลิปปินส์ (ผลไม้เมืองร้อน) และจีน (ผลไม้ ที่ราคาถูก) มีศักยภาพการผลิต และการแข่งขันในตลาดสูงกว่า

6.3 ปัจจัยที่จะมีผลต่อการขยายปริมาณผลไม้ไทยในตลาดญี่ปุ่น

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว (2549) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการขยายปริมาณผลไม้ไทยในตลาดญี่ปุ่นดังนี้

6.3.1 ความสม่ำเสมอของคุณภาพและปริมาณตลอดจนความสามารถของการควบคุมปัญหาฆ่าแมลงและสารเคมีตกค้าง

6.3.2 ความสามารถในการกระจายสินค้าให้แพร่หลายในประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันผลไม้ไทยมีวางจำหน่ายจำกัดอยู่เพียงห้างร้านในเมืองขนาดใหญ่เท่านั้น

6.3.3 การเสนอทางเลือกในรูปแบบและการใช้ประโยชน์ใหม่ ๆ นอกเหนือการบริโภคสดให้แก่ผู้บริโภค เช่น การใช้ผลไม้ เป็นส่วนประกอบอาหาร หรือสลัด และผลิตภัณฑ์ บำรุงสุขภาพ

6.3.4 ความสามารถในการผลิตเพื่อส่งเข้าสู่ตลาดในช่วงฤดูว่าง (Off season) ของผลไม้ญี่ปุ่นหรือการพัฒนาให้มีปริมาณผลผลิตเพียงพอตลอดทั้งปี เพื่อการป้อนสู่ตลาดอย่างสม่ำเสมอ

6.3.5 การเร่งรัดการศึกษาการกำจัดแมลงวันผลไม้และการขอยกเลิกการห้ามนำเข้าผลไม้ ที่ไทยมีศักยภาพการผลิต

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นที เรียงใหญ่ (2534) ทำการวิจัยวิเคราะห์ปัญหาและสู่ทางการส่งออกผลไม้สดของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการส่งออกผลไม้สดปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นที่ทำให้การส่งออกผลไม้สดไม่ขยายตัวเท่าที่ควร พร้อมทั้งหาสู่ทางในการขยายการส่งออกให้เพิ่มขึ้น ทั้งในตลาดหลักที่อยู่ใกล้กับไทยอาทิเช่น ฮองกง สิงคโปร์ มาเลเซีย และในตลาดเป้าหมายที่ไทยยังส่งออกในปริมาณที่น้อย ได้แก่ ญี่ปุ่น อเมริกา และยุโรป เพื่อขยายตัวของการส่งออกของไทยในอนาคต โดยเป็นการศึกษาสภาพการส่งออกทั่ว ๆ ไปของผลไม้สดที่สำคัญของไทย ส่วนการศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น กฎระเบียบ ข้อบังคับการนำเข้า ตลอดจนวิเคราะห์และเสนอแนวทางการใช้วิทยาการที่เหมาะสมเพื่อรักษาคุณภาพของแต่ละผลิตภัณฑ์ จะใช้ข้อมูลแบบปฐมภูมิในรูปแบบการสัมภาษณ์ สำหรับการศึกษารายตัวของ การส่งออก และตลาดการส่งออกของประเทศไทยแต่ละชนิดใช้ข้อมูลแบบทุติยภูมิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาพบว่า การส่งออกผลไม้สดของไทยมีการกระจุกตัวอยู่ในทวีปเอเชียเพียงไม่กี่ประเทศ การส่งออกผลไม้สดยังประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ทั้งที่เกิดจากฝ่ายไทยได้แก่ ปัญหาการคัดเลือกผลไม้ ปัญหาการวางขนส่งทางอากาศซึ่งจะเกิดขึ้นเสมอในช่วงผลไม้ ออกมาก ปัญหาการบรรจุหีบห่อ ปัญหาการพุ่มขายของผู้ส่งออก ปัญหาความสะอาดและถูกสุขลักษณะ และปัญหาที่เกิดจากฝ่ายผู้นำเข้า ได้แก่ การตกลงซื้อขายและการชำระเงินอยู่ในรูปแบบฝากขาย ทำให้ฝ่ายไทยเป็นฝ่ายเสียเปรียบผู้นำเข้าในต่างประเทศเสมอมา ปัญหาการตั้งกำแพงภาษีของประเทศผู้นำเข้าและการจำกัดการนำเข้า

พิเชษฐ เข็มทอง (2543) ได้ทำการวิเคราะห์การส่งออกสินค้าเกษตรไม่แปรรูปของไทย ภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียนโดยใช้ทฤษฎีเป็นกรณีศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของข้อตกลงเขตการค้าเสรีอาเซียน บทบาทของนโยบายการเปิดเสรีการค้าสินค้าเกษตรไม่แปรรูปตามข้อตกลงดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยไปประเทศในเขตการค้าเสรีอาเซียน

ผลจากการศึกษาพบว่า สินค้าเกษตรเป็นสินค้าที่ประเทศสมาชิกอาเซียนให้ความสำคัญมากที่สุด การเปิดเสรีสินค้าเกษตรของไทยส่วนใหญ่จะนำไปสู่การเพิ่มปริมาณการค้าระหว่างกัน และจากผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทยในช่วงปี พ.ศ.2523-2540 ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS) พบว่าค่าความยืดหยุ่นต่อราคาของมาเลเซีย สิงคโปร์ และอาเซียนก่อนการใช้นโยบายลดภาษีมีค่าเท่ากับ 1.2590 0.5545 และ 1.5002 และหลังใช้นโยบายที่ค่าเท่ากับ 1.5262 0.6284 และ 1.5438 ค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้ก่อนการใช้นโยบายลดภาษีมีค่าเท่ากับ 5.1793 2.5153 และ 0.7979 และหลังใช้นโยบายมีค่าเท่ากับ 3.5754 5.4550 และ 0.9396 อาจกล่าวได้ว่านโยบายการเปิดเสรีทางการค้ามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการส่งออกทุเรียนของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับค่าความยืดหยุ่นต่อราคาและค่าความยืดหยุ่นต่อรายได้ ซึ่งค่าความยืดหยุ่นดังกล่าวมีค่าเพิ่มขึ้นหลังจากใช้นโยบายเปิดเสรีการค้า นโยบายด้านราคาอาจจะไม่ทำให้รายได้เพิ่มมากขึ้น ดังนั้นควรใช้นโยบายไม่ใช่ราคา เช่น ปรับปรุงคุณภาพของทุเรียนส่งออก ส่วนความยืดหยุ่นต่อรายได้ควรใช้การส่งเสริมการขาย เช่น การจัดแสดงสินค้าในต่างประเทศ การปรับปรุงคุณภาพ สี กลิ่น ให้สอดคล้องกับรสนิยม

วิเชษฐ์ ปานนุสา (2550) ได้วิจัยกระบวนการส่งออกมะม่วงไปประเทศญี่ปุ่น ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งออกมะม่วง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยมีแหล่งข้อมูลทั้งหมด 4 รายประกอบด้วย บริษัทส่งออกมะม่วง 3 ราย กลุ่มเกษตรกรที่มีข้อสัญญาส่งออกร่วมกับบริษัท 1 ราย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษาระบบการส่งออกมะม่วงไปญี่ปุ่นนั้นพบว่า ผู้ส่งออกมะม่วงไทยจะทำการรับซื้อมะม่วงจากกลุ่มเกษตรกร และนำมาคัดคุณภาพ ทำความสะอาดและนำมะม่วงมาผ่านกระบวนการอบไอน้ำตามมาตรฐานกฎหมายกักกันพืชที่มีโรคติดต่อ (Plant Quarantine Law) ของญี่ปุ่นเพื่อขอใบรับรองปลอดศัตรูพืชที่เรียกว่า Phytosanitary Certificate เมื่อผ่านการอบไอน้ำเรียบร้อยแล้วก็จะนำมะม่วงมาคัดขนาดแล้วทำการบ่มทิ้งไว้ 2 วัน แล้วนำมาคัดคุณภาพครั้งสุดท้าย แล้วทำการบรรจุกล่องติดต่อดัวแทนขนส่งมะม่วงไปยังประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันประเทศไทยสามารถส่งออกมะม่วงไปประเทศญี่ปุ่นได้เพียง 5 สายพันธุ์ คือ น้ำดอกไม้ หนั่งกลางวัน แรด พิมเสน และมหาชนก และมีปัญหาในเรื่องของกระบวนการส่งออกมะม่วงไปประเทศญี่ปุ่นทั้งการผลิตมะม่วงที่ยังขาดตามคุณภาพที่ต้องการของผู้ส่งออก ปัญหาเครื่องอบไอน้ำที่ประเทศไทยมีเพียง 6 เครื่อง ซึ่งเครื่องอบไอน้ำมะม่วงนั้นเป็นการลงทุนที่สูงและต้องได้มาตรฐานที่ญี่ปุ่นกำหนดไว้ร่วมกับไทย และปัญหาช่องทางการขนส่งมะม่วงไปตลาดประเทศญี่ปุ่นของไทยที่ยังเสียเปรียบประเทศคู่แข่งในตลาดญี่ปุ่นมาก ปัญหาดังกล่าวทั้งหมดมีผลทำให้กระบวนการส่งออกมะม่วงไปญี่ปุ่นมีปัญหาโดยมีปริมาณมะม่วงที่ส่งออกน้อยมากเมื่อเทียบกับการผลิตมะม่วงในประเทศไทย และมีแนวโน้มการส่งออกที่เพิ่มขึ้นไม่มากจนถึงคงตัว

สุนันท์ โมราถบ (2532) ได้ศึกษาการพัฒนาการส่งออกผักและผลไม้สดของประเทศไทย โดยพิจารณาเฉพาะผักและผลไม้สดจำนวน 7 ชนิด คือ มะเขือเทศ ต้นหอม กระเทียม ทูเรียน ลำไย เงาะ มะม่วงและส้มโอ พิจารณาจากข้อมูลในการวิเคราะห์ระหว่างปี พ.ศ. 2524-2530 โดยพิจารณาเฉพาะการส่งออกสู่ตลาดหลักคือ ประเทศฮ่องกง มาเลเซียและสิงคโปร์ และตลาดเป้าหมายคือ ญี่ปุ่น ฝรั่งเศสและอังกฤษ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวน (Analysis of Variance) และ วิธีวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis)

ผลจากการศึกษาพบว่า ปริมาณการส่งออกผักและผลไม้สด ได้แก่ มะเขือเทศ ต้นหอม กระเทียม ทูเรียน ลำไย เงาะ มะม่วงและส้มโอ ระหว่างตลาดหลักและตลาดเป้าหมายมีความแตกต่างกัน ประเทศฮ่องกง มาเลเซียและสิงคโปร์ ในกลุ่มตลาดหลักได้มีการส่งออกมาเป็นเวลานานและอยู่ใกล้กับประเทศไทย จึงทำให้ปริมาณการส่งออกมากกว่าประเทศญี่ปุ่น ฝรั่งเศสและอังกฤษ ที่เป็นกลุ่มตลาดเป้าหมาย ประการที่สอง ชาวยุโรป ไม่คุ้นเคยกับกลิ่นและรสชาติของผักและผลไม้ไทยเท่าที่ควร ในกรณีของประเทศญี่ปุ่นนั้นนิยมนำเข้าในรูปผลไม้แช่แข็งมากกว่าเพื่อหลีกเลี่ยงโรคพืชที่ติดมากับผลไม้ จากเหตุผลดังกล่าวจึงเป็นช่องทางให้ผู้ส่งออกของไทยสามารถขยายการส่งออกไปยังประเทศอื่น ๆ ได้มากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อรพรรณ พุทธวงษ์ (2540) ได้ศึกษาการพัฒนาการส่งออกผลไม้แช่แข็งของไทยไปประเทศญี่ปุ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของการส่งออกผลไม้แช่แข็งของไทยไปประเทศญี่ปุ่น เพื่อศึกษาโครงสร้างทางการตลาด ส่วนแบ่งตลาด วิธีการตลาด ความต้องการในการนำเข้าผลไม้แช่แข็งของไทยภายในประเทศญี่ปุ่น ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการส่งออก ตลอดจนแนวทางในการพัฒนาการส่งออกผลไม้แช่แข็งของไทยไปประเทศญี่ปุ่น โดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนาและวิธีวิเคราะห์เชิงปริมาณจากข้อมูลสถิติจากเอกสารและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2529-2540

ผลการศึกษาพบว่า ภาวการณ์ส่งออกผลไม้แช่แข็งของไทยไปประเทศญี่ปุ่นมีอัตราการขยายตัวที่ไม่ต่อเนื่อง โดยมีมูลค่าการส่งออก 131.10 ล้านบาทหรือประมาณร้อยละ 25 ของมูลค่าการส่งออกผลไม้แช่แข็งทั้งหมด ส่วนแบ่งตลาดผลไม้แช่แข็งของไทยภายในประเทศญี่ปุ่นมีสัดส่วนร้อยละ 7 ของมูลค่าการนำเข้าผลไม้แช่แข็งทั้งหมด ชนิดของผลไม้แช่แข็งที่มีสัดส่วนการส่งออกเฉลี่ยไปประเทศญี่ปุ่นเป็นปริมาณสูง ได้แก่ มังคุดแช่แข็ง สตรอเบอรี่แช่แข็ง และสับปะรดแช่แข็ง ประเทศผู้ส่งออกผลไม้แช่แข็งที่เป็นคู่แข่งสำคัญในประเทศญี่ปุ่นได้แก่ สหรัฐอเมริกาและจีน จากผลการวิเคราะห์อุปสงค์การส่งออกผลไม้แช่แข็งของไทยไปประเทศญี่ปุ่นพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการส่งออกผลไม้แช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่นได้แก่ ราคาส่งออก ณ ระดับราคาท่าเรือ (Free On Board : FOB) กรุงเทพมหานคร ปรับด้วยดัชนีราคาส่งออกของไทย โดยมีผลเป็นไปในทางลบ เมื่อราคาส่งออกเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ปริมาณการส่งออกจะลดลง 0.09 หน่วยกำหนดให้ปัจจัยอื่นคงที่ ปัจจัยต่อมาคือ รายได้เฉลี่ยของประชากรญี่ปุ่นปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของญี่ปุ่นมีผลในทางบวก เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย ปริมาณการส่งออกจะเพิ่มขึ้น 0.01 หน่วย โดยปัจจัยผันแปรทางเศรษฐกิจสามารถอธิบายการผันแปรของอุปสงค์ส่งออกผลไม้แช่แข็งของไทยไปประเทศญี่ปุ่นได้อย่างมีนัยสำคัญร้อยละ 60

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการวิจัย (Research Methodologies)

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้ส่งออกผลไม้ไปญี่ปุ่นทั้งหมด 39 ราย ที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนของประชากรทั้งหมด โดยการเลือกจากประชากรที่มีอยู่แบบเจาะจง (Purposive sampling) จากผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบการส่งออกผลไม้ โดยมีอายุการดำเนินงานของกิจการ มากกว่า 5 ปี และมีทุนจดทะเบียนไม่ต่ำกว่า 5 ล้านบาท เป็นจำนวน 7 ราย เนื่องจากระยะเวลาในการดำเนินการของบริษัทส่งออกที่มั่นคงจะมีอายุโดยเฉลี่ยประมาณ 5 ปี (อาทิตยา ทองแกมแก้ว, 2550)

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การทำวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และใช้แบบโครงสร้างคำถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสอบถามข้อมูลของกิจการในอดีตถึงปัจจุบัน รวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่เคยประสบมา ความช่วยเหลือจากภาครัฐ ความรู้เกี่ยวกับความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น แนวทางการแก้ไขพร้อมทั้งปัจจัยต่าง ๆ ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จและได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในข้อตกลงดังกล่าวรวมทั้งแนวโน้มในอนาคตของการส่งออกผลไม้

2. แหล่งที่มาของข้อมูลได้รวบรวมจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท

2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการกิจการส่งออกผลไม้ภายใต้ข้อตกลงที่ประสบความสำเร็จและมีความมั่นคง 7 ราย

2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในเรื่องข้อมูลโดยทั่วไปของเกี่ยวกับความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพมาวิเคราะห์เนื้อหาพร้อมกับข้อมูลทฤษฎีแล้วนำมาอธิบายในเชิงพรรณนาเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์

ระยะเวลาที่ทำการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นระยะเวลาการดำเนินการตลอดการวิจัยประมาณ 9 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2550 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ.2550 ซึ่งใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลและลงภาคสนามเป็นระยะเวลา 9 เดือน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและวิจารณ์ผล (Finding and Result)

การวิจัยได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น โดยการสัมภาษณ์ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการประกอบกิจการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยวิธีการเลือกแบบ (Indepth Interview) ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ และผู้วิจัยใช้แบบโครงสร้างคำถามที่ได้เตรียมไว้ล่วงหน้า ทั้งในเรื่องข้อมูลทั่วไปของบริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น วิธีการดำเนินงานในการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น รวมถึงความคิดเห็นด้านต่าง ๆ ที่มีต่อผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ปัญหา อุปสรรค แนวทางการแก้ไข สิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อตกลงนี้

ผู้ประสบความสำเร็จในการประกอบกิจการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ที่ผู้วิจัย สัมภาษณ์นั้น มีจำนวน 7 ราย ซึ่งเป็นตัวแทนของบริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ที่ประสบความสำเร็จจากการมีอายุการดำเนินงานของกิจการมากกว่า 5 ปี โดยมีรายละเอียดจากการ สัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

1.บริษัท ยูทิค ฟูดส์ (ประเทศไทย) จำกัด

ตั้งอยู่ที่ 160/680 อาคาร ไอ.ที.เอฟ ชั้น 28 ถนนสีลม แขวงสุริยวงศ์ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10500 โดยมีคุณไสว จำอวด (ภาพที่ 1) ตำแหน่งกรรมการผู้จัดการ ได้ให้ รายละเอียดว่า

ภาพที่ 1 คุณไสว จำอวด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริษัท ยูทิก ฟูดส์ (ประเทศไทย) จำกัด มีทุนจดทะเบียน 6 ล้านบาท เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 มีพนักงาน 21 คน โดยเริ่มแรกประกอบกิจการนำเข้าเครื่องจักรที่ใช้ภายในโรงงานอุตสาหกรรมมาจากประเทศญี่ปุ่น (สืบเนื่องจากผู้ก่อตั้งบริษัทเป็นชาวญี่ปุ่น นายยาซุชิ วาทานาเบ้ และ นายมาซาฮิโก คาโน) โดยสำนักงานใหญ่ของ บริษัท ยูทิก ฟูดส์ (ประเทศไทย) จำกัด ตั้งอยู่ที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ต่อมาเริ่มก่อสร้างโรงงานแปรรูปผลไม้ โดยนำเข้าเครื่องจักรจากประเทศญี่ปุ่นเข้ามาเริ่มทำการผลิตว่านหางจระเข้อัดกระป๋องส่งออกประเทศญี่ปุ่น จากนั้น 1 ปี เริ่มผลิตน้ำมะม่วงส่งออกประเทศญี่ปุ่น ซึ่งทางบริษัทมีโรงงานแปรรูปผลไม้อยู่ที่จังหวัดชลบุรี ระยอง และจันทบุรี โดยวัตถุประสงค์ของทางบริษัทนั้น จะทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Contract Farming) กับเกษตรกรชาวสวนมะม่วงบริเวณใกล้เคียงโรงงาน ซึ่งเกษตรกรจะนำผลไม้ที่ทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าไว้มาส่งที่โรงงานแปรรูป บริษัทฯ มีการขนส่งผลิตภัณฑ์ผลไม้แปรรูปไปประเทศญี่ปุ่นทางเรือขนส่งสินค้า ผ่านทางนายหน้าทางเรือ (Shipping) ดำเนินการเรื่องการส่งออกให้ ในกรณีที่ลูกค้าต้องการสินค้าเร่งด่วนทางบริษัทฯ ก็จะมีการขนส่งสินค้าโดยเครื่องบิน ส่วนปริมาณการส่งออกเฉลี่ยประมาณ 1-2 ตู้คอนเทนเนอร์ รายได้ประมาณ 1-2 ล้านบาท แต่ทั้งนี้รายได้จะแปรผันกับค่าเงินบาทด้วย ซึ่งอยู่สภาวะผันผวน ถ้าค่าเงินบาทลด ทางบริษัทส่งออกก็จะประสบปัญหา แต่ก็จะนำกำไรขณะตอนค่าเงินบาทเพิ่มขึ้นมาเฉลี่ย

การดำเนินการในการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ทางบริษัทจะผลิตสินค้าตามจำนวนการสั่งซื้อของลูกค้า แต่จะมีการผลิตสำรองไว้บ้างตามความเหมาะสม เนื่องจากทางบริษัทมีการวางแผนการผลิตล่วงหน้าอยู่แล้ว โดยจะรับยอดการสั่งซื้อ และหลังจากนั้นจะส่งแผนการผลิตไปยังโรงงานทั้ง 3 แห่งของบริษัท โดยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาผลิตภัณฑ์น้ำมะม่วงแปรรูปของบริษัทมีส่วนแบ่งทางการตลาดค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับบริษัทคู่แข่ง เนื่องจากมีคู่แข่งในตลาดค่อนข้างน้อย และยอดการสั่งซื้อก็มาจากลูกค้าประจำที่สั่งซื้อสม่ำเสมอ โดยจุดแข็งของบริษัทคือมีผู้บริหารชาวญี่ปุ่นซึ่งบริหารงานนานกว่า 13 ปี และพนักงานที่มีความจงรักภักดีต่อบริษัท

ส่วนปัญหาในการส่งออกผลไม้ไปยังประเทศญี่ปุ่นไม่ประสบปัญหามากเท่าไร เนื่องจากดำเนินธุรกิจเป็นเวลานาน ส่วนนโยบายของรัฐบาลไม่มีการสนับสนุนเท่าที่ควร

“ไม่มีเจ้าหน้าที่รัฐท่านไหนช่วยเรา นอกเหนือจากเราช่วยตัวเอง หรือบางทีหากมีปัญหาด้าน shipping ก็จะเข้ามาช่วย “ (ไสว จ่าอวด, สัมภาษณ์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยผู้ส่งออกได้แสดงความคิดเห็นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจและไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ปัญหา อุปสรรค แนวทางแก้ไข และสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเสนอแนะในรายละเอียดข้อบังคับต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจและไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)

การทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นที่เรียกว่า ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจและไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) บริษัทเห็นด้วยเพราะการทำข้อตกลงช่วยให้มีการสั่งซื้อเพิ่มขึ้น และลูกค้าก็จะปรับราคาให้ทางบริษัทสูงขึ้นทำให้ ผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการจัดทำข้อตกลงเป็นผลดีด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย อย่างไรก็ตามควรที่จะให้ภาคเอกชนและรัฐบาลมีส่วนร่วมในการเจรจาเท่า ๆ กัน การส่งออกผลไม้ภายใต้ข้อตกลงที่มีอัตราภาษีเป็นศูนย์หรือภาษีที่ลดลงส่งผลดีสำหรับทางบริษัท และไม่มีผลกระทบระหว่างการค้าขายของทั้ง 2 ประเทศ โดยผลประโยชน์ที่จะได้รับจากข้อตกลงกรณีส่งออกผลไม้ได้ประโยชน์คือลูกค้าซื้อสินค้าโดยภาษีเป็นศูนย์ทางลูกค้าก็จะทำการปรับราคาสินค้าให้ทางบริษัท (ทั้งนี้ทั้งนั้นด้านลูกค้าก็จำเป็นต้องขอต้นทุนในการผลิตของทางบริษัท) และส่วนคู่แข่งทางการตลาดของบริษัทในประเทศไทยก็ได้รับประโยชน์เช่นกัน การค้าขายจึงขึ้นกับการตกลงกันระหว่างทางบริษัทกับลูกค้าที่ญี่ปุ่นว่าเป็นเช่นไร

การดำเนินการหรือทิศทางของบริษัทต่อข้อตกลงนั้นจะขึ้นกับลูกค้าเป็นสำคัญโดยแนวโน้มภายในอนาคตของการประกอบธุรกิจการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจและไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ยังคงเท่าเดิม ส่วนการขยายตลาดไปสู่ประเทศอื่น ๆ บริษัทมีนโยบาย แต่ขณะนี้ยังไม่มีคำสั่งซื้อจากลูกค้าใหม่ การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีไม่มีผลต่อการผลิตของเกษตรกร โดยเกษตรกรจะไม่เร่งหรือเพิ่มการผลิต เพราะเกษตรกรจะมีคำสั่งซื้อ (Order) กับทางโรงงานอยู่ และก่อนที่เกษตรกรจะปลูกจะมีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Contract Farming) กับโรงงาน และข้อตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่นจึงไม่มีผลต่อการขยายฐานการผลิตแต่อย่างใด

1.2 ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่สุดอันเกิดจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ

ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่สุดอันเกิดจากข้อตกลงส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลของข้อตกลงความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจและไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ที่ไม่เป็นที่รู้จักกันมากนัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“ข้อมูลรายละเอียดของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจและไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) นี้ทางบริษัททราบจากลูกค้าแฟกซ์มาให้จึงทราบและทางบริษัทก็ทำการตรวจสอบหาข้อมูลทางอินเตอร์เน็ตเอง ” (ไลว จำวอด, สัมภาษณ์)

และที่สำคัญก็คือขั้นตอนการขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าค่อนข้างยุ่งยากซับซ้อน รวมถึงความเข้าใจในข้อตกลงโดยแนวทางการแก้ไข ควรจะมีการอบรมให้ความรู้กับบริษัทผู้ส่งออก ผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น และมีการส่งข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ ของข้อตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ไปตามบริษัทผู้ส่งออกต่าง ๆ และสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ บริษัทคิดว่าภาครัฐเองก็ต้องปรับตัวเริ่มต้นใหม่โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้นสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือคือลดขั้นตอนการขอเอกสารต่าง ๆ และให้ภาครัฐใช้ภาษาที่เข้าใจง่ายในข้อตกลง

1.3 การเสนอแนะจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจและไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)

รายละเอียดและข้อบังคับต่าง ๆ ควรชัดเจนมากกว่านี้ ส่วนความเหมาะสมที่ประเทศไทย จัดทำข้อตกลง FTA กรณีส่งออกผลไม้กับประเทศญี่ปุ่นทางบริษัทเห็นว่าเหมาะสมเพราะบริษัท ส่งออกผลไม้แปรรูปไปญี่ปุ่นเพียงประเทศเดียว

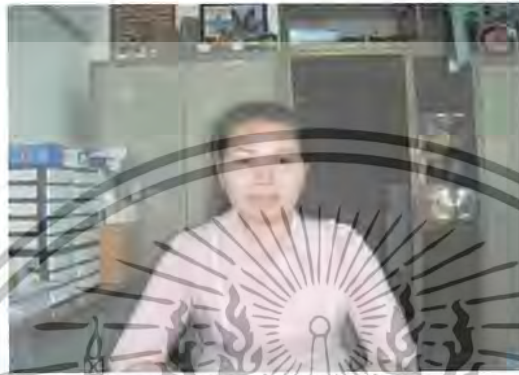
“เพราะอย่างกรณีวัตถุดิบไม่ใช่ในประเทศไทยจะขอแบบฟอร์ม JTEPA ไม่ได้ส่วนวัตถุดิบ ในประเทศไทยจะขอแบบฟอร์ม JTEPA ได้จึงไม่รู้ว่าข้อมูลเป็นอย่างไร ” (ไลว จำวอด, สัมภาษณ์)

การจัดทำเขตการค้าเสรี หรือ FTA วิธีการและรูปแบบควรมีทิศทางดังนี้คือ ภาครัฐ ตรวจสอบรายละเอียดของโรงงานหรือบริษัทในประเทศไทยที่นำเข้าสินค้าจากประเทศญี่ปุ่นและ ส่งออกไปประเทศญี่ปุ่น โดยพยายามเจรจาให้สินค้าเป็นศูนย์ จัดประชุมกันระหว่างผู้ส่งออกไป ประเทศญี่ปุ่นด้วยกัน โดยรัฐบาลเป็นผู้จัดประชุม โดยเนื้อหาการประชุมควรมีประเด็นปัญหาของ บริษัทที่กำลังประสบอยู่ และสิ่งที่แต่ละบริษัทต้องการให้ภาครัฐช่วยเหลือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. บริษัท ไร่ชิง (ประเทศไทย) จำกัด

ตั้งอยู่ที่ 56/15 หมู่ที่ 1 พนาสนธิ 6 เขตคลองสามวา กรุงเทพมหานคร โดย
คุณทองจุล นาอุดม (ภาพที่ 2) ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบุคคล บริษัท ไร่ชิง (ประเทศไทย) จำกัด

ภาพที่ 2 คุณทองจุล นาอุดม

บริษัทมีทุนจดทะเบียนจำนวน 35 ล้านบาท จำนวนพนักงานบริษัท 68 คน ระยะเวลา
ในการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นระยะเวลา 6 ปี โดยเริ่มตั้งแต่การเป็นบริษัทต่างชาติ
มาลงทุนเกี่ยวกับการทำธุรกิจส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นเคยเป็นหลัก (ร้อยละ 80) ที่เหลือ
เป็นประเทศจีน ไต้หวัน ฮองกง สิงคโปร์ ส่งออกผลไม้สด คือมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้ รองลงมาเป็น
ส้มโอ มะพร้าวอ่อน และสับปะรด ส่วนแหล่งที่มาของผลไม้มาจากการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า
(Contract Farming) กับเกษตรกร โดยที่ทางบริษัทจะมีการให้ปุ๋ย ยา และมีทีมงานส่งเสริมเข้าไป
ส่งเสริมเกษตรกร พอถึงวันเก็บผลผลิตทางบริษัทดำเนินการเก็บผลผลิตรวมไปถึงการบรรจุหีบห่อ
ไปโรงงานอบฆ่าแมลงที่จังหวัดฉะเชิงเทรา อีเกอพนมสารคาม การส่งสินค้าจากประเทศไทยไป
ยังถูกค้าส่งโดยเครื่องบิน เพราะสินค้าทางบริษัทเป็นผลไม้สด มีระยะเวลาในการขนส่งจึง
จำเป็นต้องใช้ความรวดเร็วในการขนส่ง ไม่เช่นนั้นสินค้าจะเสียหายได้ โดยในแต่ละเดือนทาง
บริษัทจะส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นประมาณ 12 ตัน และมูลค่าประมาณ 9 ล้านบาท

การดำเนินงานในการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นจะเริ่มตั้งแต่คำสั่งซื้อของลูกค้า
ที่ประเทศญี่ปุ่น โดยทางบริษัทจะมีการประชุมวางแผนการผลิตไว้ล่วงหน้าเป็นเดือนเป็นปี รวมไปถึง
ถึงการหาตลาดแล้วนำมาประชุมวางแผนก่อน 2-3 เดือนก่อนจะเริ่มฤดูการ โดยจะมีหน่วยงาน
ส่งเสริมไปพบเกษตรกรว่ามีกำลังการผลิตได้เท่าไร ส่วนใน 5 ปีที่ผ่านมาส่วนแบ่งทางการตลาด
ค่อนข้างมากอยู่ เพราะว่าทางบริษัทจะมีการทำสัญญาซื้อขายสินค้าไว้ล่วงหน้ากับทางเกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สวนต่าง ๆ อยู่มาก และยอดการสั่งซื้อของลูกค้าก็เพิ่มจากการตั้งยอดไว้ทุกปี โดยจุดแข็งของบริษัทคือมีผลผลิตแน่นอน มีสำนักงานใหญ่อยู่ในประเทศญี่ปุ่น และทางบริษัทมีโรงงานอบเป็นของตัวเอง มีพนักงานควบคุม การอบภายใน โรงงานเป็นชาวญี่ปุ่น รวมถึงการที่บริษัทจะไม่เก็บเงินปลายทางโดยให้ลูกค้าขายสินค้าหมดก่อนจึงชำระค่าสินค้า ส่วนปัญหาที่พบในการส่งออกมักจะเป็นเรื่องการขนส่งและเอกสารต่าง ๆ โดยที่ความช่วยเหลือของรัฐบาลก็ช่วยในระดับหนึ่ง แต่มักจะไม่รับภาระใด ๆ โดยพลักภาระให้ผู้ส่งออก

ผู้ส่งออกได้แสดงถึงความคิดเห็นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) บัญญา อุปสรรค แนวทางการแก้ไข และสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเสนอแนะในรายละเอียดข้อบังคับต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)

เห็นด้วยกับการทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นที่เรียกว่า ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) เนื่องจากผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการจัดทำข้อตกลงทางบริษัทหวังว่าทั้งผู้ส่งออกและผู้นำเข้าจะได้รับประโยชน์ โดยการทำข้อตกลงควรเชิญภาคเอกชนที่เป็นผู้ส่งออกมาประชุม เนื่องจากทางรัฐบาลเองอาจจะไม่มีความรู้ในเรื่องการส่งออกเพียงพอ อาทิเช่น การดำเนินงานปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ยอดการสั่งซื้อจากลูกค้าที่ประเทศญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้นซึ่งผลประโยชน์ที่จะได้รับจะได้รับจากการที่มีข้อตกลงให้มีอัตราภาษีเป็นศูนย์

ส่วนเรื่องของคุณแข่งทางการตลาดของบริษัทกรณีการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นภายใต้ข้อตกลงนี้ยังคงเท่าเดิมเนื่องจากคู่แข่งต่างได้รับผลประโยชน์เท่า ๆ กัน โดยการดำเนินงานหรือทิศทางของบริษัทต่อข้อตกลงยังคงขึ้นอยู่กับทางลูกค้าและคำสั่งซื้อ เพราะข้อตกลงเป็นเพียงเครื่องมือที่ช่วยให้การค้าการขายสะดวกยิ่งขึ้น แนวโน้มภายในอนาคตของการประกอบธุรกิจการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี ประเทศไทยได้เปรียบทางการค้าต่อประเทศคู่แข่งอื่น ๆ หลังจากการทำข้อตกลงโดยเฉพาะมะม่วงเนื่องจากกำลังการผลิตรวมไปถึงเรื่องคุณภาพที่ค่อนข้างสูง แต่ในเรื่องผลไม้ตัวอื่น ๆ อาทิเช่น ส้มโอ มะพร้าวอ่อน สับปะรดยังคงต้องพยายามส่วนระดับคุณภาพผลไม้ที่ส่งออก ส่วนตอนที่ประเทศไทยทำข้อตกลง FTA กับประเทศจีนค่อนข้างมีปัญหาเรื่องเอกสารการส่งออก ปัจจุบันการขยายตัวของเกษตรกรเพิ่มขึ้นอยู่แล้วเนื่องจากมีความต้องการของผลไม้ในการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นอยู่มากจึงส่งผลให้เกษตรกรขยายฐานการผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่เกิดจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ

ปัญหาและอุปสรรค คือ รัฐบาลมักมองว่าข้อตกลงต่าง ๆ จะมีปัญหามากกว่าผลประโยชน์และไม่ค่อยเชิญผู้ประกอบการส่งออกไปปรับฟังข้อตกลงต่าง ๆ รวมไปถึงการจัดทำเอกสารมีจำนวนน้อยเกินไป รวมไปถึงความล่าช้าของเจ้าหน้าที่รัฐ โดยแนวทางการแก้ไข คือ รัฐบาลควรมีมาตรการต่าง ๆ ให้น้อยลง อาทิเช่น เอกสารที่ผู้ประกอบการต้องใช้ในการส่งออกควรมีเอกสารเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งซึ่งสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ คือ เอกสารที่ใช้ในการขอรับแบบฟอร์มต่าง ๆ ในการส่งออก รัฐบาลควรลดเอกสาร และขั้นตอนต่าง ๆ ให้น้อยลงและที่สำคัญคือความรวดเร็วของเจ้าหน้าที่รัฐในการดำเนินการต่าง ๆ

“คิดว่าการค้าเสรีจะมีเอกสารและขั้นตอนต่าง ๆ น้อยกว่านี้ แต่เพราะเหตุใดที่ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) จึงมีเอกสารและขั้นตอนที่เพิ่มขึ้น”
(ทองจุล นาอุดม, สัมภาษณ์)

2.3 ข้อเสนอแนะจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)

รายละเอียดและข้อบังคับต่าง ๆ ควรมีขั้นตอนของเอกสารน้อยลงกว่านี้ โดยความเหมาะสมที่ประเทศไทยจัดทำข้อตกลง FTA กับประเทศญี่ปุ่นทางบริษัทคิดว่ารัฐบาลควรพิจารณาไตร่ตรองว่าประเทศญี่ปุ่นต้องการทำการค้าเสรีกับประเทศไทยจริง ๆ หรือเพียงแต่ว่าต้องการกีดกันทางการค้า ซึ่งการจัดทำเขตการค้าเสรี วิธีการและรูปแบบควรมีทิศทาง คือ ถ้ารัฐบาลเจรจาไม่ประสบความสำเร็จควรให้ผู้ประกอบการส่งออกร่วมเจรจาจะได้มีความหนักแน่นและน่าเชื่อถือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บริษัท สยามเอ็กซ์พอร์ตมาร์ท จำกัด

ตั้งอยู่ที่ บัมบางจากเก่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร โดยคุณวิรัชรอง สงสังข์ (ภาพที่ 3) ตำแหน่งผู้จัดการทั่วไป ได้ให้รายละเอียดว่า

ภาพที่ 3 คุณวิรัชรอง สงสังข์

บริษัท สยามเอ็กซ์พอร์ตมาร์ท จำกัด มีทุนจดทะเบียนจำนวน 40 ล้านบาท จดทะเบียนที่ 101/1 หมู่บ้านมณีนิยา 3 ซอย 8 ถนนรัตติกาล แขวง ไทรนาค อําเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี แต่สถานที่ประกอบกิจการอยู่ในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยเป็นของส่วนราชการ คือ กรมส่งเสริมการเกษตร ที่ทางบริษัทประมูลได้โดยต้องมีการให้บริการแก่ผู้ประกอบการรายอื่น ๆ ที่ไม่มีเครื่องอบไอน้ำ และปัจจุบันนี้ทางบริษัทเปิดโรงงานใหม่ที่สวนอุตสาหกรรมโรจนะ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพนักงานทั้งหมดสองประเภท คือ พนักงานประจำ 35 คน พนักงานรายวัน 30 คน แต่ถ้าเป็นช่วงฤดูการผลิตไม้พนักงานรายวันจะเพิ่มขึ้นเป็น 50 คน ระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ. 2538 เป็นระยะเวลา 13 ปี โดยเริ่มตั้งแต่ที่พี่ชายศึกษาอยู่ที่ประเทศญี่ปุ่นประกอบกับคุณวิรัชรอง สงสังข์ ศึกษาจบปริญญาตรีพอดี ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นมีความต้องการผักไทยเป็นจำนวนมาก เพราะมีชาวไทย และร้านอาหารไทยค่อนข้างเยอะ จึงตกลงใจทำธุรกิจในรูปแบบนี้ โดยผักส่วนใหญ่ที่ตลาดต้องการ จะเป็นพวกผักคะน้า โหระพา กะเพรา ในช่วงสิบปีที่ผ่านมารัฐบาลญี่ปุ่นยังไม่มีมาตรการต่าง ๆ ที่เข้มงวดกับสินค้านำเข้าจากต่างประเทศ ต่อมาบริษัทจึงเริ่มมีการส่งออกผลไม้ คือ ทุเรียน เพราะไม่ต้องผ่านขบวนการฆ่าเชื้อใด ๆ โดยขายให้กับผู้บริโภคชาวไทย แล้วจึงเริ่มพัฒนาการส่งออกมะม่วง มังคุด ต่อมา มีบริษัทผู้นำเข้าในประเทศญี่ปุ่นบังเอิญพบกล่องมะม่วงและทุเรียนของบริษัทที่สนามบินนาริตะ จึงเริ่มมีการติดต่อเป็นธุรกิจส่งออกให้ผู้นำเข้าในประเทศญี่ปุ่นเป็นครั้งแรก นอกจากนี้ประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ถูกตีพิมพ์เผยแพร่จะเผยแพร่ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ทางบริษัทส่งออกด้วยคือ ประเทศเกาหลี และ ประเทศแถบยุโรป แต่เป็นการส่งทางอ้อม คือ มีบริษัทส่งออกในประเทศไทยมาติดต่อซื้อมะม่วงจากทางบริษัท และ ทำการส่งออกไปยุโรป อาจเรียกได้ว่าเป็นการขายในประเทศ โดยบริษัทเคยทำการส่งออกไปประเทศออสเตรเลีย เมื่อสองปีที่ผ่านมาต้องหยุดชะงักไป เนื่องจากเกิดปัญหาของมังคุด คือ เนื้อแก้วยางไหล

ส่วนลักษณะของผลไม้ที่ส่งออกเป็นผลสดทั้งหมดที่เหลือจากผลสดจะส่งเข้าโรงงานแช่แข็ง ปัจจุบันนี้บริษัทส่งออกมะม่วงเกือบทั้งหมดรองลงมาเป็นทุเรียน มังคุด โดยแหล่งที่มาของผลไม้มาจากการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Contract Farming) กับเกษตรกรทั่วประเทศ อาทิเช่น ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา นครราชสีมา พิจิตร เพชรบูรณ์ บุรีรัมย์ พิษณุโลก และสกลนคร ประมาณร้อยละ 90 อีกร้อยละ 10 เป็นผลไม้ของทางบริษัทเอง โดยมีพื้นที่ปลูกอยู่ที่จังหวัดนครราชสีมา ประมาณ 200 ไร่ และที่จังหวัดเพชรบูรณ์ประมาณ 300 ไร่ ในขณะที่ทางบริษัทมีนโยบายในการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้าให้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเกษตรกรยังขาดความรู้ความเข้าใจให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพในการส่งออก เพราะมาตรฐานในการส่งออกกับมาตรฐานในประเทศต่างกันด้วยเหตุนี้ทางบริษัทจึงต้องเข้าไปส่งเสริมโดยทีมงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมออกไปพบกับเกษตรกรที่ทำสัญญาซื้อขายสินค้าล่วงหน้ากับทางบริษัท

“ไม่ใช่เรื่องยาก แต่ก็ไม่ใช่เรื่องง่ายเพราะว่าบางทีเกษตรกรต้องเจอกับการเปลี่ยนแปลงการจัดการสวนหลาย ๆ อย่าง เกษตรกรก็ไม่ทำตามคำแนะนำ เนื่องจากเวลาที่ผลไม้ติดลูกก็จะมีแม่ค้ารับซื้อไปหมด แล้วเกษตรกรก็ได้จะราคาตลาดไม่ใช่ราคาส่งออก ดังนั้นทางบริษัทจึงต้องเอาเรื่องราคาและตัวสัญญาว่าทางบริษัทจะซื้อตามที่ได้ตกลงไว้แน่นอน” (วิรัชรอง สงสังข์, สัมภาษณ์)

การส่งออกผลไม้ออกไปประเทศญี่ปุ่นนั้น ใช้เครื่องบินเป็นหลัก การขนส่งทางเรือมีข้อจำกัดมากมาย อาทิเช่น การขนส่งทางเรือต้องมีความชำนาญทั้งผู้ส่งออกและนำเข้า ถ้าผู้นำเข้ากระจายสินค้าข้ามผลไม้ที่ส่งไปทางเรือระยะเวลาที่ผู้ซื้อจะได้บริโภคก็ประมาณ 3 สัปดาห์ ดังนั้นผู้นำเข้าทางเรือจึงจำเป็นต้องมีตลาดที่กว้างเพื่อกระจายผลไม้ให้รวดเร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณการส่งออกอยู่ที่ประมาณ 150 ตันต่อเดือน ราคาขายที่ทางบริษัทส่งออก คือ ปริมาณ 100 – 200 บาทต่อกิโลกรัม ส่วนรายได้จะสูงเฉพาะในช่วงของฤดูกาลของผลไม้ เท่านั้นซึ่งใน แต่ละเดือนราคาซื้อขายของมะม่วงเป็นดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงราคาซื้อขายมะม่วงในแต่ละเดือน

เดือน	ราคาซื้อขายจากเกษตรกร (บาท/กก.)
มกราคม - กุมภาพันธ์	50 - 60
มีนาคม - เมษายน (ช่วงฤดูกาลของมะม่วง)	40 - 45
พฤษภาคม - มิถุนายน	50 - 55
กรกฎาคม - สิงหาคม	55 - 60
กันยายน - ตุลาคม	60 - 65
พฤศจิกายน - ธันวาคม	60 - 70

“ทำธุรกิจเกี่ยวกับพืชเกษตร กำไรยากมาก ควบคุมไม่ได้ โดยเฉพาะมะม่วงกำไรไม่มาก เนื่องจากมีคู่แข่งคือประเทศฟิลิปปินส์ และคู่แข่งในประเทศไทยด้วยกันเองที่ส่งออกโดยเรือ ค่าใช้จ่ายถูกกว่าส่งผลให้ราคามะม่วงของแหล่งนั้น มีราคาขาย ถูกกว่า “(วิรัชรอง สงสังข์, สัมภาษณ์)

การดำเนินการในการส่งออกผลไม้ในประเทศญี่ปุ่นเริ่มจากการสั่งซื้อของลูกค้า โดยลูกค้า จะทำการสั่งซื้อก่อน 2 – 3 เดือน จากนั้นก็จะทำการส่งไปซึ่งทางบริษัทจะมีการวางแผนนโยบาย การผลิตไว้ล่วงหน้า ช่วง 5 ปีที่ผ่านมาส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ร้อยละ 45 ขณะที่คู่แข่งของบริษัทอยู่ที่ มะม่วงมีปริมาณเยอะ รวมไปถึงความรู้ ความเชี่ยวชาญของบริษัทที่ทราบว่าจะสวนแต่ละแหล่ง เป็นอย่างไร ส่วนจุดอ่อนของบริษัท คือ ทางบริษัทมีสินค้าไม่มั่นคง ซึ่งขณะที่บริษัทยังทำการ หาสินค้าตัวใหม่เช่นการแปรรูป (น้ำผลไม้, ผลไม้อบแห้ง) ถ้ามะม่วงสวยเกรดดีก็จะนำไปส่งออก ส่วนเกรดรองลงมาก็นำไปแปรรูป ส่วนปัญหาที่พบในการส่งออกจะเป็นพวกสารเคมีตกค้าง และคุณภาพของสินค้า คือ ผลผลิตมีจำนวนมากแต่คุณภาพไม่เพียงพอต่อการส่งออก ขณะที่ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความช่วยเหลือของรัฐบาลน้อยมาก ถ้าหากบริษัทหรือรัฐบาลอาจจะไม่ได้ส่งออกมากขนาดนี้ในเรื่องของการเกษตร โดยเฉพาะมะม่วงยังมีการส่งเสริมและพัฒนาค่อนข้างน้อย จะมีแต่โครงการเล็ก ๆ เท่านั้น

3.1 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)

เห็นด้วยกับการทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับญี่ปุ่นที่เรียกว่าความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) เพราะทางบริษัทส่งออกประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก โดยผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการทำข้อตกลงมีดังนี้คือ การค้าสินค้าได้หลากหลายขึ้น กลัวให้โควตาแต่ทางบริษัทไม่ได้ทำการส่งออกกลัว ส่วนสัปประรดเห็นผลอย่างชัดเจน แต่ยังไม่มีความชัดเจน ประกอบกับเคยทำการทดลองส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นสองครั้ง คือ สัปประรดพันธุ์ตาฮีของแต่มีปัญหาเรื่อง ไล่ดำเพราะมีอยู่ในความเย็นนาน ไล่จะกลายเป็นสีน้ำตาล ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำข้อตกลงบริษัทคิดว่า ควรให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการทำข้อตกลงและควรมีคณะกรรมการภาคเอกชนกับภาครัฐ โดยให้ความสำคัญเท่า ๆ กัน ส่วนในเรื่องของการส่งออกผลไม้ภายใต้ข้อตกลงนั้นทางบริษัทเห็นว่ายอดการส่งออกน่าจะเพิ่มขึ้นที่เป็นผลมาจากได้รับจากข้อตกลง กรณีการส่งออกผลไม้บริษัทเอง รวมถึงผู้ประกอบการรายอื่น ๆ ที่ส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นน่าจะได้รับประโยชน์เพิ่มมากขึ้น แต่อย่างน้อยโควตาของกล้วยควรมากกว่านี้ เพราะผลไม้ในประเทศไทยจะเสียเปรียบประเทศเม็กซิโก บราซิล ได้วัน อินเดีย ฟิลิปปินส์ ซึ่งจะมีผลผลิตปริมาณมากและมีราคาถูกโดยเฉพาะกล้วย

การดำเนินการและทิศทางของบริษัทในอนาคตต่อข้อตกลงจะวางแผนในเรื่องของสัปประรดเพราะลูกค้าประเทศญี่ปุ่นต้องการสัปประรดพันธุ์ตาฮีของมาก ไม่นิยมพันธุ์ศรีราชา แต่ปัจจุบัน ที่มีข้อตกลงนี้ สัปประรดพันธุ์ศรีราชาก็น่าจะมีโอกาสส่งไปได้เช่นกัน และบริษัทเริ่มขยายกิจการเป็นการแปรรูปมะม่วง (น้ำมะม่วง มะม่วงอบแห้ง) จากมะม่วงที่บริษัทมีอยู่แล้ว โดยจะเป็นสินค้าที่คุณภาพไม่ได้ส่งออก เป็นการทำให้ผลิตภัณฑ์ที่มีความหลากหลาย (Variety of product) ส่วนการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นในกรณีที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงเอฟทีเออื่น ๆ ที่ประเทศไทยทำการตกลง อาทิเช่น ข้อตกลงเขตการค้าเสรีกับประเทศจีน ผักและผลไม้จะนำเข้ามาในประเทศไทยในราคาที่ถูกลงทำให้ผักและผลไม้ในประเทศไทยได้รับผลกระทบ ส่วนข้อตกลงกับประเทศญี่ปุ่น ผักและผลไม้ที่เข้ามาในประเทศไทยมีปริมาณที่น้อยและราคาค่อนข้างแพงจึงไม่ส่งผลกระทบต่อผักและผลไม้ในประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราการขยายตัวของเกษตรกรในการเพาะปลูกผลไม้ต่าง ๆ ที่มีอัตราภาษีลดลงเหลือศูนย์หรืออัตราภาษีที่ลดลง มีอัตราการขยายตัวปกติเพราะก่อนมีข้อตกลงทางบริษัทมีนโยบายส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกมะม่วงอยู่แล้ว เนื่องจากความต้องการมะม่วงในประเทศญี่ปุ่นมีมากจากเหตุผลที่กล่าวมาบริษัทได้รับประโยชน์จากข้อตกลงและจะมีทิศทางการดำเนินงานคือยึดคุณภาพ รวมไปถึงปริมาณผลไม้มาก่อนข้างเยอะ โดยยึดกำลังการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้า

3.2 ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่เกิดจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาและสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ

ปัญหาและอุปสรรคคือ ก่อนข้อตกลงมีผลบังคับใช้ มะม่วงมีภาษีเป็นศูนย์อยู่แล้วไม่ต้องมีแบบฟอร์มรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า (Form A) แต่พอข้อตกลงบังคับใช้ต้องมีแบบฟอร์มความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจและไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) (Form JTEPA) รวมถึงความล่าช้าของเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยแนวทางการแก้ไข คือ ลดกระบวนการและขั้นตอนของเอกสารให้น้อยลง ซึ่งสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ คือ รัฐบาลควรลดขั้นตอนของเอกสารเกี่ยวกับการส่งออกรวมถึงความสะดวกรวดเร็วของเจ้าหน้าที่รัฐ

3.3 ข้อเสนอแนะจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)

รายละเอียดข้อบังคับควรให้โควตาที่เป็นศูนย์ของกล้วยในการส่งออกให้มีปริมาณมากกว่า 100 ตัน เพราะมีปริมาณน้อยเกินไป เนื่องจากกล้วยไม่มีศัตรูพืช และไม่ต้องผ่านกระบวนการอะไรโดยประเทศไทยเหมาะสมแล้วที่จัดทำข้อตกลงเอฟทีเอกับประเทศญี่ปุ่น ซึ่งการจัดทำเขตการค้าเสรี หรือเอฟทีเอนั้น ขั้นแรกควรศึกษาให้ดีถึงรายละเอียดของประเทศที่จะทำด้วย รวมไปถึงผู้แทนที่จะเจรจาควรมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ เป็นอย่างดี ควรเข้าถึงปัญหาอย่างแท้จริง เพื่อลดการได้เปรียบเสียเปรียบทางการค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.บริษัท ไชน์โพร์ท จำกัด

ตั้งอยู่ที่ 71/73 รอยัลชิตี้อเวนิว ซอยศูนย์วิจัย ถนนพระรามเก้า แขวงบางกะปิ เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร โดยคุณชฎิล นิมนวด (ภาพที่ 4) ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายการตลาด ได้ให้รายละเอียดว่า

ภาพที่ 4 คุณชฎิล นิมนวด

บริษัท ไชน์โพร์ท จำกัด มีทุนจดทะเบียนจำนวน 7 ล้านบาท มีจำนวนพนักงาน 41 คน แบ่งเป็นรายวัน 15 คน พนักงานประจำ 26 คน ระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2532 รวมเป็น 18 ปี ทำธุรกิจเกี่ยวกับยางด้านโฆษณา ต่อมาในปี พ.ศ. 2540 เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจตกต่ำธุรกิจงานทางด้านโฆษณาไม่ดี จึงเริ่มเปลี่ยนเป็นบริษัทส่งออกผักและผลไม้สด ปี พ.ศ. 2543 โดยเป็นธุรกิจหลักนับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยส่งออกผักและผลไม้สดไปทั่วโลก คือ ประเทศญี่ปุ่น เกาหลี ยองกง สิงคโปร์ ตลาดสหภาพยุโรป เช่น อังกฤษ เยอรมัน เนเธอร์แลนด์ เดนมาร์ก และรัสเซีย โดยผลผลิตที่ส่งออกส่วนใหญ่ของบริษัทคือ มะม่วง ทุเรียน เงาะ มังคุด ลำไย หน่อไม้ฝรั่ง และผักสวนครัวอื่น ๆ ซึ่งผลไม้ที่ส่งออกเป็นผลสด โดยมาจากการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Contract Farming) กับเกษตรกรทั่วประเทศ เนื่องจากทางบริษัทต้องการผลผลิตเป็นจำนวนมากตลอดทั้งปี ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่ คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช ประจวบคีรีขันธ์ ระยอง จันทบุรี ชลบุรี ในการเซ็นสัญญาซื้อขายล่วงหน้า นั้น ทางบริษัทจะมีการให้ความรู้ด้านการผลิต การตลาด การขนส่ง รวมทั้งวิทยาการเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยฝ่ายส่งเสริมของบริษัทและจะมีการทำสัญญาประจำเป็นปีต่อปี และมีการรวมกลุ่มคือเริ่มจากเกษตรกร 5-6 คน รวมกันเป็นวิสาหกิจชุมชน แล้วทำการจดทะเบียนจะทำให้มีความเข้มแข็งในการต่อรอง การประกันราคา ส่วนการขนส่งของทางบริษัทจะขนส่งโดยทางอากาศ เนื่องจากการขนส่งทางเรือมีข้อจำกัดหลายอย่าง คือ ในการส่งออกต่อครั้งจะต้องการผลผลิตเป็นจำนวนมากอย่างน้อย 8 - 10 ตันต่อครั้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จึงทำให้การรวบรวมผลผลิตในระยะเวลา 2-3 วัน เป็นเรื่องยาก โดยตัวของมะม่วงเอง รวมไปถึงผลไม้ชนิดอื่น ๆ มีข้อจำกัด คือ ช่วงอายุสั้นซึ่งปริมาณการส่งออกประเทศญี่ปุ่นจะอยู่ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนตุลาคมของทุกปี ในการส่งออกต่อเดือนประมาณ 10-15 ตัน มูลค่าการส่งออกอยู่ที่เดือนละ 2 ล้านบาท

การดำเนินการส่งออกประเทศญี่ปุ่นมีทั้งส่งออกตรงคือลูกค้ามารับ หรือบางที่เป็นนายหน้ามารับไป ส่วนในช่วง 5 ปี ส่วนแบ่งทางการตลาดที่ประเทศญี่ปุ่นอยู่ที่ร้อยละ 10 เพราะการที่ส่งไปประเทศญี่ปุ่นน้อยนั้น เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นมีมาตรการต่าง ๆ มากมายที่ไม่ใช่กำแพงภาษี เช่น การกำหนดการตรวจสารพิษตกค้าง เพราะค่าสารพิษตกค้างขั้นต่ำจะมีค่าต่ำมาก จนเหมือนกับว่าไม่ให้ใช้สารเคมีตัวนั้นเลย ซึ่งเป็นที่กังวลกับทางบริษัทตลอดเวลาว่า ถ้าหากทางบริษัทเน้นตลาดญี่ปุ่นมากจะมีความเสี่ยงสูง บริษัทจึงใช้การตลาดแบบกระจายความเสี่ยง ไม่เน้นตลาดใดตลาดหนึ่ง

“ใคร ๆ ก็มองว่าตลาดญี่ปุ่นเป็นตลาดที่มีอำนาจการซื้อสูง แต่ก็มีความเสี่ยงสูงเช่นกัน”
(ชฎิล นิ่มนวล, สัมภาษณ์)

จุดแข็งของบริษัทในการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น คือ ทักษะและประสบการณ์เกี่ยวกับมะม่วงของคุณชฎิล นิ่มนวล มานานกว่า 40 ปี โดยบริษัทสามารถผลิตมะม่วงที่มีคุณภาพโดยใช้นวัตกรรมเป็นตัวสนับสนุน คือ งานวิจัยของประเทศสหรัฐอเมริกา ปี ค.ศ.2001 ว่าผู้บริโภคของสดจะตัดสินใจซื้อของสด มีปัจจัย 12 อย่าง ทางบริษัทเลือกเอา 3 ปัจจัย คือ รูปลักษณะสวยงามร้อยละ 87 รสชาติร้อยละ 83 ความปลอดภัยร้อยละ 78 ดังนั้นการที่จะทำให้รูปลักษณะสวยงาม รวมไปถึงรสชาติและความปลอดภัยจะต้องดูแลตั้งแต่ส่วนการผลิตถึงลูกค้า เรียกว่า Logistic Supply Chain หรือขั้นตอนกระบวนการผลิตรวมไปถึงทางบริษัทมีโรงงานฆ่าเชื้อเบื้องต้น เพราะการอบไอน้ำไม่สามารถฆ่าเชื้อโรคได้ทั้งหมด เพราะการอบไอน้ำจะฆ่าได้แต่โรคไม่สามารถฆ่าเชื้อโรคได้

บริษัทไม่มีโรงงานอบไอน้ำเป็นของตัวเอง จะเป็นการจ้างเนื่องจากมีการลงทุนค่อนข้างสูงรวมทั้งการบำรุงรักษา ซึ่งการลงทุนในการจ้างโรงงานอื่น ๆ อบไอน้ำค่อนข้างใกล้เคียงกันกับการมีโรงงานเป็นของตัวเอง ข้อดีของการที่จ้างโรงงานอื่น ๆ อบ คือ สะดวกและมีอยู่กระจายทั่วไปในประเทศ ปัญหาที่พบของการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องความปลอดภัยในสารพิษตกค้างที่เข้มงวดมากที่สุดในโลก จึงต้องมีการควบคุมกระบวนการผลิตอย่างพิถีพิถัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และมีการตรวจสอบ ประเมินผล รวมถึงการสุ่มตัวอย่างตรวจ โดยทุกปีจะมีการประกาศชื่อสารพิษ สารเคมี และแมลงศัตรูพืชใน Positive list ที่เพิ่มเติมขึ้นทุก ๆ ปี

บริษัทต้องการความช่วยเหลือของรัฐบาลมีในการผ่อนปรน ข้อบังคับ ดูแลเกษตรกร จัดการประชุมของผู้ส่งออกกับเกษตรกรให้เข้าใจปัญหาและอุปสรรค

4.1 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)

การทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นเรียกว่าความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) โดยประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการทำข้อตกลงเพราะทางบริษัทได้พัฒนาตนเองรวมถึงความรู้ความสามารถในการทำให้ประเทศญี่ปุ่นซื้อสินค้าของทางบริษัทซึ่งการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการทำข้อตกลงคนทั่วไปคิดมากกับการถูกปิดบังข้อมูล เพราะวิธีการที่รัฐบาล จะดำเนินการอะไร รัฐบาลต้องคิดอย่างละเอียดและรอบคอบ เนื่องจาก รัฐบาลไม่สามารถให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ทุกคน แต่จะมีการทำ Focus Group หรือการเลือกตัวแทนประชากรของแต่ละกลุ่ม โดยไม่ได้มีส่วนร่วมโดยตรง แต่จะผ่านกระบวนการออกมาเป็นภาพรวมส่วนการส่งออกผลไม้ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) ที่มีอัตราภาษีเป็นศูนย์ หรือลดลงนั้นคืออยู่แล้ว

“เหมือนเหรียญสองด้าน ถ้ามองว่าการค้าเสรีเป็นอุปสรรคสำหรับคนที่ไม่เปิดใจ ถึงแม้จะไม่เปิดการค้าเสรี องค์การการค้าโลก (WTO) ก็ควบคุมอยู่แล้ว” (ชฎิล นิมนวล, สัมภาษณ์)

ผลประโยชน์ที่ได้รับจากข้อตกลงการค้าเสรีส่งออกผลไม้จะได้รับประโยชน์หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับคุณภาพและความน่าเชื่อถือของบริษัท โดยทางบริษัทจะนำจุดแข็งที่มีมาใช้นั้นการเปิดการค้าเสรีอย่างจริงจังส่วนทางด้านคู่แข่งทางการตลาดในประเทศไทยกรณีส่งออกผลไม้ไม่แตกต่างจากการที่ยังไม่มีข้อตกลงเกิดขึ้น

“การเปิดการค้าเสรีกับประเทศญี่ปุ่นเปรียบเสมือนน้ำมันหล่อลื่นที่จะช่วยให้การเจรจาการค้าเป็นไปอย่างสะดวก และง่ายยิ่งขึ้น” (ชฎิล นิมนวล, สัมภาษณ์)

การดำเนินการหรือทิศทางของบริษัทต่อข้อตกลงทางบริษัทยังคงเน้นการผลิตผลผลิตที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของลูกค้าเป็นหลักโดยแนวโน้มภายในอนาคตของการประกอบ

ธุรกิจการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อข้อตกลงต้องตื่นตัวและพัฒนาตนเอง เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์สำหรับการแข่งขันเพื่อการค้าเท่านั้น เมื่อผู้เผยแพร่เห็นไป เว็บไซต์อื่นด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มากขึ้นเหมือนกับการพัฒนานับโลกของการเปลี่ยนแปลงอยู่ที่การจัดกระบวนการเรียนรู้ (KM = Knowledge Management) การได้เปรียบทางการค้าจากประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ที่ทำกับประเทศญี่ปุ่นนั้นทางบริษัทมองว่าผลไม้มันแต่ละประเทศต่างก็มีความแตกต่างกันไป อาทิเช่น รสชาติ ฤดูกาลผลิต ดังนั้นถือว่าเราได้เปรียบทางการค้าขึ้นอยู่กับตัวของผลไม้มากกว่า ส่วนระดับคุณภาพของผลไม้ที่ส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นจะต้องเพิ่มขึ้น เนื่องจากทุกสิ่งต้องมีการพัฒนาตนเอง อยู่เสมอและการส่งออกผลไม้ กรณีอยู่ภายใต้ข้อตกลงเอฟทีเออื่น ๆ อาทิเช่น กับประเทศจีน เนื่องจากประเทศจีนมีผลไม้จำนวนมาก แต่สามารถเข้ามาในประเทศไทยในปริมาณน้อย และหากสินค้าของประเทศจีนมีคุณภาพและราคาถูกกว่าสินค้าของประเทศไทยก็ต้องยอมและหันมาพัฒนาสินค้าของตัวเอง

ดังนั้นอัตราการขยายตัวของเกษตรกรในการเพาะปลูกผลไม้ต่าง ๆ ตอนนี้อย่างยังไม่มี การตื่นตัวของเกษตรกร แต่อย่างไร เนื่องจากก่อนมีการค้าเสรี หรือเอฟทีเอ เกษตรกรก็มีการขยายตัว และขยายการปลูกอยู่แล้วโดยการขยายฐานการผลิต หรือการรับซื้อของบริษัท มีปริมาณเท่าเดิม แต่จะเพิ่มขึ้นอยู่แล้ว เนื่องจากบริษัทต้องการผลผลิตจำนวนมาก และตลอดทั้งปี

“ตอนนี้บริษัทมีสมมุติฐานว่า ปัจจุบันนี้ไม่มีการค้าเสรี การค้าเสรีเป็นเพียง ปัจจัยภายนอก ควบคุมไม่ได้ทำอะไรจึงจะอยู่กับปัจจัยภายนอกอย่างสมดุลและเกิดประโยชน์สูงสุด เพราะทางบริษัทไม่เอาการค้าเสรีเป็นตัวตั้ง แต่เอาเป็นองค์ประกอบมากกว่า” (ชฎิล นิมนวล, สัมภาษณ์)

4.2 ปัญหา อุปสรรค ที่เกิดจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ

ปัญหาและอุปสรรคคือกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ มีความยุ่งยาก และความล่าช้าในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐรวมถึงไปถึงกระบวนการต่าง ๆ นั้นใช้มนุษย์ในการดำเนินงาน ซึ่ง อาจเกิดความผิดพลาดได้ง่ายซึ่งแนวทางการแก้ไขจะใช้ขั้นตอนการผลิตกระบวนการ Logistic Supply Chain โดยมีการพัฒนาตั้งแต่ขั้นแรกของกระบวนการและมีการประเมินในแต่ละขั้นว่าเกิดความเสียหายอะไร สูญเสียเท่าไร คิดคำนวณออกมาเป็นนโยบายนำไปปฏิบัติจริง มีการควบคุมและวัดประสิทธิผลในการทำงานโดยสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ คือ การบูรณาการเอาทุกส่วนของการเกษตรมาเป็นโครงการให้สมบูรณที่สุดตลอดกระบวนการผลิตตลอดจนกระทั่งการส่งออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 ข้อเสนอแนะจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)

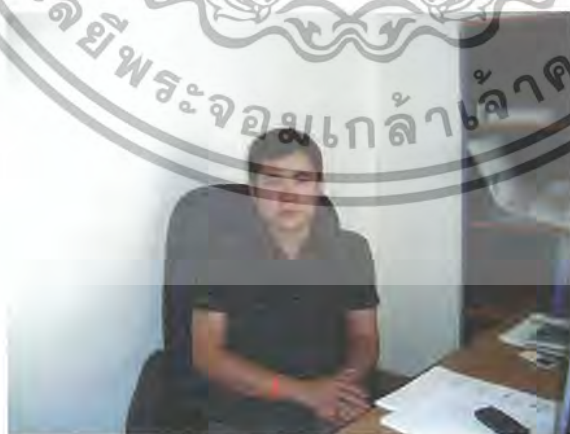
การแบ่งการค้าเสรีออกเป็นหมวดหมู่และนำผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ มาประชุมแล้วนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและความเหมาะสมที่ประเทศไทยทำข้อตกลงเอฟทีเอกับประเทศญี่ปุ่นนั้นมีความเหมาะสมอยู่แล้วเพราะประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศมหาอำนาจชั้นนำ ทั้งอำนาจการซื้อขาย เทคโนโลยีต่าง ๆ

“ไม่มีการค้าใดที่ประเทศเราจะเจรจาแล้วได้เปรียบอย่างเดียว ต้องชนะทั้งคู่ พอใจทั้งสองฝ่าย การค้าเสรีต้องเปิดใจ “ (ชฎิล นิ่มนวล, สัมภาษณ์)

โดยการจัดทำเขตการค้าเสรีควรมีทิศทางดังนี้คือ ในมุมมองของประเทศไทยต้องเตรียมความพร้อมก่อนทำความตกลง และทำการจัดหมวดหมู่ตามความสำคัญของประเทศ อาทิเช่น การบริการ การเกษตร อุตสาหกรรม โดยต้องดูสิ่งทีประเทศไทยมีเปรียบเทียบกับประเทศที่จะทำการค้าเสรีหรือเอฟทีเอด้วย

5. บริษัท แอฟฟินีตี้ อินเตอร์ กรุ๊ป จำกัด

ตั้งอยู่ที่ 5/157 ซอยมาโคร 8 หมู่บ้านกลางเมืองพัฒนาการ-ศรีนครินทร์ โดยคุณสุรัช สุกิจธานี (ภาพที่ 5) ตำแหน่งผู้จัดการทั่วไปบริษัท แอฟฟินีตี้ อินเตอร์ กรุ๊ป จำกัด ได้ให้รายละเอียดว่า

ภาพที่ 5 คุณสุรัช สุกิจธานี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริษัท แอฟฟินีตี อินเตอร์ กรุ๊ป จำกัด มีทุนจดทะเบียน 5 ล้านบาท จำนวนพนักงาน 24 คน ระยะเวลาในการดำเนินการตั้งแต่ปี.ศ. 2543 รวม 8 ปี ทำธุรกิจเกี่ยวกับผลไม้แปรรูปกระป๋อง คือ มะม่วง สับปะรด ได้ดำเนินกิจการประเภทนี้ตั้งแต่ก่อตั้งบริษัท โดยส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นเพียงประเทศเดียว ซึ่งเกษตรกรนำผลไม้มาขายมารายให้กับทางโรงงานของบริษัทหรือบริษัทก็ไปรับซื้อจากเกษตรกรที่สวน การส่งออกสินค้าของบริษัทจะส่งออกทางเรือเพราะมีค่าใช้จ่ายในการส่งออกไม่สูงมาก ส่วนปริมาณการส่งออกประมาณ 1-5 ตู้คอนเทนเนอร์ มูลค่า 3-4 ล้านบาทต่อเดือน การดำเนินงานบริษัทจะทำการออกงานตามงานแสดงสินค้าในประเทศญี่ปุ่นซึ่งจัดโดยกรมส่งเสริมการส่งออกของประเทศไทย แล้วบริษัทผู้นำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นก็ทำการติดต่อ จนกลายเป็นธุรกิจ ซึ่งส่วนแบ่งทางการตลาดของบริษัทในประเทศญี่ปุ่นอยู่ที่ร้อยละ 5-7 จุดแข็งของทางบริษัทคือความน่าเชื่อถือในเรื่องของการเงิน ปัญหาที่พบในการส่งออกผลไม้แปรรูปไปประเทศญี่ปุ่นคือ ความซับซ้อนของเอกสารส่งออกที่ใช้ในการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นและรัฐบาลไม่ได้เน้นที่ตลาดญี่ปุ่นเป็นหลัก

5.1 ความคิดเห็นผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

การทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น บริษัทเห็นด้วย โดยต้องคำนึงที่เงื่อนไขที่ประเทศญี่ปุ่นให้กับประเทศไทยซึ่งผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการทำข้อตกลง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของผลไม้สดมากกว่าผลไม้แปรรูปและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนควรมีบริษัทที่ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการส่งออกมาประชุมมากกว่านี้ โดยการส่งออกผลไม้แปรรูปภายใต้ข้อตกลงที่มีอัตราภาษีเป็นศูนย์หรือลดลงทางบริษัทเห็นว่าดีเพราะผลประโยชน์ตกอยู่กับประเทศไทยแต่ในเรื่องของคู่แข่งทางการตลาดในประเทศไทยกรณีการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ไม่ว่าจะมาก่อนหรือหลังข้อตกลงการแข่งขันต้องเกิดอยู่แล้วและการดำเนินงานหรือทิศทางการบริษัทขึ้นกับลูกค้า เป็นหลักโดยแนวโน้มภายในอนาคตจะเพิ่มขึ้นโดยมุ่งการส่งออกตลาดญี่ปุ่นเป็นหลักให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น

การได้เปรียบทางการค้าจากประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ที่ทำกับประเทศญี่ปุ่นนั้นจะไม่มีประเทศไหนที่ได้เปรียบเสียเปรียบและภายใต้ข้อตกลงของการเซ็นสัญญาระดับคุณภาพจะเพิ่มขึ้นโดยอัตราการขยายตัวของเกษตรกรจะไม่สามารถขยายมากกว่านี้เนื่องจากเกษตรกรไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับข้อตกลงเขตการค้าเสรีที่เกิดขึ้น การขยายฐานการผลิตหรือการรับซื้อของบริษัทจะมากขึ้นโดยต้องคำนึงถึงเรื่องคุณภาพของสินค้าเป็นหลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 ปัญหา อุปสรรคที่สำคัญอันเกิดจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ

ปัญหาและอุปสรรค คือ เรื่องสิทธิประโยชน์ที่น้อยเกินไปของประเทศไทยอาทิเช่น ปริมาณโควตาสินค้าต่าง ๆ ที่ประเทศญี่ปุ่นเปิดให้กับประเทศไทยรวมถึงความล่าช้าของกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับทางราชการซึ่งแนวทางการแก้ไขทำได้โดยต้องตรวจสอบสินค้าที่ประเทศญี่ปุ่นนำมาขายในประเทศไทยว่ามีผลกระทบกับสินค้าในประเทศมากน้อยเพียงใดและสิ่งที่ต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ คือ รัฐบาลควรมีเสถียรภาพและความเชื่อมั่นจากต่างประเทศมากกว่านี้ และการปรับปรุงกระบวนการทำงานของภาครัฐให้มีความรวดเร็ว

5.3 ข้อเสนอแนะความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

ข้อเสนอแนะของรายละเอียดข้อบังคับคือ รัฐบาลควรเน้นและส่งเสริมสินค้าเกษตรแปรรูปให้เพิ่มขึ้นโดยมีความเหมาะสมที่ประเทศไทยทำข้อตกลงเอฟทีเอกับประเทศญี่ปุ่นเนื่องจากประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศมหาอำนาจรวมไปถึงอำนาจในการซื้อสูงและการจัดทำเขตการค้าเสรีหรือเอฟทีเอควรมีรูปแบบและวิธีการคือ เลือกประเทศที่จะจัดทำเอฟทีเอและรวมตัวกันในภูมิภาคเอเชียเพื่อเสริมสร้างความแข็งแกร่งและประเทศที่เหมาะสมในการแลกเปลี่ยนในเรื่องต่าง ๆ คือ ประเทศแถบลุ่มแม่น้ำโขง

6. บริษัท อิมมาเทล จำกัด

ตั้งอยู่ที่ 367/10 ถนนสีพระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยคุณทรงวุฒิ ตันติพรสิน (ภาพที่ 6) ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายส่งออก บริษัท อิมมาเทล จำกัด ได้ให้รายละเอียดว่า

ภาพที่ 6 คุณทรงวุฒิ ตันติพรสิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริษัท อิมมาเทล จำกัด มีทุนจดทะเบียน 10 ล้านบาท จำนวนพนักงาน 16 คน ระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 รวม 16 ปี โดยเริ่มตั้งแต่การก่อตั้งบริษัทเป็นการดำเนินธุรกิจแบบนายหน้าส่งออกอาหารแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่น ต่อมาเมื่อลูกค้าชาวญี่ปุ่นสนใจในผักและผลไม้ทางบริษัทจึงเป็นนายหน้า (Trading) ส่งออกผักและผลไม้สดไปประเทศญี่ปุ่น ซึ่งประเทศที่ส่งออกพร้อมคือประเทศเกาหลี โดยแหล่งที่มาของผลไม้มาจากเกษตรกรนำมาขายที่โรงงานบรรจุภัณฑ์ของทางบริษัท ซึ่งมีอยู่ทั่ว ๆ ไปคือ จังหวัดเชียงใหม่ ปทุมธานี ราชบุรี กาญจนบุรี ฉะเชิงเทรา การขนส่งสินค้าจะส่งออกทางเครื่องบินเพราะของที่ส่งออกเป็นของสดจึงเกิดความเสียหายได้ง่าย ส่วนปริมาณการส่งออกประมาณ 13-15 ตันต่อเดือน มูลค่า 10 ล้านบาท

การดำเนินงานในการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นคือ มีลูกค้าประเทศญี่ปุ่นที่ซื้อขายกันเป็นประจำโดย คำสั่งซื้อจะขึ้นกับลูกค้าเป็นหลัก ไม่มีการเตรียมสินค้าไว้ล่วงหน้า ซึ่งในช่วง 5 ปี ส่วนแบ่งทางการตลาดของบริษัทที่ประเทศญี่ปุ่นอยู่ประมาณร้อยละ 5-10 ในขณะที่คุณภาพของผลไม้และความซื่อสัตย์สุจริตของบริษัทถือเป็นจุดแข็งของทางบริษัท

ปัญหาที่พบของการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นคือ เรื่อง มาตรการกีดกันและเรื่องของเอกสารของประเทศไทยที่ค่อนข้างซ้ำ ด้านความช่วยเหลือของรัฐบาลที่มีต่อบริษัทในการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นส่วนมากจะเป็นทางอ้อมมากกว่า

ผู้ส่งออกได้แสดงถึงความคิดเห็นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ปัญหาอุปสรรค แนวทางการแก้ไขและสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือรวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเสนอแนะในรายละเอียดข้อบังคับต่าง ๆ ดังนี้

6.1 ความคิดเห็นผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

การทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ทางบริษัทเห็นด้วยเพราะจะเกิดประโยชน์ทั้งการนำเข้าและการส่งออก โดยผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการทำข้อตกลงจะเป็นผลประโยชน์มากกว่าเสียประโยชน์ แต่ต้องคำนึงถึงความได้เปรียบของประชาชนในประเทศและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนยังไม่ชัดเจนในความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

“แจกเช่นว่าพ่อสั่งให้ทำอะไร เราผู้เป็นลูกก็ต้องทำตามนั้น” (ทรงวุฒิ ดันติพรสิน, สัมภาษณ์)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การส่งออกผลไม้สดภายใต้ข้อตกลงที่มีอัตราภาษีเป็นศูนย์หรือลดลง มีผลดีเพราะเมื่อราคาสินค้าถูกลงลูกค้าที่ประเทศญี่ปุ่นก็จะซื้อสินค้าของประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นทั้งปริมาณการส่งออกรายได้ที่เพิ่มขึ้นซึ่งประเทศไทยควรเน้นเรื่องคุณภาพเป็นสำคัญ โดยคู่แข่งทางการตลาดในประเทศไทย กรณีการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น อาจจะไม่มากเพราะสินค้าบางชนิดแข่งกันบางชนิดไม่แข่งกัน เพราะถ้าไม่มีกำแพงภาษี อาจแข่งกันที่กระบวนการผลิต การดำเนินงานหรือทิศทางของบริษัทที่มีต่อข้อตกลงเหมือนเดิมเนื่องจากแบบฟอร์ม JTEPA มาจากแบบฟอร์มเอ (แบบฟอร์มแหล่งกำเนิดสินค้า) ซึ่งอดีตต้องขอแบบฟอร์มเออยู่แล้วในการลดภาษีของลูกค้า โดยแนวโน้มภายในอนาคตของการประกอบธุรกิจการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องขึ้นกับตลาดญี่ปุ่นตามความต้องการของลูกค้า โดยระดับคุณภาพสินค้าไม่มีความเกี่ยวข้องกับข้อตกลงที่เกิดขึ้น แต่ขึ้นกับวิวัฒนาการของกระบวนการผลิต อัตราการขยายตัวของเกษตรกรในการเพาะปลูกผลไม้ต่าง ๆ ไม่เพิ่มขึ้นเนื่องจากเกษตรกรประเทศไทยไม่ได้ทำการเพาะปลูกผลไม้ส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นประเทศเดียวแต่จะเพิ่มที่ระดับคุณภาพมากกว่า ส่วนการขยายฐานการผลิตหรือการรับซื้อของบริษัทจะขึ้นกับลูกค้าเป็นหลักบริษัทได้จะได้รับประโยชน์จากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

“แบบฟอร์ม JTEPA เปรียบเสมือนน้ำยาหล่อลื่นในวงจรการค้าขาย ส่งออก ให้ลูกค้าตัดสินใจในการซื้อรวดเร็วขึ้น และมีส่วนในการช่วยให้สินค้าต่าง ๆ มีโอกาส เข้าไปแข่งขันในตลาดส่งออกได้สะดวกยิ่งขึ้น” (ทรงวุฒิ ตันติพรสิน, สัมภาษณ์)

6.2 ปัญหา อุปสรรคที่สำคัญอันเกิดจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ

ปัญหาและอุปสรรค คือ เรื่องความล่าช้าของเจ้าหน้าที่ของรัฐและกระบวนการในการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกโดยแนวทางการแก้ไขทำได้โดยปรับปรุงกระบวนการที่เกี่ยวกับเอกสารให้มีความรวดเร็ว อาทิเช่น การทำธุรกรรมทางอินเตอร์เน็ตเกี่ยวกับการส่งออก ซึ่งสิ่งที่ต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ คือ การปรับปรุงระบบข้าราชการให้มีความรวดเร็วมากกว่านี้

6.3 ข้อเสนอแนะความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

ข้อเสนอแนะของรายละเอียดข้อบังคับคือ เรื่องภาษาที่เข้าใจยาก การจัดทำเขตการค้าเสรี หรือเอฟทีเอควรจัดทำกับประเทศแถบยุโรปมากกว่าซึ่งค่อนข้างยาก แต่รัฐบาลควรพยายามเพราะ

ในประเทศไทยมีผู้ส่งออกไปประเทศแถบยุโรปค่อนข้างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการแข่งขันเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. บริษัท เชียงใหม่ไฟรเซ่นฟูดส์ จำกัด (มหาชน)

ตั้งอยู่ที่ 149/34 ชั้น 3-4 ซอยแองโกลพลาซ่า ถนนสุรวงศ์ แขวงสุริยวงส์ เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร โดยคุณวรรณภา มาระโกชน์ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประสานงานฝ่ายขาย และการตลาด บริษัท เชียงใหม่ไฟรเซ่นฟูดส์ จำกัด (มหาชน) ได้ให้รายละเอียดดังนี้

บริษัท เชียงใหม่ไฟรเซ่นฟูดส์ จำกัด (มหาชน) มีทุนจดทะเบียน 315 ล้านบาท มีจำนวนพนักงานแบ่งเป็นรายเดือน 140 คน รายวัน 1,500 คนระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ.2531 เป็นระยะเวลา 19 ปี โดยบริษัทได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนซึ่งบริษัทประกอบการธุรกิจผลิตและส่งออกผักผลไม้แช่แข็ง โดยความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างนักลงทุนไทย ใต้หวันและญี่ปุ่น โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการบริษัท ประกอบด้วย กรรมการกลุ่มคนไทย 4 คน นำโดย นายประยูร พลพิพัฒน์พงศ์ และ กลุ่มต่างด้าว 3 คน (ไม่รวมกรรมการอิสระ) บริษัทได้รับอนุญาตจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ให้เป็นบริษัทจดทะเบียนเมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ.2536 และเริ่มทำการซื้อและขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์เมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ.2536 ซึ่งบริษัทจะใช้กระบวนการผลิตเป็นการนำเอาผลผลิตทางการเกษตรมาแช่แข็งไว้ที่อุณหภูมิ ประมาณ -20 องศาเซลเซียส ผลิตภัณฑ์ของบริษัทแบ่งได้ดังนี้

ผักแช่แข็ง เช่น ถั่วแระ ถั่วแขก แครอท ข้าวโพดฝักอ่อน ข้าวโพดหวาน

ผลไม้แช่แข็ง เช่น มะม่วง ส้ม สับปะรด เงาะ มังคุด ลิ้นจี่ ลำไย

แต่นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 บริษัทได้ลดประเภทของผลไม้แช่แข็งส่งออกเหลือเพียงมะม่วง และสับปะรด เนื่องจากผลประกอบการของผลิตภัณฑ์ชนิดอื่น ๆ มียอดขายไม่ตรงตามเป้าหมาย

โดยผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นผลผลิตที่รับซื้อจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการพื้นที่ครอบคลุม 14 จังหวัดภาคเหนือ คือ เชียงใหม่ เชียงราย แพร่ น่าน พะเยา ลำพูน แม่ฮ่องสอน ลำปาง พิจิตร เพชรบูรณ์ กำแพงเพชร พิษณุโลก สุโขทัย และตาก โดยที่บริษัทจะเป็นผู้จัดหาเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืชสำรองให้แก่เกษตรกรและบริษัทจะรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกรในราคาประกัน ในระหว่างการเพาะปลูกจะมีผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นพนักงานส่งเสริมการขายของบริษัท เป็นผู้คอยให้ความรู้ และให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการดูแลรักษา การใส่ปุ๋ยและกำกับการใช้เคมีภัณฑ์ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค และผลผลิตต่อไร่สูงสุด เมื่อผลผลิตสามารถเก็บเกี่ยวได้ บริษัทจะรับซื้อในราคาประกันและหักส่วนของเมล็ดพันธุ์ ปุ๋ยและยากำจัดศัตรูพืชออกจากราคาผลผลิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริษัทส่งออกทางน้ำโดยใช้ตู้คอนเทนเนอร์ควบคุมอุณหภูมิอยู่ที่ -20 องศาเซลเซียส บรรจุน้ำแข็งไม่เกิน 24 ตันต่อตู้คอนเทนเนอร์ เพราะมีค่าใช้จ่ายในการขนส่งสูงกว่าทางอากาศ เนื่องจากบริษัทมีการส่งออกเป็นจำนวนมากจึงสามารถต่อรองเรื่องค่าใช้จ่ายในการขนส่งทางน้ำ กับบริษัทเดินเรือได้ กรณีที่ลูกค้าต้องการสินค้าเร่งด่วนบริษัทก็สามารถส่งออกทางอากาศให้กับลูกค้าได้เช่นกัน แต่ต้องมีการเจรจาเรื่องค่าใช้จ่ายเป็นกรณีไป เนื่องจากการขนส่งทางอากาศ ถึงแม้ว่าจะรวดเร็วแต่ก็มีค่าใช้จ่ายที่สูงมาก ซึ่งบริษัททำสัญญาซื้อขายกับลูกค้าเป็นรายปี และจำนวนการสั่งซื้อผลไม้แช่แข็งต้องมีปริมาณการสั่งซื้ออย่างน้อย 100 ตันต่อปี บริษัทจึงจะสามารถทำการผลิตสินค้าตามที่ลูกค้าต้องการได้ เนื่องจากบริษัทมีผลิตภัณฑ์หลากหลาย ลูกค้าจึงสามารถสั่งซื้อสินค้าหลายชนิด (แต่ไม่เกินสามชนิด) ในหนึ่งตู้คอนเทนเนอร์ และน้ำหนักสินค้าต้องไม่เกิน 24 ตันต่อ ตู้คอนเทนเนอร์ ภายในระยะเวลา 1 ปีนี้ลูกค้าสามารถสั่งซื้อสินค้าเมื่อใดก็ได้ (ต้องแจ้งล่วงหน้าอย่างน้อย 14 วันทำการ เพื่อเตรียมการบรรจุผลิตภัณฑ์) แต่หากเกินกำหนดระยะเวลา 1 ปีแล้วยังมีอยู่สินค้าตกค้างอยู่ก็จะมีมีการเจรจาเรื่องค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษา เนื่องจากผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นสินค้าแช่แข็งต้องเก็บในห้องที่อุณหภูมิเหมาะสม ผลิตภัณฑ์จึงจะคงคุณภาพตามที่ลูกค้าต้องการ

การดำเนินการในการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นเนื่องจากผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นผลไม้ แช่แข็งจึงเป็นที่สนใจของลูกค้าญี่ปุ่นในระยะแรก แต่เนื่องจากระยะหลังประเทศจีนมีการส่งออกผลไม้สดมากมายหลายชนิดอีกทั้งราคาขยับลงมา ทำให้ผลไม้แช่แข็งซึ่งมีราคาแพงและรสชาติ อาจเปลี่ยนไปจากเดิมจึงไม่ค่อยเป็นที่ต้องการของลูกค้าในปัจจุบัน ซึ่งบริษัทได้เร่งปรับปรุงกลยุทธ์เพื่อที่จะดึงดูดลูกค้ากลุ่มเป้าหมายกลับมา และในช่วง 5 ปีส่วนแบ่งทางการตลาดจากการที่ผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นผลิตภัณฑ์ประเภทอาหารที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีพและชาวญี่ปุ่นนิยมบริโภคถั่วแระ และถั่วแขกแช่แข็ง ดังนั้นถึงแม้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจจะผันผวน ผลกระทบทางการตลาดที่บริษัทได้รับจึงอยู่ในระดับความเสี่ยงไม่สูงนัก โดยจุดแข็งของบริษัท คือบริษัทมีฐานการตลาดที่ดี ผู้บริหารระดับสูงของบริษัทล้วนแต่เป็นบุคคลที่มีประสบการณ์ มีความรู้ทางด้านการค้าผลิตผลทางการเกษตรมานานนับสิบปีและผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นผลิตผลทางการเกษตรที่มีคุณภาพดี สด และปลอดภัย พื้นที่เพาะปลูกมีความอุดมสมบูรณ์ สามารถทำการเพาะปลูกได้เกือบตลอดทั้งปีและปัญหาทางด้านภัยธรรมชาติ เช่น ลม พายุ ฝนตกหนัก น้ำท่วมมีโอกาสน้อยกว่า เมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง เช่น จีนและไต้หวัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาที่พบของการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น คือ ระยะทางการขนส่งสินค้า ทั้งทางบกและทางน้ำ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งชั้นในตลาดต่างประเทศแล้ว มีระยะทาง ที่ไกลกว่าทำให้บริษัทมีต้นทุนค่าขนส่งที่สูงกว่าและความไม่แน่นอนในเรื่องของค่าเงินรวมถึงขนาด ของพื้นที่เพาะปลูกมีขนาดเล็ก ทำให้การพัฒนาการเพาะปลูกโดยการนำเอาเครื่องจักรมาใช้ในการ เก็บเกี่ยวเพื่อลดต้นทุนทำได้ยาก

ความช่วยเหลือของรัฐบาลคือ ลูกค้าญี่ปุ่นสามารถยื่นรับส่วนลดภาษีนำเข้า ของผลิตภัณฑ์ผลไม้แช่แข็ง เช่น มะม่วง ได้ก่อนที่ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) จะมีผลบังคับใช้โดยใช้เอกสารที่ออกจากทางรัฐบาลไทย คือ แบบฟอร์มเอ จุดนี้ถือเป็น ส่วนดึงดูดให้ลูกค้านำสินค้าของบริษัทเพิ่มขึ้น

7.1 ความคิดเห็นผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความ ตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

เห็นด้วยกับการทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศกับประเทศญี่ปุ่นที่เรียกว่า ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) เนื่องจากปัจจุบันญี่ปุ่นเริ่มหันมาเจรจา เขตการค้าเสรีกับประเทศต่าง ๆ มากขึ้น ซึ่งจะทำให้การแข่งขันของสินค้าจากประเทศทั้งหลาย เหล่านี้ในตลาดญี่ปุ่นเข้มข้นยิ่งขึ้น การทำเขตการค้าเสรีกับญี่ปุ่นในขณะนี้ก็เป็นวิธีการหนึ่งที่จะ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าและบริการของไทยในตลาดคู่ค้าหลัก เช่น ญี่ปุ่น ให้เหนือกว่าหรืออย่างน้อยก็รักษาสัดส่วนตลาดไม่ให้เสียให้ประเทศคู่แข่งอื่น นอกเหนือ จากการแข่งขันดึงเงินลงทุนจากญี่ปุ่นมายังไทยซึ่งผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจาก การจัดทำข้อตกลง เปรียบเสมือนการช่วยเพิ่มโอกาส ทั้งทางการค้าสินค้า บริการ การลงทุน การท่องเที่ยว การไปมาหาสู่ระหว่างประเทศไทยกับประเทศที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่สอง ของโลก ประเทศไทยจะได้ประโยชน์จากการขยายการค้า เพิ่มการลงทุน ท่องเที่ยว และเทคโนโลยีจากความร่วมมือ ทั้งนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับการรู้จักใช้ประโยชน์ของ ประเทศไทยเองโดยการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในข้อตกลง เนื่องจากการเจรจาความ ตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA) เปิดโอกาสให้แก่ภาคเอกชนได้ร่วมแสดง ความคิดเห็น และนำเสนอความต้องการของตน ผลสรุปที่ออกมาน่าจะได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน การส่งออกผลไม้ (ผลไม้สด แปรรูป แช่เย็น แช่แข็ง) ภายใต้ข้อตกลงที่มี การลดภาษีหรือมีอัตราภาษีเป็นศูนย์ ไม่เพียงพอที่จะรับประกันว่าสินค้าเกษตรไทยจะเข้าสู่ตลาด ญี่ปุ่นได้ ความร่วมมือด้านเกษตรจะช่วยแก้ปัญหามาตรการที่ไม่ใช่ภาษี โดยเฉพาะด้านมาตรฐาน สุขอนามัยที่สินค้าเกษตรไทยประสบ อีกทั้งจะช่วยยกระดับสินค้าไทยและจะมีผลประโยชน์ ที่เป็นปรารถนาต่อเกษตรกรไทยทั่วประเทศ ดังนั้น แทนที่จะเน้นเรื่องอัตราภาษีเป็นศูนย์หรือภาษี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์เพื่อการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น เมื่อนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต
ไม่อาจกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ลดลงจึงควรหันมาเน้นเรื่องความร่วมมือเรื่องความปลอดภัย เพราะจะช่วยยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตรและอาหารของไทยเป็นหลัก ขณะที่ความร่วมมือระหว่างท้องถิ่นก็จะช่วยขยายเครือข่ายในระดับท้องถิ่นระหว่างสองประเทศที่น่าจะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรโดยตรงซึ่งผลประโยชน์ที่จะได้รับจากข้อตกลง กรณีการส่งออกผลไม้ (ผลไม้สด แปรรูป แช่เย็น แช่แข็ง) เนื่องจากประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่นำเข้าสินค้าเกษตรจากทั่วโลกกว่าร้อยละ 40 ของความต้องการบริโภคทั้งหมด ขณะที่ไทยเป็นประเทศส่งออกสินค้าเกษตรอันดับต้น ๆ ของโลก การทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย - ญี่ปุ่น (JTEPA) จะช่วยขยายโอกาสให้ไทยส่งออกสินค้าเหล่านี้และสินค้าอื่นที่มีศักยภาพไปญี่ปุ่นมากขึ้น ผลผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นผลิตผลทางการเกษตรที่มีคุณภาพดี สดและปลอดภัย อีกทั้งบริษัท ยังมีกลุ่มลูกค้าในประเทศญี่ปุ่นที่มีความสนิทสนมคุ้นเคยกันมานาน การมีผลบังคับใช้ของข้อตกลงทำให้บริษัทเพิ่มความมั่นใจได้ว่าจะยังคงรักษา กลุ่มลูกค้าที่มีอยู่เดิมและสามารถขยายกลุ่มลูกค้าเป้าหมายอื่น ๆ

การดำเนินการหรือทิศทางของบริษัทต่อข้อตกลงบริษัทมีนโยบายมุ่งเน้นเรื่องความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์โดยจะต้องมีคุณภาพดี สดและปลอดภัยดังนั้นการลดภาษีหรือมีอัตราภาษีเป็นศูนย์นั้น เป็นเพียงผลประโยชน์ที่ทำให้เรามองเห็นภาพได้ชัดเจนว่าจะได้รับ แต่หากมองการณ์ไกลแล้วการมุ่งเน้นเรื่องสุขอนามัยของสินค้าเกษตรต่างหากที่จะทำให้เราได้รับผลประโยชน์ที่แท้จริง อีกทั้งจะช่วยยกระดับคุณภาพสินค้าเกษตร บริษัทส่งออกผลิตภัณฑ์ผักผลไม้แช่แข็งไปตลาดญี่ปุ่นคิดเป็นร้อยละ 80 ของกลุ่มลูกค้าต่างประเทศ ซึ่งการพึ่งพิงตลาดญี่ปุ่นในสัดส่วนที่สูงนี้ทำให้การดำเนินการธุรกิจของบริษัทอาจได้รับผลกระทบจากการที่เศรษฐกิจญี่ปุ่นชะลอตัว และหากการเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการค้าของประเทศดังกล่าว การมีผลบังคับใช้ของข้อตกลง นับเป็นการเปิดโอกาสทางการขยายตัวทางเศรษฐกิจได้อีกช่องทางหนึ่ง เนื่องจากข้อตกลงนี้ว่าด้วยเรื่องการลดภาษีหรือลดระดับการกีดกันทางการค้า อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการส่งออกได้เป็นอย่างดี

การได้เปรียบทางการค้าจากประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ที่ทำกับประเทศญี่ปุ่น เป็นยุทธศาสตร์ช่วงชิงความได้เปรียบหรือป้องกันการเสียเปรียบในเชิงการค้า หากไทยไม่ทำผู้ส่งออกไทยก็จะเสียเปรียบ และได้สิทธิประโยชน์น้อยกว่าประเทศคู่แข่งของไทย การทำข้อตกลงทำให้ไทยได้รับประโยชน์ทางการค้าจากประเทศคู่ค้าที่เราทำด้วย โดยเฉพาะมาตรการการลดภาษีหรือลดระดับการกีดกันการค้า โดยมาตรการอื่น ๆ ให้ต่ำลงสำหรับสินค้าที่เป็นผลประโยชน์ของไทย ซึ่งจะทำให้สินค้าและบริการของไทยได้เปรียบในการแข่งขันกับคู่ค้าอื่น ๆ มากขึ้นเราก็จะขายสินค้าและบริการได้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันสินค้าและบริการที่นำเข้าจากประเทศคู่แข่งเราก็จะมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ราคาถูกลงเช่นกันเป็นผลดีต่อผู้ผลิตที่นำเข้าวัตถุดิบไปผลิตต่อและผู้บริโภคของไทยซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยระดับคุณภาพผลไม้ที่ส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นในกรณีอยู่ภายใต้ข้อตกลงคงไม่มีผลต่อระดับคุณภาพผลไม้ที่ส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นเท่าไรนัก เนื่องจากบริษัทเน้นด้านคุณภาพสินค้าอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว คุณภาพสินค้าของบริษัทที่ส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นต้องปลอดภัยจากสารเคมี เพราะหากคุณภาพสินค้าไม่ได้มาตรฐานตามที่ลูกค้ากำหนดแล้วบริษัทมีความเสี่ยงในด้านการคืนสินค้าจากลูกค้า

การเปิดเสรีให้แก่บางประเทศด้วยการทำเอฟทีเอจะเป็นการเร่งรัดให้ไทยปรับตัวเข้ากับระบบเศรษฐกิจโลก เพราะต่อไปทุกประเทศก็จะต้องลดภาษีและมาตรการที่มีใช้ภาษีที่กีดกันทางการค้าที่มีอยู่ทุกวันนี้ให้น้อยลง ดังนั้นการทำเอฟทีเอก็เหมือนกับการกำหนดเวลาปรับเปลี่ยนให้แก่ตัวเราเอง ผู้ผลิตและผู้เกี่ยวข้องจะได้กระตือรือร้นในการปรับตัว รัฐบาลเองก็ต้องมีมาตรการสนับสนุนการปรับตัวของภาคเอกชนด้วยเช่นกันจึงจะได้รับผลประโยชน์สูงสุด

เนื่องจากผลิตภัณฑ์ของบริษัทเป็นผลผลิตที่รับซื้อจากเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการโดยที่บริษัทจะรับซื้อผลผลิตในราคาประกัน ดังนั้นจึงมีความคิดเห็นว่าหากบริษัทสามารถขยายตลาดลูกค้าญี่ปุ่นได้ เกษตรกรก็จะได้รับผลประโยชน์ในจุดนี้เช่นกัน โดยบริษัทและเกษตรกรต้องร่วมกันหาแนวทางเพิ่มผลผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่เพิ่มขึ้นจากข้อตกลงนี้ บริษัทจะได้รับผลประโยชน์และจะมีทิศทางการค้าเงินการที่จะจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในราคาพอสมควรเพื่อขยายกลุ่มลูกค้าเป้าหมายซึ่งเมื่อเทียบกับราคาของคู่แข่งในตลาดต่างประเทศผลิตภัณฑ์ของบริษัทจะมีราคาที่ใกล้เคียงหรือต่ำกว่าเล็กน้อย แต่คุณภาพดีกว่า ทั้งนี้ลูกค้ายังได้รับอัตราภาษีเป็นศูนย์หรือภาษีที่ลดลงซึ่งจะเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการนำเข้าของลูกค้า อันส่งผลให้มียอดการนำเข้าที่เพิ่มมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2 ปัญหา อุปสรรคที่สำคัญอันเกิดจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ

ปัญหาและอุปสรรคคือ ค่าใช้จ่ายในกระบวนการขนส่ง ค่าน้ำขนส่งและแหล่งเพาะปลูก ผลิตภัณฑ์ที่ได้คุณภาพส่งออกค่อนข้างมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของปริมาณ การส่งออก รวมถึงความล่าช้าในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ และแนวทางการแก้ไข คือการส่งเสริมเกษตรกรผู้เพาะปลูกผลิตผลผลิตให้ได้คุณภาพการส่งออก โดยสิ่งที่ต้องการให้ รัฐบาลเข้ามาช่วยคือ การเจรจาเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการขนส่งกับภาคเอกชนที่ทำธุรกิจในด้านนี้ และการปรับปรุงกระบวนการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐ

7.3 ข้อเสนอแนะความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

การทำข้อตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่นแล้วภาวีสถิตลงเหลือศูนย์นั้นไม่เพียงพอ ดังนั้นควรร่วมมือระหว่างประเทศในการร่วมมือทางด้านเกษตรอย่างจริงจัง การจัดทำเขตการค้าเสรีในอนาคตควรมีทิศทางดังนี้ คือควรมีการประชุมและเจรจาร่วมกันระหว่างภาครัฐบาลกับภาคเอกชนเพื่อเสนอความต้องการของตนจะได้ผลสรุปที่เป็นที่น่าพอใจของทั้งสองฝ่าย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น 7 ราย ทำให้ผู้วิจัย สามารถสรุป ความคิดเห็นผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความ ตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มี
ต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

ความคิดเห็นในเรื่องความตกลงหุ้นส่วน เศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)	บริษัท ยูทีคูปูดส์ บ.ไรคิง	บ.สยามเอ็กซ์ พอร์ท	บ.ไซนิโฟร์ท	บ.แอฟฟิไนตี้ อินเตอร์	บ.อิมมาเทล	บ.เซียงใหม่โฟรเซ่น
1.การทำเขตการค้าเสรีที่เรียกว่าความตกลงหุ้นส่วน เศรษฐกิจไทย- ญี่ปุ่น (JTEPA)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.ผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการจัดทำ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการตกลงทำ ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย- ญี่ปุ่น (JTEPA)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4.การส่งออกผลไม้ (ผลไม้สด แปรรูป แช่เย็น แช่ แข็ง)ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย- ญี่ปุ่น (JTEPA) มีอัตราภาษีเป็นศูนย์หรือ ลดลง	✓	✓	✓	✓	✓	✓
5.ผลประโยชน์ที่จะได้รับจากข้อตกลง กรณีการ ส่งออกผลไม้ (ผลไม้สด แปรรูป แช่เย็น แช่แข็ง)	✓	✓	✓	✓	✓	✓
6.คู่แข่งทางการตลาดในประเทศไทยกรณีการ ส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นภายใต้ข้อตกลง			✓			
7.การดำเนินการหรือทิศทางของบริษัทต่อความ ตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย- ญี่ปุ่น (JTEPA)			✓			
8.แนวโน้มภายในอนาคตของการประกอบธุรกิจการ ส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความ ตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย- ญี่ปุ่น (JTEPA)	✓	✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 3 (ต่อ)
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคิดเห็นในเรื่องความตกลงหุ้นส่วน
เศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

	บริษัท ยูทีคฟูดส์	บ. สยามเอ็กซ์พอร์ต	บ. ไชนัฟรท์	บ. แอฟฟินีตี้ อินเตอร์	บ. อิมมาเทล	บ. เชียงใหม่โฟรเซ่น
	บ. ไร่ซิง					
9. การได้เปรียบทางการค้าจากประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ที่ทำกับประเทศญี่ปุ่นกรณีประเทศไทยเกิดความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)	✓		✓			✓
10. ระดับคุณภาพผลไม้ที่ส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นในกรณีอยู่ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)	✓		✓	✓		✓
11. การส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นในกรณีที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงเอฟทีเออื่น ๆ ที่ประเทศไทยทำการตกลงกับประเทศอื่น	✓		✓			✓
12. อัตราการขยายตัวของเกษตรกรในการเพาะปลูกผลไม้ต่าง ๆ ที่มีอัตราการผลิตลดลงเหลือศูนย์หรือมีอัตราลดลง						✓
13. การขยายฐานการผลิตหรือการรับซื้อของบริษัทในกรณีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย – ญี่ปุ่น (JTEPA)			✓			✓
14. บริษัทจะได้รับผลประโยชน์จากข้อตกลง (JTEPA) บริษัทจะมีทิศทางการดำเนินการเป็นอย่างไร	✓	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ : ✓ คือ เห็นด้วย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น 7 ราย ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุป ปัญหาและอุปสรรครวมถึงแนวทางแก้ไขการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ดังตารางที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 แสดงปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญอันเกิดจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) รวมถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและสิ่งที่ต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ

ปัญหา อุปสรรคจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น(JTEPA)แนวทางการแก้ไข ปัญหา และ สิ่ง ที่ ต้องการ ให้ รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ	บริษัท ยูทีคอปูส์	บ.โรตัง	บ.สยามเอ็กซ์ พอร์ต	บ.ไซน์เฟิร์ท	บ.แอฟฟินีตี้ อินเตอร์	บ.อิมมาเทล	บ.เซียงใหม่ไฟรเซ็น
ปัญหาและอุปสรรค							
1. การรับข้อมูลข่าวสารของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)	✓	✓					
2. ขั้นตอนที่ยุ่งยากในการขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า		✓		✓			
3. เอกสารเกี่ยวกับข้อตกลงมีจำนวนน้อย		✓	✓				
4. เอกสารการส่งออกมีจำนวนมาก			✓				
5. สิทธิประโยชน์ที่น้อยเกินไปของประเทศไทยในเรื่องของโควตาสินค้า	✓				✓		
6. ความล่าช้าของเจ้าหน้าที่ของรัฐ		✓	✓	✓	✓	✓	✓
7. ค่าใช้จ่ายในการขนส่งมีมูลค่าสูง							
8. แหล่งเพาะปลูกสินค้าทางการเกษตรที่มีคุณภาพการส่งออกมีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการของการส่งออก							✓
แนวทางการแก้ไข							
1. มีการอบรมให้ความรู้รวมไปถึงการชี้แจงรายละเอียด ข้อบังคับต่าง ๆ จากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)	✓	✓	✓				
2. มีการส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อตกลงตามบริษัทที่ประกอบธุรกิจการส่งออกและนำเข้า	✓	✓					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ปัญหา อุปสรรคจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น(JTEPA)แนวทางการแก้ไข ปัญหา และ สิ่งที่ต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ	บริษัท ยูทิกฟู๊ดส์	บ.ไร่ชิง	บ.สยามเอ็กซ์ พอร์ต	บ.ไซน์ไฟร์ท	บ.แอฟฟินีตี้ อินเตอร์	บ.อิมมาเทล	บ.เซียงไหมโพรเซ่น
แนวทางการแก้ไข							
3. มีการควบคุมกระบวนการและขั้นตอนการผลิต (Logistic Supply Chain)				✓			
4. ตรวจสอบสินค้าที่มีการนำเข้ามาในประเทศไทย					✓		
5. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานการส่งออก					✓	✓	✓
สิ่งที่ต้องการให้รัฐบาลเข้ามาช่วยเหลือ							
1. ปรับปรุงความเร็วของระบบข้าราชการไทย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. ลดจำนวนหรือขั้นตอนการติดต่อขอเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งออก	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. การบูรณาการโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเกษตรมากกว่านี้					✓		
4. สร้างเสถียรภาพและเรียกความเชื่อมั่นจากต่างประเทศกลับคืนมา					✓		
5. สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการเกษตรโดยเฉพาะมาตรฐานสุขอนามัยและความปลอดภัยของสินค้าเกษตร						✓	✓

หมายเหตุ : ✓ คือ เห็นด้วย

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น 7 ราย สามารถสรุปข้อเสนอนะเพิ่มเติมของรายละเอียดข้อบังคับต่าง ๆ และความเหมาะสมที่ประเทศไทยจัดทำข้อตกลงกับปะเทศญี่ปุ่นกรณีการส่งออกผลไม้รวมถึงวิธีการ รูปแบบและทิศทางในการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น ดังตารางที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 แสดงข้อเสนอแนะจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

ข้อเสนอแนะจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)	บริษัท ยูทีฟู๊ดส์ บ.ไรซิ่ง	บ.สยามเอนเนอร์จี พอร์ต	บ.ไซนิฟรท์	บ.แอฟฟินีตี้ อินเตอร์	บ.อิมมาเทล	บ.เสียงไหมโฟรเซ่น
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของรายละเอียด						
1. รายละเอียดข้อบังคับต่าง ๆ ควรชัดเจนกว่านี้และใช้ภาษาที่สามารถทำความเข้าใจได้ง่าย	✓	✓				✓
2. สินค้าที่ถูกกำหนดปริมาณในโควตาไว้ควรมีปริมาณมากกว่านี้			✓	✓		✓
3. ความมีการส่งเสริมสินค้าเกษตรแปรรูปให้มากขึ้น			✓		✓	
4. ควรให้ความสำคัญกับความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านเกษตรที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานความปลอดภัยและสุขอนามัย						✓
5. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียดข้อมูลข่าวสารให้เพิ่มมากขึ้น	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ความเหมาะสมที่ประเทศไทยจัดทำข้อตกลงเอฟทีเอกับประเทศญี่ปุ่น	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ความเหมาะสมที่ประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นจัดทำเขตการค้าเสรีระหว่างกัน						
การจัดทำเอฟทีเอควรมี วิธีการ รูปแบบ ในการทำข้อตกลงดังนี้						
1. ประเทศไทยควรเตรียมความพร้อมในการจัดทำข้อตกลงเอฟทีเอ	✓	✓	✓			✓
2. จัดสรรหมวดหมู่ความสำคัญของประเทศ อาทิ เช่น การบริการ การเกษตรและอุตสาหกรรม				✓	✓	
3. เลือกประเทศที่จะทำการค้าเสรีด้วย					✓	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะจากความตกลงหุ้นส่วน เศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)	บริษัท ยูทிகฟูคัส	บ.โรซิง	บ.สยามเอ็กซ์ พอร์ต	บ.ไซน์โฟรท์	บ.แอฟฟินีตี อินเตอร์	บ.อิมมาเทล	บ.เซียงไฮ้โมโพรเซ่น
--	-------------------	---------	--------------------	-------------	----------------------	------------	---------------------

การจัดทำเอฟทีเอควรมี วิธีการ รูปแบบ
ในการทำข้อตกลงดังนี้

4. จัดประชุมระหว่างภาครัฐบาลและ
ภาคเอกชนโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
เพื่อให้ได้ผลสรุปที่เป็นประโยชน์กับการทำ
ข้อตกลงเอฟทีเอจริง ๆ

✓ ✓

หมายเหตุ : ✓ คือ เห็นด้วย

วิจารณ์ผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลง
หุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปความคิดเห็นของผู้ประกอบการ
ส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ดังนี้คือ

การทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นที่เรียกว่าความตกลงหุ้นส่วน
เศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ส่งผลให้ยอดการค้าสั่งซื้อเพิ่มมากขึ้นรวมถึงราคาของสินค้าส่งออก
ที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น เนื่องจากการทำเขตการค้าเสรีกับญี่ปุ่นเป็นวิธีการที่จะเพิ่มขีดความสามารถใน
การแข่งขันของสินค้า บริการของประเทศไทยในตลาดญี่ปุ่นและยังสามารถรักษาสัดส่วนตลาด
ในประเทศญี่ปุ่น เพราะการเปิดการค้าเสรีมีผลทำให้มนุษย์พัฒนาตนเองมากขึ้นตามการ
เปลี่ยนแปลงของโลกสอดคล้องกับข้อมูลของสุนันทวุฒิ โมราถบ (2532) โดยผลประโยชน์ที่
ประเทศไทยได้รับจากการทำข้อตกลงเป็นประโยชน์ทั้งบริษัทผู้ส่งออกและบริษัทผู้นำเข้าในการ
พัฒนาศักยภาพทั้งด้านความรู้ความสามารถให้พร้อมรับกับประโยชน์ที่ได้รับ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับ
การรู้จักใช้ประโยชน์ให้เกิดผลสูงสุด โดยคำนึงถึงความได้เปรียบเสียเปรียบของคนไทย

ในประเทศ เนื่องจากการค้าเสรีเปรียบเสมือนการช่วยเพิ่มโอกาสทั้งการค้าการบริการกับประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มีเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับสองของโลก ซึ่งสนับสนุนข้อมูลของนที เจริญทรัพย์ (2534) และรายละเอียดในข้อตกลงควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนและภาครัฐบาลมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและนำเสนอความต้องการของตนซึ่งจะนำมาเป็นผลสรุปที่ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย และควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการทั้งภาครัฐและภาคเอกชนร่วมกันทำงาน

การส่งออกผลไม้สด แปรรูป แช่เย็น และแช่แข็ง ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ที่มีอัตราภาษีเป็นศูนย์หรือภาษีที่ลดลงเป็นผลดีกับบริษัทที่ส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นซึ่งส่งผลให้การค้าเป็นไปอย่างสะดวก โดยต้องคำนึงถึงเรื่องคุณภาพเป็นสำคัญ แต่การลดภาษีหรืออัตราภาษีเป็นศูนย์ไม่เพียงพอที่จะรับประกันว่าสินค้าพืชเกษตรไทยจะสามารถเข้าสู่ตลาดญี่ปุ่นได้ ความร่วมมือทางด้านเกษตรระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นจะช่วยแก้ไขมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี โดยเฉพาะด้านมาตรฐานสุขอนามัยของสินค้าเกษตรไทย ดังนั้นการที่จะให้ความสำคัญเฉพาะเรื่องอัตราภาษีเป็นศูนย์ หรือภาษีที่ลดลงจึงควรหันมาเน้นเรื่องความร่วมมือด้านความปลอดภัยของสินค้าพืชเกษตรไทย ดังนั้นการทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) จะเป็นการขยายโอกาสให้สินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและความน่าเชื่อถือ รวมไปถึงความปลอดภัยไปประเทศญี่ปุ่นได้มากขึ้น ซึ่งผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นควรนำจุดแข็งของบริษัทมาเพิ่มประสิทธิภาพให้สินค้าเกษตรในการส่งออก

สิ่งที่ต้องเดินเคียงคู่กับธุรกิจคือการแข่งขัน โดยการแข่งขันกันที่กระบวนการ และขั้นตอนการผลิต (Logistic Supply Chain) ระดับคุณภาพของสินค้าซึ่งความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ทำให้บริษัทผู้ส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นในประเทศไทย ต่างได้รับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากข้อตกลงนี้ ดังนั้นคู่แข่งทางการตลาดในประเทศไทย จึงไม่มีบริษัทใดที่ได้เปรียบเสียเปรียบ แต่จะมีผลทำให้บริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นเร่งพัฒนาระดับคุณภาพของผลไม้ให้สูงขึ้นในการส่งออก ส่วนการดำเนินการหรือทิศทางของบริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นยึดคำสั่งซื้อจากลูกค้าประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก และยังสามารถส่งออกผลไม้ชนิดอื่น ๆ ไปประเทศญี่ปุ่นได้สะดวกยิ่งขึ้น รวมถึงคุณภาพ ความปลอดภัย และ เรื่องสุขอนามัยของสินค้าผลิตผลทางการเกษตรที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกในการดำเนินงาน

แนวโน้มภายในอนาคตของการประกอบธุรกิจ การส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นภายใต้ข้อตกลงจะส่งผลทำให้บริษัทส่งออกผลไม้ต้องเร่งพัฒนาตนเอง ซึ่งแนวโน้มของการขยายปริมาณการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น แต่ต้องคำนึงถึงความต้องการของลูกค้า โดยเป็นการเปิดโอกาสขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประเทศญี่ปุ่นและการได้เปรียบทางการค้าจากประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ที่ทำการค้า กับประเทศญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม การทำธุรกิจไม่มีประเทศไหนที่จะได้เปรียบหรือเสียเปรียบมากนัก เพราะแต่ละประเทศมีผลไม้ที่มีความแตกต่างกัน อาทิเช่น รสชาติ รูปลักษณะ ราคา รวมไปถึงฤดูกาลที่ให้ผลผลิต โดยข้อตกลงเป็นยุทธศาสตร์ที่จะช่วงชิงความได้เปรียบ หรือป้องกันการเสียเปรียบในเชิงการค้า ซึ่งถ้าหากประเทศไทยไม่ทำบริษัทผู้ส่งออกไทยจะเสียเปรียบ และได้สิทธิประโยชน์น้อยกว่าประเทศคู่แข่ง การทำข้อตกลงจะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์โดยเฉพาะมาตรการลดภาษี หรือระดับการกีดกันทางการค้า ซึ่งจะให้สินค้าเกษตรได้เปรียบในการแข่งขันกับประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ของประเทศญี่ปุ่น

บริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นคำนึงถึงเรื่องคุณภาพของผลไม้ที่ส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นอยู่เสมอ และมีการพัฒนาระดับคุณภาพของผลไม้ให้เพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้ข้อตกลงจึงไม่ส่งผลกระทบต่อระดับคุณภาพสินค้า เพราะถ้าหากคุณภาพสินค้าไม่ได้มาตรฐานกฎหมายกักกันพืชที่มีโรคติดต่อ (Plant Guarantee Law) ตามที่ลูกค้ากำหนดบริษัทส่งออกผลไม้จะมีความเสี่ยงทางด้านราคาสินค้าจากลูกค้า

อัตราการขยายตัวของเกษตรกรในการเพาะปลูกผลไม้ต่าง ๆ ที่มีอัตราภาษีลดลงเหลือศูนย์จะไม่แตกต่างจากเดิม เนื่องจากบริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นมีระบบการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า (Contract Farming) จึงส่งผลทำให้เกษตรกรเพาะปลูกตามสัญญา การสั่งซื้อ การรับซื้อของทางบริษัทต้องร่วมมือกับเกษตรกรเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า หรือการทำสินค้าเกษตรให้มีความหลากหลาย เรียกว่า Variety of product

บริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นได้รับผลประโยชน์จากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) มีทิศทางการดำเนินงานคล้าย ๆ กัน คือ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ความปลอดภัยและมีปริมาณมากเพียงพอกับคำสั่งซื้อของลูกค้า

จากการศึกษาพบว่าปัญหาและอุปสรรค คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยรวมถึงรายละเอียดข้อบังคับเกี่ยวกับข้อตกลงที่บริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นควรทราบโดยตรงยังมีระดับการรับรู้ที่ไม่มาก และเอกสารที่จำเป็นต้องใช้ประกอบการส่งออกมีจำนวนมาก รวมถึงความล่าช้าของเจ้าหน้าที่รัฐในการจัดการเกี่ยวกับเอกสารเป็นต้น แนวทางการแก้ไข ปัญหาและอุปสรรค คือ การอบรมให้ความรู้ชี้แจงรายละเอียดข้อบังคับต่าง ๆ ให้กับบริษัทส่งออกทราบรวมถึงให้บริษัทส่งออกมีขั้นตอนควบคุมการผลิต (Logistic Supply Chain) ซึ่งสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ คือ การเตรียมความพร้อมของภาครัฐและภาคเอกชนกับความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) และการบูรณาการโครงการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับสินค้าเกษตรให้สมบูรณ์ตลอดกระบวนการ อาทิเช่น การปลูก บำรุงรักษา เก็บเกี่ยว รวมถึงขั้นตอนกระบวนการส่งออก และการเจรจาเพิ่มปริมาณของโควตาสินค้าที่ประเทศญี่ปุ่นเปิดให้กับประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดและข้อบังคับต่าง ๆ ของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) คือ ความร่วมมือของข้อตกลงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเป็นความร่วมมือเกี่ยวกับการเกษตรและเรื่องมาตรฐานสุขอนามัย และความปลอดภัย ควรแบ่งประเภทสินค้าออกเป็นหมวดหมู่ให้ชัดเจน และใช้ภาษาที่ทำความเข้าใจได้ง่าย

การจัดทำเขตการค้าเสรี หรือ FTA วิธีการและรูปแบบควร มีการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยในการจัดข้อตกลงและเลือกประเทศที่จะทำการค้าเสรีด้วย โดยสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือความได้เปรียบเสียเปรียบทางการค้า การนำเข้าและส่งออกของสินค้าประเภทนั้น ๆ และจัดให้มีการประชุมระหว่างภาครัฐบาลกับภาคเอกชน และมีคณะกรรมการระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชน

การทำ FTA จะช่วยให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยพัฒนาขึ้นซึ่งทุกภาคส่วนจะได้รับประโยชน์จากการค้าเสรี โดยประเทศไทยจะต้องนำประโยชน์ที่ได้รับมาพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิเชษฐ เข็มทอง (2543)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ (Conclusions and Recommendation)

สรุปผลการวิจัย

แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นเห็นด้วยกับการทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นที่เรียกว่าความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) เนื่องจากการทำการค้าเสรีกับประเทศญี่ปุ่นเป็นวิธีการที่จะเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าและบริการในตลาดญี่ปุ่น และยังเป็น การเพิ่มปริมาณการส่งซื้อการขายให้เพิ่มขึ้น โดยผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับเกิดกับบริษัทผู้ส่งออกและผู้นำเข้า รวมทั้งก่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในการส่งออกและนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น แต่ต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดกับภาพรวมของประเทศ ซึ่งข้อตกลงเปรียบเสมือนการขยายโอกาสทางการค้าโดยการได้ผลประโยชน์ขึ้นกับการนำไปประยุกต์ใช้ของบริษัทต่าง ๆ แต่ในการเจรจาข้อตกลงควรเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ในเรื่องการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น ความต้องการรวมถึงปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุดอันเกิดจากข้อตกลงนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดกับประเทศไทย

ส่วนด้านการส่งออกผลไม้สด แปรรูป แช่แข็ง และแช่เย็น ภายใต้ข้อตกลงที่มีอัตราภาษีเป็นศูนย์หรือลดลง บริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นจะได้รับประโยชน์โดยตรงซึ่งส่งผลทำให้การค้าดำเนินไปอย่างสะดวกพร้อมทั้งระดับคุณภาพที่ต้องพัฒนาให้เพิ่มขึ้นอยู่เสมอ โดยต้องมีการร่วมมือทางด้านการเกษตรระหว่างประเทศที่จะช่วยแก้ไขมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่กำแพงภาษี โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับมาตรฐานสุขอนามัย และความปลอดภัยของสินค้าเกษตรไทย ซึ่งผลประโยชน์ที่ตามมาคือการส่งออกสินค้าเกษตรโดยเฉพาะผลไม้ไปในตลาดญี่ปุ่นได้เพิ่มมากขึ้น

คู่แข่งทางการตลาดในประเทศไทยต่างได้รับประโยชน์เท่า ๆ กันจึงทำให้การแข่งขันที่เกิดขึ้นเป็นการแข่งขันของตัวผลิตภัณฑ์มากกว่าตัวองค์กร อาทิเช่น ระดับคุณภาพ ความปลอดภัย กระบวนการหรือขั้นตอนการผลิต การขนส่ง เป็นต้น ส่วนการดำเนินงานหรือทิศทางของบริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นที่มีภายใต้ข้อตกลงจะขึ้นกับลูกค้าเป็นหลัก โดยจะมีการผลิตผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของลูกค้ารวมถึงสนองความต้องการการบริโภคของประชากรในประเทศญี่ปุ่น แนวโน้มภายในอนาคตของประกอบธุรกิจการส่งออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลไม่ไปประเทศญี่ปุ่นจะเพิ่มขึ้นตามความต้องการของลูกค้า และที่สำคัญคือการรักษามาตรฐาน และระดับคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เพิ่มมากขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) เป็นยุทธศาสตร์ที่จะช่วงชิงความ ได้เปรียบหรือป้องกันการเสียเปรียบที่เกิดขึ้นในเชิงการค้า หากประเทศไทยไม่ทำข้อตกลงนี้ กับประเทศญี่ปุ่น บริษัทผู้ส่งออกไทยก็จะเสียเปรียบและได้ประโยชน์น้อยกว่าประเทศคู่แข่ง โดยประเทศไทยจะได้รับประโยชน์โดยเฉพาะมาตรการทางด้านภาษี และระดับการกีดกัน ทางการค้า

จากการศึกษาพบว่าบริษัทส่งออกผลไม่ไปประเทศญี่ปุ่นมีความคิดเห็นว่าจะได้รับ ประโยชน์จากข้อตกลงนี้ โดยจะทิศทางการดำเนินงานคือ การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ความปลอดภัย รวมไปถึงปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการในการส่งออก

2. ปัญหาและอุปสรรคสำคัญที่สุดอันเกิดจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ได้แก่ เรื่องการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อตกลง เช่น รายละเอียด ข้อบังคับ เป็นต้น ปัญหาใน เรื่องเอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ที่มีปริมาณ ไม่เพียงพอกับความต้องการของบริษัทผู้นำเข้าและส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นรวมทั้งปัญหาความ สล่าช้าของกระบวนการเกี่ยวกับเอกสารการส่งออกของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เป็นต้น

แนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) คือ การอบรมชี้แจงรายละเอียดรวมถึงข้อบังคับต่าง ๆ ให้กับบริษัทผู้นำเข้าและส่งออก การควบคุมกระบวนการหรือขั้นตอนการผลิตให้มีคุณภาพตั้งแต่เริ่มต้นการปลูกจนกระทั่ง ถึงมือผู้บริโภค ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรมีมาตรฐานการส่งออก

3. ข้อเสนอแนะจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดข้อบังคับของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ได้แก่ ความร่วมมือของข้อตกลงที่เป็นความร่วมมือระหว่างประเทศเกี่ยวกับ มาตรฐานด้านความปลอดภัยของสินค้าเกษตร รวมถึงภาษาในรายละเอียดข้อตกลงควร เป็นภาษาที่เข้าใจได้ง่าย และแบ่งประเภทสินค้าออกเป็นหมวดหมู่ให้ชัดเจนรวมถึงการ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับรายละเอียดข้อมูล ข่าวสารของข้อตกลงให้มากขึ้น

การที่ประเทศไทยตกลงเอฟทีเอกับประเทศญี่ปุ่นที่เรียกว่าความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ถือเป็นโอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศไทยในการซื้อขายกับประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีปริมาณความต้องการของสินค้าจากทั่วโลกกว่าร้อยละ 40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของความต้องการการบริโภคทั้งหมด ในขณะที่ประเทศไทยส่งออกสินค้าเกษตรเป็นอันดับต้นของโลก โดยจะทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการทำข้อตกลงนี้

การจัดทำเขตการค้าเสรีหรือเอฟทีเอ ควรจะมีวิธีการและรูปแบบดังนี้ คือ ศึกษาและทำความเข้าใจกับประเทศที่จะทำการค้าเสรีด้วย อาทิเช่น ความได้เปรียบ เสียเปรียบทางการค้า การนำเข้าและส่งออกของประเทศที่จะทำการค้าเสรีด้วยและมีการจัดหมวดหมู่สาระความสำคัญของประเทศ อาทิเช่น การบริการ การเกษตรและอุตสาหกรรม รวมทั้งการจัดให้มีการประชุมของภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์จากข้อตกลงอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) เป็นการเปิดโอกาสทางการขยายตัวของเศรษฐกิจ โดยสิ่งที่จะต้องคำนึงของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไทยไปประเทศญี่ปุ่น คือ คุณภาพความปลอดภัย ราคาเป็นธรรม รูปลักษณ์สวยงาม รวมถึงผู้ส่งออกควรมีการปรับตัวเพื่อทันต่อการเปลี่ยนแปลง พัฒนาการดำเนินงานขององค์กร การฝึกอบรมเพิ่มเติม การรวมกลุ่มจัดตั้งเพื่อสร้างเครือข่ายในการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพทั้งระหว่างผู้ส่งออกรายอื่น ๆ และเกษตรกร เป็นต้น

ซึ่งการเปิดการค้าเสรีกับประเทศญี่ปุ่นเป็นการขยายโอกาสและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับประเทศไทย หากประเทศไทยรู้จักใช้ประโยชน์จากข้อตกลงนี้อย่างแท้จริง จะส่งผลทำให้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะจากการดำเนินงานวิจัย

จากการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยต้องอาศัยข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตัวแทนบริษัทส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ซึ่งขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ จากรายชื่อทั้งหมดพบว่า มีความซ้ำซ้อน ซึ่งรายชื่อบริษัทจำนวนหนึ่งที่ได้ประกอบธุรกิจการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นอีกจำนวนหนึ่งไม่สามารถติดต่อจึงไม่สามารถกำหนดประชากรที่แน่นอนได้ รวมถึงการสืบค้นข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นค่อนข้างยาก จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการติดต่อ บริษัทผู้ส่งออก เมื่อได้สัมภาษณ์บริษัทผู้ส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี และได้รับข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์กับงานวิจัยอย่างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

กิตติ ประเสริฐสุข. 2549. การเจรจาการค้าของญี่ปุ่นจากการแก้ไขข้อพิพาทสู่ FTA. กรุงเทพฯ.

กันยา สุวรรณแสง. 2532. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: สำนักอักษรพิทยา.

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. 2550. ภาวะการค้าไทย-ญี่ปุ่น. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
:http://www.dtn.moc.go.th/fileroom [2550, กรกฎาคม 7]

กรมเศรษฐกิจการค้า. 2549. สถิติการค้าของประเทศไทย. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก
:http://www.mfa.go.th [2550, กันยายน 5]

กระทรวงการต่างประเทศ. 2549. เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA). กรุงเทพฯ.

ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา และดำรงศักดิ์ ชัยสนิท. 2548. การตลาดเพื่อการส่งออก. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วังอักษร.

“การเปิดเสรีทางการค้า” 2549. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: <http://www.thaifita.com>. [2550, สิงหาคม 1]

ขวัญ นิมานวล. 2551. สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2551.

ณัด สุวรรณภูมิ. 2549. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อทักษะที่พึงประสงค์ของวิศวกรในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ในเขตภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร.

ทัศนาศิลป์ สงขลาค. 2538. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกต่อสายอาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของผู้ปกครอง และนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา กลุ่มภาคใต้. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร.

ทรงวุฒิ ดันติพรสิน. 2551. สัมภาษณ์, 24 มกราคม 2551.

ทองจุล นาอุดม. 2550. สัมภาษณ์, 19 ธันวาคม 2550.

นที เขียรหิรัญ. 2534. การวิเคราะห์ปัญหาและลู่ทางการส่งออกผลไม้สดของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นิคม วิชัยดิษฐ์. 2534. **ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่รัฐบาลและคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน ต่อโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-มาเลเซียศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านชายแดนเขตจังหวัดสตูล**. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เชียงใหม่.

พิเชษฐ เข้มทอง. 2543. **การวิเคราะห์การส่งออกสินค้าเกษตรไม่แปรรูปของไทยภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน: กรณีศึกษาทุเรียน**. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร.

รัชนี เศรษฐ์. 2528. **สังคมวิทยาชนบท**. อักษรการพิมพ์: กรุงเทพมหานคร.

ราชบัณฑิตยสถาน. 2525. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. อักษรเจริญทัศน์: กรุงเทพมหานคร.

วรรณภา มาระโกชน. 2551. **สัมภาษณ์**, 21 กุมภาพันธ์ 2551.

วิรัตน์ ชันพันธ์. 2544. **ความคิดเห็นของข้าราชการครูเกี่ยวกับการพัฒนาระดับคุณภาพตามเกณฑ์ฐานวิชาชีพครู: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร.

วิเชษฐ ปานนุสา. 2550. **การศึกษากระบวนการส่งออกมะม่วงไปประเทศญี่ปุ่น**. วิทยานิพนธ์ ระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร.

วิรัชรอง สงสังข์. 2551. **สัมภาษณ์**, 7 มกราคม 2551.

ศูนย์สารสนเทศการค้าระหว่างประเทศ กรมส่งเสริมการค้า. 2548. **โครงสร้างเศรษฐกิจของไทยและญี่ปุ่น**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: <http://www.dephtai.go.th/interdata/week>

สงวน สิทธิเลิศอรุณ และคณะ. 2522. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร: ชัยศิริการพิมพ์

สัตยา กระแสรชล. 2538. **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการจัดตั้งอุทยานสายใจธรรมจังหวัด ฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร.

สุนันท์วดี โมราถบ. 2532. **การพัฒนาการส่งออกผักและผลไม้สดของประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร.

สุรัช สุกิจธานี. 2551. **สัมภาษณ์**, 23 มกราคม 2551.

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว กรมเอเชียตะวันออก กระทรวงการต่างประเทศ. 2549. **ข้อมูลทางเศรษฐกิจของประเทศญี่ปุ่น**. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก

: <http://www.mfa.go.th> [2550, กรกฎาคม 26]

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. 2550. **วิจารณ์เรื่อง.ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (Japan-Thailand Economic Partnership Agreement: JTEPA).** วารสาร ส.อ.ท (Industry Focus): 16(91).

สำนักงานเจรจาเขตการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น. 2548. **ข้อตกลงเกี่ยวกับความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น.** กรุงเทพฯ.

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว. 2549. **ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น.**[ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: <http://www.bloggang.com/viewdiary>. [2550, สิงหาคม 22]

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงโตเกียว. 2550. **รายงานสถานการณ์ผลไม้มัทย.** [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:<http://www.thaiceotokyo.jp/test/indew.php?> [2550, สิงหาคม 22]

สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์. 2548. **สรุปการค้าระหว่างประเทศของไทยกับประเทศคู่ค้าสำคัญ.**[ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก :<http://www.dtn.go.th>. [2550, สิงหาคม 22]

ไสว จำจวด. 2550. สัมภาษณ์, 7 ธันวาคม 2550.

ศักดิ์ สุนทรเสถณี. 2531. เจตคติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา.

"อะไรคือ JTEPA" 2549. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:<http://www.matichom.co.th/khaosod> [2550, กันยายน 25]

อรพรรณ พุทธวงษ์. 2541. **การพัฒนาการส่งออกผลไม้แช่แข็งของไทยไปประเทศญี่ปุ่น.** ปริญญาานิพนธ์ระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร.

อาทิตยา ทองแกมแก้ว. 2550. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบกิจการส่งออกทุเรียน.**ปริญญาานิพนธ์ระดับปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร.

Good, C. V. 1959. **Dictionary of Education.** New York: McGraw – Hill Book Company.

Anonymous. 1996. **Merriam – Webster's Collegiate Dictionary.** Massachusetts: Merriam – Webster Incorporated.

Gagne, R. M. and E. A.,Fleishman.1959. **Psychology and Human performance.** New york: Henry Holt and Company.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Isaak, A. C. 1981. **Scope and Methods of Political Science: An Introduction to the Methodology of political Inquiry.** Illinois: The Dorsey Press.

Mier, N. R. F. 1965. **Psychology in Industry.** Boston: Houghton Mifflin Company.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 แสดงระยะเวลาในการดำเนินการชั้นต่าง ๆ

ขั้นตอนการดำเนินการ	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.
1. เก็บรวบรวมข้อมูลจาก ข้อมูลทุติยภูมิ	←————→								
2. จัดทำโครงร่าง	←————→								
3. แก้ไขและสอบโครงร่าง	←————→								
4. เก็บข้อมูลภาคสนาม	←————→								
5. วิเคราะห์ สรุปผลและ จัดทำเอกสาร	←————→								
6. สอบปัญหาพิเศษ	←————→								

งบประมาณที่ใช้ในการวิจัย

ค่าเอกสาร	1,500 บาท
ค่าเดินทาง	2,500 บาท
ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด	500 บาท
รวม	5,000 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. โดยเฉลี่ยบริษัทส่งออกผลไม้ต่อครั้งเท่าไร.....

11. ปัญหาที่พบของการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น.....

.....

12. ในช่วง 5 ปีส่วนแบ่งทางการตลาดของบริษัทเป็นอย่างไร.....

13. จุดแข็งของบริษัท.....

.....

14. การดำเนินการในการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นของบริษัทเป็นอย่างไร.....

.....

.....

15. ความช่วยเหลือของรัฐบาลที่มีต่อบริษัทในการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นในกรณีที่มีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ยังไม่มีผลบังคับใช้.....

.....

.....

ตอนที่2 ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

1. ความคิดเห็นที่มีต่อการทำเขตการค้าเสรีระหว่างประเทศไทยกับประเทศญี่ปุ่นที่เรียกว่าความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ความคิดเห็นที่มีต่อผลประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากการจัดทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

.....

.....

.....

3. ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการตกลงทำความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

.....

.....

.....

4. ความคิดเห็นที่มีต่อการส่งออกผลไม้ (ผลไม้สด แปรรูป แช่เย็น แช่แข็ง) ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) ที่มีอัตราภาษีเป็นศูนย์หรือภาษีที่ลดลง

.....

.....

.....

5. ความคิดเห็นที่มีต่อผลประโยชน์ที่จะได้รับจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) กรณีการส่งออกผลไม้ (ผลไม้สด แปรรูป แช่เย็น แช่แข็ง)

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. ความคิดเห็นที่มีต่อคู่แข่งทางการตลาดในประเทศไทยกรณีการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่น ภายใต้ข้อตกลงนี้

.....
.....
.....

7. ความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินการหรือทิศทางของบริษัทต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจ ไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

.....
.....
.....

8. ความคิดเห็นที่มีต่อแนวโน้มภายในอนาคตของการประกอบธุรกิจการส่งออกผลไม้ไปประเทศ ญี่ปุ่นที่มีต่อความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) จะเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

9. ความคิดเห็นที่มีต่อการได้เปรียบทางการค้าจากประเทศคู่ค้าอื่น ๆ ที่ทำกับประเทศญี่ปุ่นกรณี ประเทศไทยเกิดความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. ความคิดเห็นที่มีต่อระดับคุณภาพผลไม้ที่ส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นในกรณีอยู่ภายใต้ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

.....
.....
.....

11. ความคิดเห็นที่มีต่อการส่งออกผลไม้ไปประเทศญี่ปุ่นในกรณีที่อยู่ภายใต้ข้อตกลงเอฟทีเออื่น ๆ ที่ประเทศไทยทำการตกลงกับประเทศอื่น

.....
.....
.....

12. ความคิดเห็นที่มีต่ออัตราการขยายตัวของเกษตรกรในการเพาะปลูกผลไม้ต่าง ๆ ที่มีอัตราภาษีลดลงเหลือศูนย์หรือมีอัตราลดลง

.....
.....
.....

13. ความคิดเห็นที่มีต่อการขยายฐานการผลิตหรือการรับซื้อของบริษัทในกรณีความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

.....
.....
.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ข้อมูลที่เกี่ยวกับการเสนอแนะจากความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น

1. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายละเอียดและข้อบังคับต่าง ๆ ของความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA)

.....

.....

.....

2. ความเหมาะสมที่ประเทศไทยจัดทำข้อตกลงเอฟทีเอกับประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

3. ประเทศที่ประเทศไทยควรจัดทำเขตการค้าเสรีหรือเอฟทีเอเป็นประเทศต่อไปคือประเทศอะไร เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้